

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Carit, Etlar.; fortalte af Carit Etlar.

Zilo eller en Emigrants Hændelser

Kjøbenhavn : Chr. Steen & Søn, 1881

278 s.

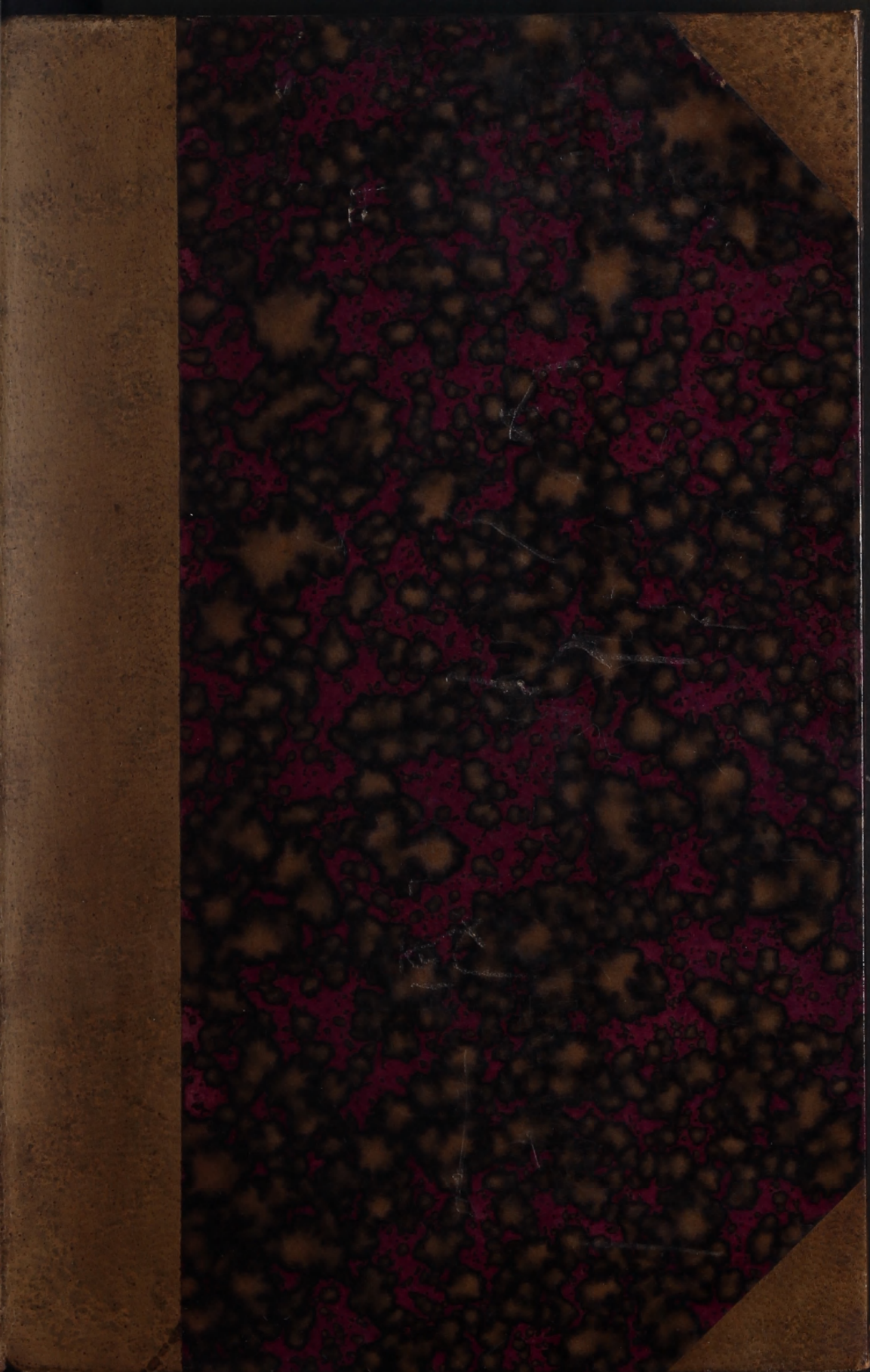
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

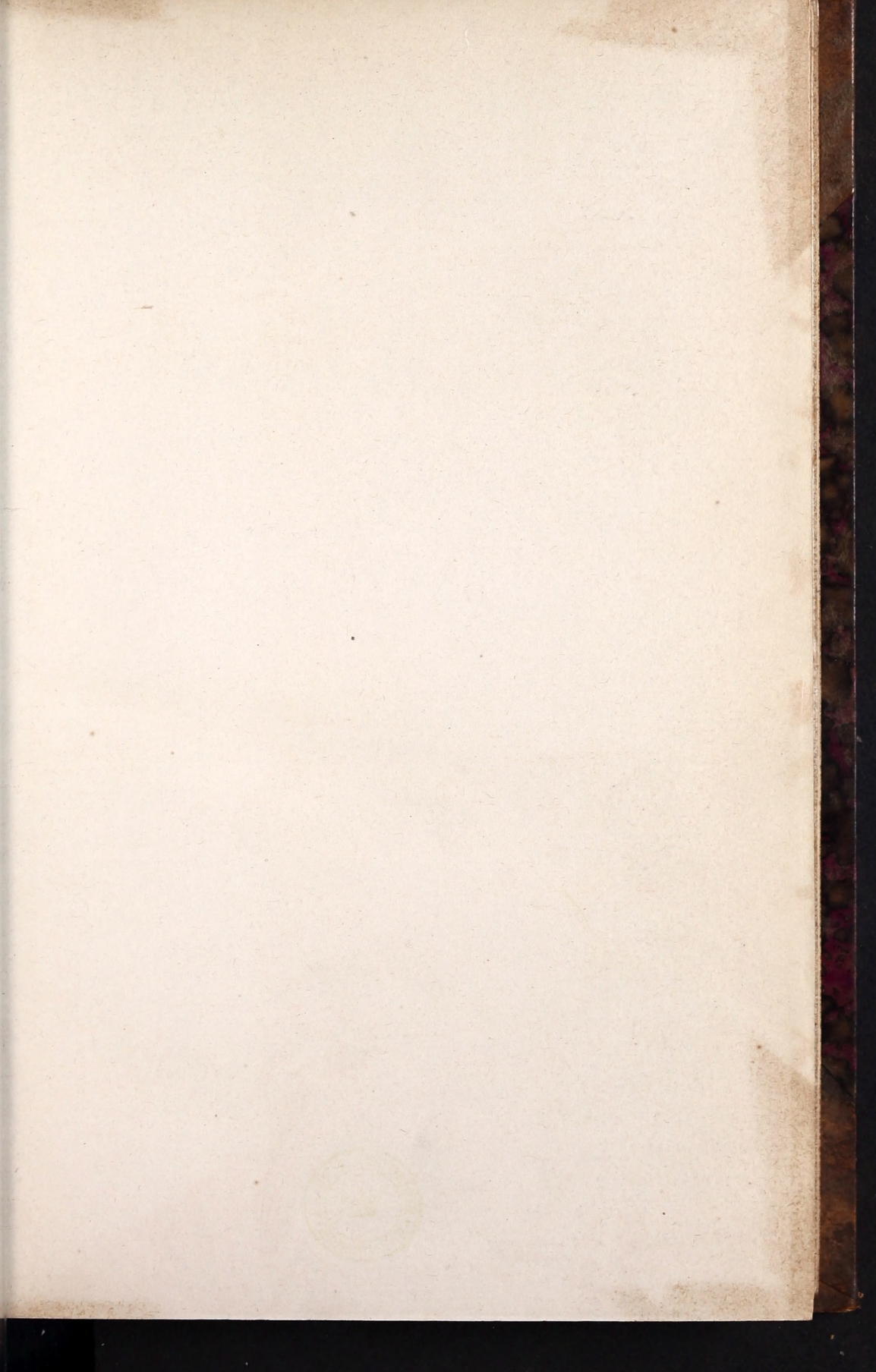
57. - 101.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021031934

B i l o

eller

En Emigrants Hændelser

fortalte af

Carit Etlar.

Kjøbenhavn.

Chr. Steen & Søn's Forlag.

Trykt hos J. Jørgensen & Co.

1881.

3110

En Omprøvet Skolebøger

En Omprøvet

Bibliotek

En Omprøvet Skolebøger

En Omprøvet Skolebøger

I.

Das Donauweibchen.

En Foraarsaften, i Frederik den Sjettes Tid, fandt der en usædvanlig Bevægelse Sted i Fredericia. Beders tyske Skuespillersekskab var kommen til Byen, havde som tidligere opslaaet et Theater i Hans Højrup's Lade og skulde nu for første Gang opføre det yndede Syngespil, „Das Donauweibchen“, som Alle kjendte af Dmtale, og Nogle havde været saa lykkelige at se ved et af Selskabets tidligere Besøg. Paa Plakaten, der efter den Tids Skik blev bragt om i Husene, var der lovet et blændende Fjrværkeri i Stykket, utrolige Forvandlinger, Understøttelse af de franske Houtboister fra tyenske Infanteriregiment, fortsagt, alt hvad der kunde lokke og forlede. Selskabet talte desuden udmærkede Kræfter denne Gang; to

unge Damer, af hvilke den ene var kjendt fra et tidligere Besøg som Beriderske, en ny Komiker, Magot, og endelig, for de alvorlige og heroiske Partier, en særdeles tiltalende Elsker, der i de sidste Maaneder havde vaakt en vis Opmærksomhed i Byen, og som blot behøvede at sætte sit Navn i Programmet, for at fylde Huset og skaffe Forestillingen et dundrende Bisald.

Om denne Mand er der noget at sige.

Han var smuk, havde et mægtigt, krøllet Haar, hvis Glands faldt i det blaalige, gennemtrængende, udtryksfulde Dine, et blødt og mildt Smil, Hudfarve som en Kreol med den samme matte, fløielsagtige Friskhed, dertil en udmærket velskabt Figur og fortræffelig Holdning. Han hed Zilo og omgav sig fra den første Dag han kom til Byen med en vis Hemmelighedsfuldhed, der slet ikke skadede ham. Verden holder nu engang af det Ualmindelige og Ubekjendte, det sætter Fantasien i Bevægelse, det giver Anledning til Formodninger, til Gissninger og Omtale. Folk maa og skal have Stof, og der tilbyder sig saa lidt i de smaa Gader, hvor Lys og Sol og en forfriskende Vind ikke er istand til at hæve Mørket og lette det dagligdags, knugende Støv, — Stof for Tanken, Stof for den lille, spidse, stikkende

og bagtalende Tunge. Lader det sig endelig engang tilsyne, faster man sig over det med en rasede Graadighed, rives og slides om det, nøies som hungrige Rotter ikke med Kjødet alene, men prøver paa at spise Benene med. Og det er alt sammen meget rigtigt gjort, hvorfor skulde vi ikke rive den ned, der vover at frybe op over os?

Hvem var Zilo egentlig, hvad var han, hvad havde han været før? — det vidste Ingen, men han fyldte det lille Theater og hans fremmede Sprog lød smukt og dannet, uden ringeste Accent. Saa blandede der sig pludselig en sørgmodig Klang ligesom et Suk i hans dybe og mandige Røst og gjorde den endnu interessantere. Det var, hvad det Tydske angik, den fransk reformeerte Præst forsikrede derimod, at han talede fransk som en Indfødt. Han boede hos en af de meest velhavende Familier i Byen, og havde en Tjener hos sig, der var fæstet til Selskabet som Bybud, Maskinmester, Byntekone og Statist og mangfoldige andre Forretninger, det var ham, der tordnede i Gøg von Berlichingen, ham, der havde malet de vidunderlige Decorationer til Johanne von Montfaucon, ham, som spillede Samiel i Jægerbruden, en Tusindkunstner kortsagt, hemmelighedsfuld som Herren, og med Haar, Dine og

Hudfarve, der tydede paa en lige saa syndlandss Herkomst.

Alt dette vidste nu Folk paa en Prik, men dermed endte det ogsaa, Formodningerne spredte sig, uden at den smukke Ubekjendte tabte Noget derved, man vedblev at beskæftige sig med ham, Damerne foretrak fra nu af at lægge deres Spadseretoure langs med Boldene, hvor Zilo saaes hver Middag efter Prøven, andre valgte Veien forbi Apotheker Honoré, hvor Zilos fire Vinduer vendte ud til Gaden, og hvori han aldrig kom tilsynne; en rig Kjøbmand var saa dristig, at indbyde ham til et Aftenselskab, og der hørte Mod til at indbyde en Skuespiller dengang. Zilo kom og teede sig som en fuldstændig Verdensmand, han var endnu langt smukkere i Nærheden end paa Scenen, der var noget ubeskriveligt bedaaende i hans Dine, han sang, han forstod at fortælle, fordringsløst og interessant, om alt andet rigtignok end det de allerhelst vilde høre, saasnart Talen blev draget ind paa det Personlige, havde han ikke mere at sige. Den smukke Ubekjendte var tilsidst saa heldig, at skaffe sig alle Byens unge Damer til Ven, og alle Byens unge Herrer til Fiende, kunde han vel med Billighed forlange mere?

Dagen efter det omtalte Selskab, sendte en rig, adelig Dame, Generalinde Salbern Bud til Zilo, og foreslog ham at give hendes Datter Underviisning i Sang. Han vægrede sig, hans theoretiske Kundskaber vare maaske ikke tilstrækkelige. Den Tosse! — som om Theorien havde noget hermed at bestille. Generalinden forstod imidlertid at overvinde enhver Umulighed, hun var saa vant til at sætte sin Villie igjennem. En Maaned senere kom Zilo i hendes Huus, først tre Gange om Ugen, siden næsten daglig, han deeltog i Familiens Aftenselskaber, sang med Datteren, talte Fransk med Moderen, fortryllede dem begge.

Froken Charlotte, som ogsaa faaer noget at sige i denne Fortælling, var en lille bleg og fin Skabning med mørkt Haar, en nydelig Mund, smaa, perlehvide Tænder, og sorteblaa, spørgende Dine. Der kunde af og til straae et forunderligt, blændende Lys ud fra disse Dine, som tydede paa heftige og letvakte Følelser, men som oftest viste de sig kun halvt, og tilslørede af lange, mørke Dienhaar, lidt missende og ligesom i Dvale. Hendes Figur var spæd og barnlig, alle hendes Bevægelser langsomme, dvælende og gracieuse, der var tilsyneladende noget skrøbeligt og umodent over den hele lille, forkælede og fordringsfulde

Person, som vidnede om en standset eller tilbage-
trængt Udvikling, og gav Indtryk af noget vel-
begyndt men kun halvfærdigt, hvad enten man
hørte hende tale eller saae hende handle. Ved
forskjellige Leiligheder havde hun været Gjenstand
for Folks Skumlerier, først paa Grund af den
Luxus og Overdaadighed hun bestandig udfoldede,
hvilket vel tildeels Generalindens Stilling og
Rigdom syntes at kunne tillade, men som dog
overgit, hvad man var vant til at se i den tarve-
lige By. Det var desuden ikke blot det kostbare
og ødsle i disse idelig verlende Dragter, der an-
fædes over, men hun valgte altid et saa særegent
Snit, forskjelligt fra alle andres, saa dristigt og
udfordrende, undertiden saa æggende, som om hun
kun ønskede at fængsle Opmærksomheden, og det
var utilgiveligt hos Enhver, som ikke selv var istand
til at gjøre det Samme.

Der havde ogsaa for nogle Aar siden været
en kjedelig Historie med en ung Jægerofficer,
som hun en kort Tid lod til at interessere sig
for. Han kom i Generalindens Huus, fulgte dem
i Selskaber og lod Musikken spille udenfor deres
Bolig, naar han førte Bagtparaden om Middagen.
Natten efter et Bal viste han den flette Smag at
fkyde sig udenfor den unge Dames Sovestue-

vindue paa Gaden. Det gav Stof, det var en Hørtot, som lod sig spinde ud i det Uendelige, skjøndt aldrig Nogen fik Aarsagen til det Skete at vide. I den følgende Uge vedblev Folk at spadserere forbi det ulykksalige Vindue, som om de ventede paa nok et Selvmord.

Efter denne Hændelse forsvagede Frøken Charlotte fuldstændig Klubballerne, tog om Vinteren over i Besøg hos sine Slægtninge i Kjøbenhavn, gif, naar hun kom tilbage, regelmæssig hver Formiddag op til Konditoren paa Raadstuepladsen, ligeoverfor tydsf Kirke, proppede sig med Sukker-godt eller brændte Mandler, og forlod Stedet igjen, netop naar Vagtparaden trak igjennem Gaden, sov lidt, drømte meget, eller læste i Lafontaines og Coopers Romaner, til hun skulde klæde sig til Middag. Stormen lagde sig atter, eller slog ned paa et andet Sted, man lod tilsidst Charlotte være den hun var, og løb blot hurtig til Vinduet, naar hun spadserede forbi i sine knitrende, fantastiske Dragter.

Saaledes henrandt hendes første Ungdom, hun kjendte Fortalen af Livet, længtes efter Fortsættelse og valgte Bilo til Musiklærer. Han kom, han talte, men sang ikke meget, hun hørte efter med den dybeste Opmærksomhed, det var en fremmed

Verden, han aabnede for hende, nye Melodier, nye Syner, lutter Fæventyr, og dem længtes hun netop efter. Hans Ord faldt som Solstraaler ned i en mørk Kjælder. Hver Aften, han spillede, sad hun trofast ved sin Moders Side paa første Stolerække i Theatret. Der var noget uudgrundeligt og betagende i disse mørke Dine, som alene vedbleve at være rettede op mod ham, undertiden luffede hun dem et Dieblif, medens hun lyttede til og forestillede sig, at al den Musik, der laa i hans Stemme, ethvert af hans bevingede Ord, kun gjaldt hende, og det gjorde de maaske ogsaa. Begavet med en topmaalt Ligegyldighed for alt hvad der laa udenfor hendes eget Jeg, syntes hun fra nu af kun at være tilstede for ham, de To befolkede en Verden alene, hun viste Kulde og Mørke, spillede Vinterens Rolle for alle sine tidligere Tilbedere, der omsider gjorde Gjengjæld og spillede Svalernes mod hende.

Henpaa Eftermiddagen før den første Opførelse af „das Donauweibchen“ skulde finde Sted, ringede det heftigt paa Generalinde Salberns Dørklokke, et ungt Menneske i blaa Rytterkappe stormede ind, kastede Rappen, under hvilken de fiesvigiske Kyrsadserers hvide Officeersfrakke kom tilsyne, aabnede derefter Døren til det næste

Bærelse, og gik videre, før Tjeneren var istand til at melde ham.

Generalinden laa paa Sofaen, Datteren udstrakt i en Lænestol, begge hensunkne i en rolig Søvn. Den Første foer iveiret med et Skrig, ved at føle sig omslynget af den Fremmedes Arme, medens han knælede ned foran Sofaen.

„Min egen, kjære Moder!“ udbrød han, „hvor jeg har længtes efter Dig, det var mig plad umuligt at holde det ud længer i den fordømte Garnison, jeg maatte et Dieblif herved til Jer. — Du seer saa frisk og vel ud, og Charlotte derhenne, hvor hun er nydelig, I blive jo yngre og smukkere begge To, for hver Gang vi mødes.“

Disse livlige Udbrud bleve i passende Mellemrum ledsagede af smaa Kjærtegn, medens han indtog en beskedent Plads paa Sofakanten, trykkede og kyskede den hvide Haand, han vedblev at holde fast paa.

Generalinden smilede, det han sagde, forekom hende saa troværdigt og sandt alt sammen. „Men hvad tænker Du dog paa, min stakkels Tonny,“ ytrede hun, medens han trak Veiret. „Nu at forlange Permission igjen, det er jo kun et Par Maaneder siden, Du var her sidst. — Hvor han dog ligner sin salig Fader!“ vedblev hun og

strøg hans Haar tilbage, „samme ædle Bænde, samme spillende Dine, desværre ikke altid til at stole paa.“

„Jeg kunde min Salighed ikke holde det ud længer, tro mig nu. Jeg red herved fra Veile paa halvanden Time, hvad synes Du? der er ikke saadan et Dyr til i hele Eskadronen. Nu bliver jeg hjemme hos Jer i aften, — ikke udenfor en Dør, vi sidde og sladre sammen, saalænge I kan holde Dinene oppe, imorgen tidlig afsted igjen, Kloffen elleve maa jeg stille til Parade, saa har jeg da idetmindste faaet Jer at se.“

„Vi skal i Theatret i Aften,“ ytrede Charlotte flegmatisk.

„Lad det være. Jeg skulde da haabe, I foretrække mit Selskab for Theatret.“

Generalinden saae hen paa Charlotte, som rystede paa Hovedet. „Det lader sig ikke gjøre, men der er længe til Kloffen syv.“

„Saa tager jeg med i Theatret. Er der lidt Mad til mig, jeg har ikke smagt en Mundfuld siden imorges.“

Generalinden betragtede ham skarpt og forskende, han slog sine Dine ned for dette Blik og saae til Siden. „Tonny! Tonny!“ udbrød hun pludselig. „Du skuffer mig, vær nu oprigtig,

faa er Du min egen Dreng; der er vist igjen noget iveien, siden Du lader Dig faa hovedfulds tilsyne. Du er vist ikke kommen fordi Du længtes efter os."

"Men Mama dog! hvor falder det Dig ind? Hvad skulde jeg vel være kommen for?"

"Du har vist igjen givet efter for din ulysalige Spillelyst, Du er i Gjæld, Tonny, dine Dine søge at undgaa mig, din Stemme skælver jo. Nægt det ikke."

"Naa ja, jeg skylber nogle Penge bort, ikke faa faa endda. Jeg skulde alligevel have betænkt mig paa at komme for den Sags Skyld, hvis det ikke var en Vresgjæld. Du veed, Kyrasseerregimentet er et Elitecorps, det taaler ingen Slinger i Baltjen. Men det kan vi nu tale om siden, jeg vil ikke forringe Gjensynets Glæde ved at tænke paa, hvad der venter mig imorgen."

"Denne Gang er det mig en Umulighed at hjælpe Dig, Du slette Søn! jeg har maattet indskrænke mig til det alleryderste, for at faae dine sidste Forskrivninger berigtigede. Der kan slet ikke være Tale om for Diebliffet at understøtte Dig videre."

"Ikke det? Saa maa jeg jo se at finde mig i det og tage Følgerne som jeg kan. Jeg har

hjulpet en Kammerat, laant Penge og givet mit Gresord paa at betale dem tilbage imorgen Eftermiddag. Møder jeg ikke præcis, er jeg leveret, iovermorgen vil da hele Historien være bekendt for Regimentet, veed Du, hvad der følger efter? — det gjør mig meest ondt for Jer herhjemme. Men naar Du ikke kan, saa kan Du jo ikke."

Hans matte, taagede Dine gled omkring i Bærelset med et Udtryk som en Pantelaaners, der er ifærd med at taxere, hvad han seer. Det fledske og tvungne Smil svandt bort, hans Træk bleve kolde og ligegyldige, i dette Dieblis var han ganske sig selv, og viste et af disse almindelige Ansigter med furet Pande, hule Tindinger, hængende Kinder, gulbleg eller askefarvet Hud, der stirre os imøde fra første Bænkerække i Parkettet og oppe fra Kvisten i Arbeiderens Hjem. Er det Anstrengelser eller Overmættelse, Figaro eller Fabrikloftet, der har dannet denne Type? hvem kan sige det? Arbeidet, Savnet og Udsvævelsen tegne deres Dfne med det samme Mærke.

"Hvor I To leve her!" udbrød han spottende og saae sig om. „Silke, Atlass, Fløiel, Lys og Straaler, Blomster og Duft allevegne. Mens I tilbringe eders Tid i Orkesløshed og lade

Drømme, maa jeg, den eneste Søn, trælle og undvære i et jammerligt Kammer, en daarlig Jøde! — Det kradsjer paa Døren, det er Nagerjøden, det kimer og kimer, det er Skomageren, Skræderen, Spiseværtten, — Penge, Penge! jeg har ingen, Gagen slaaer ikke til, vil I vide, hvad der fylder mine Lommer og hvad der kan faae jeres fine Møbler til at danse af Skræk, saa se blot, se!" han rev en Mængde Regninger op, og lod dem slagre hen over Gulvet. „Naar jeg saa ikke magter mere, naar Gjælden voxer, alt er sat i Pant, Uhr, Kjæde, Sengedyner, lige til mit Gresord, kan jeg skyde mig en Kugle for Panden, eller tage min Afsked, siden ingen Kammerat længer vil tjene med mig i Regimentet, jeg er færdig, saa kan jeg gaa hen og blive Toldbetjent paa Grø eller nede ved Foldingbro, jeg, den sidste Salbern, og det altsammen, fordi min Moder og Søster ikke havde Hjerte til at hjælpe mig med lidt af deres Overflødighed."

„Det er jo forfærdeligt," ytrede Generalinden, „at jeg skal høre Sligt i mit Huus, foran saa hæderlige Bidner som dem deroppe!"

Hun pegede paa Væggen, der prydedes af en Række gamle Herreportræter, og bøjede sit

Hoved, som om det var hendes Mening at bede dem om Forladelse.

„Gud veed, hvad vore Forfædre har med den Sag at bestille, og hvem ere de tilsammen, disse hæderlige Vidner? Der er nok Ingen, som veed synderligt om dem at sige.“

„Alle Baroner von Salbern vare brave og modige Mænd,“ bemærkede Charlotte spidst. „Gid Du lignede dem.“

„Brave! det tvivler jeg ikke om, modige, de se mig saa bandsat fredsommelige og kjedelige ud, men lad gaa, jeg troer ogsaa, de har været modige, som Du siger, der er ingen Ting iveien for, at binde Samson Goliaths Historie ind i Faarefskind.“

Søsteren værdigede ham ikke Svar, hun fastede sig om paa den modsatte Side i Lænestolen, strakte sig og lod en lille Guldborgnet svinge frem og tilbage mellem de yderste Spidser af sine hvide Fingre.

Da Tonny hørte Moderens Graad bag Lommestørklædet, hvori hun skjulte sit Ansigt, og Søsteren vedblev at tie, meente han at burde vove endnu et Forsøg, han gif hen til Charlottes Stol og lagde undervejs Ansigtet i dets første smilende og trofsyldige Følger.

„Du er nysjelig, Du Lille! — Er det nu Mode igjen med de nedringede Kjøleliv? Du skulde blot vide, hvad de sagde om Dig paa det sidste Officeersbal i Horsens. Du var den smukkeste, den dejligste, den meest gracieuse af alle Damer.“

„Jeg kjedede mig paa det Bal, I ere saa massive, saa aandløse, Du og dine Kammerater, I forstaa kun at tale om Eders Exercits og Eders Heste.“

„Vil Du maaske have, vi skulde snakke Theologi under en Hopja?“

„Hører Du, Mama! at tale fornuftigt, kalder han at snakke Theologie. Hvad sagde man ellers om min Dragt? den var forskrevet direkte fra Glasning i Kjøbenhavn.“

„De sagde, at Du nu var ifærd med at be-
daare en Skuespiller, som gif løs udenfor dine
Binduer, for at udsøge det Sted, hvor han skulde
tage sig af Dage, ligesom den dumme Jæger-
officeer. Jeg synes sku, det maa være langt
morsommere at leve end at dø for Dig. Hvad er
det for en Fyr, der er Tale om? — At man
nogensinde skulde komme til at nævne en Gøgler
sammen med en saa aristokratisk, lille Person som
Du, det vilde jeg have forsvoret.“

„Han har givet Musikundervisning her i Huset,“ forklarede Generalinden, „men Charlotte har nu lovet mig at ville høre op dermed. Ikke sandt?“

„Den Sag er afgjort,“ svarede Charlotte smilende. „Jeg har lovet, at han aldrig oftere skal sætte sin Fod hos Dig. Du kan stole paa, jeg holder Ord.“

Der hvilede et eget, uforklarligt Smil over hendes Læber, medens hun jagde dette, og Borgnetten svingede i stedse hurtigere Kredse omkring de rosenrøde Negle.

„Vil Du virkelig heller ikke forbarme Dig over mig?“ spurgte Tonny efter nogle Diebliffes Tavshed. „Du, som arvede alle Fasters Penge, mens jeg blev glemt og forbigaaet. Jeg forlanger som sagt Intet af Jer for min egen Skyld, ikke en Søsling, men det gaaer paa Navnet, Charlotte, det gaaer min Salighed tilbage paa al den Mandom, I har hængt op paa Væggen der.“ Charlotte smilede ganske lidt, men det var et heldigt Tegn alligevel. Han vedblev: „Herre Gud! jeg cautionerer for en Kammerat, der vilde have gjort det Samme for mig; da Tiden udløber, kan han ikke betale, I skalde blot vide, hvad det koster at holde Uniform og Hestetøj

ordenlig vedlige, jeg roder mig ind i Forfkrivninger, naa ja! jeg spiller maasse lidt, i Haab om at vinde Pengene tilbage, saa presse de paa mig, falde over mig og jeg er blank, ikke istand til at rejse en Daler. — Nu veed Du alt."

"Jeg troer Dig ikke, min kjære Broder, og jeg veed vist heller ikke alt, Bacchus og Venus veed det udentviol. — Nei, maa jeg bede, kom mig ikke nær, Du lugter saa affkyligt af Cognac. Behag at gaa længere bort, affted med Dig." Under disse Ord strakte hun en nydelig, lille Barnefod ud imod ham, for at skyde ham tilbage.

"Da jeg satte Hesten op hos Kristen Høyrups i Steilekroen, drak jeg mig en Snaps," svarede Tonny med Haanden for Munden, "blot et Fingerbøl fuldt, for at faae Courage, inden jeg fremstillede mig for Jer. Jeg vidste jo forud, hvordan I vilde traktere mig."

"Du er en daarlig Person, Tonny, som Mama gjør fuldkommen ret i ikke at have nogen Medlidenhed med."

"Sikken Søster! sikken Søster!" raabte Officeren og hævede sine Arme iveiret.

"Ti dog stille og viis ikke den flette Smag, bestandig at falde mig i Talen. Som sagt, Du er ikke værd at hjælpe, men jeg vil denne gang

alligevel forbarme mig over Dig, Du skal faae det, Du trænger til. Gaa nu ud i Spisestuen, jeg hører, de dække til Dig. Medens Du spiser, klæder jeg mig paa, Du kan da følge mig op til Profurator Seidelin, han har mine Penge, saa skal vi se, hvad der lader sig gjøre, slette Broder! men det bliver sidste Gang, Tonny, mærk Dig det, allersidste Gang."

"Er hun ikke sød?" udbroød Generalinden og ilede hen til Lænestolen, for at trykke Charlotte til sit Bryst. "Du fortjener ikke en saadan Søster!"

"Det er en lille Guds Engel!" forstikrede Tonny og tørrede sine Øine, hvori der ikke fandtes Spor af Taarer, derpaa tilføiede han, for at give denne Forsikring større Værd: "Der er Fanden skal tage mig ikke saadan en Søster til i den hele Verden." Han troede at burde følge Moderens Exempel og vilde omfavne Charlotte, men hun smøede sig behændig ud af hans Arme, og da nu Slaget var vundet, skyndte han sig ind i Spisestuen og raslede frygteligt med Knive og Fade.

"Hvis vi skulde blive opholdte deroppe lidt over Tiden, som nok kan være muligt, kommer Mama til at gaa alene med Tjeneren i Theatret," ytrede Charlotte, idet hun stod og gængede sig

paa Fodspidserne i Døren, „saa tager jeg en Billet til Tonny, han kan da følge mig ind.“ Dermed kyskede hun paa Fingeren ad den gamle Dame og forsvandt.

Alt dette var nu skeet før den Aften, hvis opsigtsvækkende Hændelser bleve antydede i denne Bogs Begyndelse.

Da Kloffen slog fjer, lod Becker Lygterne tænde udenfor Hans Høyrups Lade og tog selv Plads bag Døren ved det lille Bord, hvorfra Billetudsalget fandt Sted. Der faldt et usikkert Skin over hans hvide Haar og trivelige Skikkelse, fra to Tællelys, som stode i Lygter paa Bordet. Han bar en mørk Overfrakke, under hvilken der i Brystet viste sig nogle glimrende Guldborter af den Ridderdragt, hvori han siden skulde optræde.

Folk begyndte at komme, Drengene stimlede sammen paa Gaden for at se de Lykkelige, der fik Lov at træde indenfor. Det var nu deres Deel af Aftenens Glæde. Undertiden fik en særlig Udkaaren Lov at følge efter en af Musikanterne og bære hans Instrument ind i Theatret, det var altid ligesaa godt som en Fribillet, thi naar Drengen lykkelig og vel slap forbi Beckers aarvaagne Dine og havde afleveret det betroede Gods i Orkestret, bugtede han sig op i Galleriet og tog

Plads der. Brandvagten var fordoblet i Anledning af det forestaaende Fyrværkeri, Byens to Kareter joge i strygende Fart fra og til Theatret, det var næsten umuligt for dem at overkomme alle de modtagne Bestillinger.

I umindelige Tider havde der ikke været saa stor Rift om Billetter, Kloffen synt vore alle Standspersoners Pladser, det vil naturlignvis sige de bedste, bortsolgte til den sædvanlige Pris, tolv lybiske Skilling for Stykket, hvilket i vore Penge omtrent udgjør synt og halvsjældsindstyve Dre. Til Galleriet, hvor Publikum, saavidt jeg huffer, tog tiltakke med at staa, vare ogsaa alle Pladser tagne, men gamle Becker vedblev trostigt at sælge videre, han meente, det var rigtigst at benytte Diebliffets Gunst og leverede med stor Sindssro og smilende Artighed en Billet til Enhver, der kom og forlangte, iøvrigt overlod han til Styrfen og Behændigheden at skaffe sig den fornødne Plads.

Saa slog da endelig Kloffen synt og det længe ventede Dieblif kom Orkestret indledede Festen med et bedøvende Forspil, dobbelt Besætning, udsøgte Spillemand fra Garnisonens Jægerkorps, nøiagtigt, som det var lovet i Programmet. Det bølgede og summede i den store Lade, man hilste, lo og talte over Bænkene til hverandre, det

gik til som i en sluttet Selskabskreds, overalt mødtes Bekjendte i den udsøgte Pynt, som kun havde faa faa Leiligheder til at vise sig. Alle disse glade Ansyn fik deres Belysning fra fire Tranlamper, ophængte i Blikfærme langs med Væggene. Pludselig lød et Signal inde paa Theatret, høirostede Stemmer hævede sig bag Fortæppet. Ingen lagde synderlig Mærke dertil, før Musikken tav, da blev Stemmen lydeligere og ligesom klagende derinde. Tæppet gik op, gamle Becker traadte hen foran Lamperæffen, klædt i en Ridderdragt, der var oversaaet med Pailletter, det hvide Haar strittende til alle Sider, og med et Ansigt, hvis fortrukne Miner et vældigt Lag Sminke ikke havde været istand til at skjule. Han bukkede med Hænderne forslagte over Brystet, og meddeelte Publikum i det eiendommelige, danske Sprog, der tilhørte ham, at der var hændet en Widerværtigheit, reent ud sagt en verdrieffliches Malheur, idet den Tausendzaza Zilo, som skulde spille Hovedrollen i Stykket, uden mindste Bærjel havde gjort sig usynlig. Der var intet Spørgsmaal om at den winziger Keri var echapperet, han var bleven efterspurgt overalt, men ikke et Menneffe vidste noget om ham at sige. Imidlertid vilde han dog berolige det høitærede Pub-

licum med den Underretning, at naar det blot viste Taalmodighed saameget som et Kvarteer, skulde der istedetfor das Donaunweibchen i tre Akter blive spillet der Kønig mit der lange Nase i fem Akter, hvorved man altsaa fik en reen Gevinst paa to Akter. Derefter forsede han atter Hænderne over Bryttet og drog sig tilbage. Tæppet faldt og Orkestret begyndte et nyt Musikstykke.

Det var, hvad der skete oppe paa Theatret. Nede blandt Tilskuerne foregik paa samme Tid et andet Optrin, som vakte en endnu livligere Interesse. Generalinde Salbern var efter Aftale kommen ene ind og havde taget den sædvanlige Plads paa første Stolerække, ved Siden af Borgermester Rahbek, der underholdt hende paa den meest elskværdige Maade. Efterhaanden som Tiden gik, uden at Datteren og Sønnen viste sig, begyndte hun at røbe nogen Utaalmodighed og rettede sine speidende Blikke hen mod Indgangen, hvorfra de skulde komme. Theatret var fuldt, Musikanterne stemte deres Instrumenter, bestandig lod Ingen sig tilsyne. Nu begyndte Ouverturen, derefter lyder Tegnet og Becker træder frem med sit Hjordsbudskab. I det Samme kom en Tjener tilsyne nede paa Gulvet, filede sig ind mellem den tætpakkede Mængde og naaede under fortsatte Kraft-

anstrengelser hen til Generalindens Plads. Hans Ansigt var blodrødt efter den overstaede Kamp, Sveddraaberne perlede paa hans Pande, Overraskelse, Skræk og Forvirring talte ud af enhver Mine.

„Hvor er min Datter?“ spurgte Generalinden høiere end nødvendigt.

Han sænkede Hovedet, lod Munden hænge og sit Svar bero med at drage et lille Brev frem, som den gamle Dame øieblikkelig brød og læste. Hendes Haand rystede, medens hun stirrede i Papiret, hendes Ansigt blev ligblegt, hun havde høiet sig lidt fremad, for bedre at fange Lyset fra Lamperæffen. Hun sank tilbage i Stolen med lukkede Øine og blev siddende ligesom bedøvet.

„Deres Raade seer saa bleg ud!“ ytrede den deeltagende Borgermester. „Der er da ikke mødt Dem noget ubehageligt?“

Hun stirrede hen paa ham, som om hun ikke ret havde opfattet hans Spørgsmaal. Hendes Tænder sloges sammen i Munden, medens hun kaldte Tjeneren tilbage og befalede ham at følge sig hjem.

„Jeg befinder mig ikke ganske vel,“ ytrede hun, idet hun hilste Borgermesteren, rettede sig

stiv og bydende iveiret, fornem lige til den yderste Fingerspids, og forlod Theatret.

Det lille Brev, som fremkaldte denne dybe Sindsbevægelse, var skrevet paa rosenrødt, duftende Papir og indeholdt kun nogle faa Linier, men disse erstattede rigtignok i Fyndighed, hvad de manglede i Længde. Generalinden havde læst:

„Min kjære Moder! Jeg kommer ikke i Theatret. Det er heller ikke værd. Du venter mig med The i aften. Jeg rejser bort med Zilo, Allokken ni holde vi Stuebryllup. Tonny er min Forlover.

Din hengivne Datter Charlotte.“

Zilo forsvunden, den Tausendjaza! Generalinden ligbleg og vaklende, medens hun forlod Theatret med nedslagne Dine, — det gav Stof til Samtaler, det var næsten ligesaa morsom en Forestilling, som der Kønig mit der lange Nase.

Men hvorledes var det muligt, at Publikum kunde slutte sig til nogen Forbindelse mellem Zilos Flugt og Generalinde Salberns Sindsbevægelse? Det gik meget naturligt til. Den tro Tjener havde opklaret hele Theatret derom. Idet han banede sig Vej ned til første Bænkerække, hvistede han ind i de tætteste Rhynger, hvergang man standsede ham: „lad mig komme frem! der er noget galt paaferde hjemme, Frøken er reist

sin Bei. Frøken er flygtet. Frøken kommer aldrig mere tilbage. Lad mig bare komme frem." Det gav Luft, man er altid ærbødig ligeoverfor Ulykken, de sammentrængte Grupper vege tilside, medens Tjenerens Ord bredte sig som en blid Duft over den hele Forsamling.

Da Generalinden naaede sit Hjem, blev hun modtaget ude i Forværelset af Kammerpigen med det Budskab, at Frøken Charlotte for lidt siden var kjørt bort i en luffet Vogn, hun var vendt tilbage, strax efter den naadige Frues Bortgang, havde tømt Komoder og Skabe, taget hele sin Garderobe med, Lieutnanten stod og saae til og var saa venlig selv at bære Sagerne ud i Vognen.

Den gamle Dame tilbragte en sørgelig Nat, og næste Formiddag blev det ikke stort bedre. Henimod Middag kimeede det paa Døren, Tonny styrtede ind, han fandt sin Moder bleg og hulkende i Sofaen.

„Du veed det Hele!“ udbød han med en Stemme, som han søgte at gjøre skælvende. „Stafkels Mama! er det ikke en morderlig Historie! Du seer saa bisteret paa mig, jeg forstaaer Dig nok, jeg skulde have hindret det, mener Du, anvendt Bønner, Overtalelser, Genvælt, naar ikke andet kunde hjælpe. Jeg vilde bare ønske, Du

havde hørt, hvordan jeg prædikede for hende om Skammen, hun paaførte alle vore Barykherrer deroppe paa Bæggen. Jeg formanede, jeg dundrede, hvad hjalp det altsammen? hun vilde, hvad hun vilde. Bover Du at sætte Dig op imod mit Onske, kan I finde mig druknet nede i Boldgraven imorgen. Jeg gifter mig med ham, dermed nok! Hun havde jo skrevet til Horsens efter mig, den listige Slange! Du maatte ikke vide det, alt var i Orden, Kongebrev, Vidner, jeg skulde først være kommen om fire Dage, men jeg kunde ikke vente saalænge, min Længsel drev mig afsted, og saa Gjælden. Hun havde mig aldeles i sin Magt, den Dævleunge, intet Bryllup, ingen Penge! og som Du veed, det gif paa Kavallererne deroppe, saa gav jeg tilsidst efter, skjøndt med blødende Hjerte, det kan Du lide paa!”

Han afgang denne Forflaring spadserende frem og tilbage paa Gulvet. Hans røde, furede Ansigt og matte Dine vidnede om en gennemvaaget Nat; af og til, naar det gjaldt om at give Forsikringen større Bægt, slog han et Slag med Ridepistolen paa sine høie Rytterstøvler. Generalinden sad imidlertid med Hænderne foldede i Skjødets, tavs og forstenet, hun stirrede frem for sig, som ud over en uendelig øde Slette. Hvormange Haab og

lyse Drømme havde hun ikke knyttet til denne Datters Fremtid, hvormange lyffelige Beregninger! de havde forresten været to om det, naar Moderen tav, fortsatte Charlotte, den Ene supplerede den Anden, og nu, — gift med en omreisende Skuespiller, en Gøgler! —

„Ja, men en forbandet fjøn Fyr!“ bemærkede Tonny, idet han skjulte en pludselig Trang til at gabe, „og fikke Cigarer, fikken Viin den Karl trafterede med! — Jeg kan saa godt forstaa, at alle Pigeboørn maatte blive forgabede i ham.“

Han gav sin ene Støyle et vældigt Klap med Piffen, men Generalinden lagde ikke Mærke dertil, hun græd og vred sine Hænder, anklagede Forsynet, Skæbnen, og anede ikke, at hun selv havde været Skæbne her. Det fortjælede Barn havde kun handlet i fuldkommen Overensstemmelse med de Lærdomme, der vare blevene det indprentede. Hun var en lidet begavet Natur, denne Moder, der aldrig selv havde vovet at kaste sine Øjne over det Tilladeliges Plankeværk, hun saae en Engel i sit Barn, forjattede hende Paradiset, og det havde nu Engelen frivillig forladt. Et bestemt udtalt, „jeg vil ikke“, en tvær Mine eller en heftig Bevægelse med den lille Fod, var nok for Moderen til at give efter, saa fulgte Resten af

fig selv, Indfald og Lune, Lediggang og Ørkesløshed udrugede et Væg, som Fornuften siden skulde græde over. Sønnen gif og trøstede, han blev mere og mere veltalende, hun maatte høre sig under Nødvendigheden, og det gjorde hun jo, hun fortvivlede kun derover. Der var et Dieblit, hvori hun endog drog sin egen evneløse Svaghed frem som en Retfærdiggjørelse for Datteren.

Da Tonny endelig meente at have sagt tilstrækkeligt, tørrede han en Taare bort, og tog Afsted, for at komme tidsnok til Regimentet. Idet han endnu engang vendte tilbage til Stuen, og sagde det sidste Farvel, var han endog saa heldig at presse en lille Sum Penge ud af den ulykkelige Moder, som han derefter overlod til Ensomhedens pinlige Tanker.

II.

Kjøbstadsliv.

Charlotte var henrykt i de første otte Dage. Bilo forgudede hende jo, veg ikke fra hendes Side,

sad med hendes Haand i sin, sænkede sine Blif i
 hendes, og lod hende læse hele den dybe Til-
 bedelse, han nærede. Hun rødmede under disse
 Dines Straaler, han var aldeles uimodstaaelig i
 sin Hengivenhed, lyttede til hendes ringeste Ønske
 og søgte at gjætte sig dertil, før det blev udtalt.
 Der var fortsagt alle Kjendemerker tilstede paa
 en ulykkelig Fremtid, en Mening, som hun na-
 turligviis var langt fra at dele. Hun fandt den
 Bolig, han havde valgt, ret smuk, rigtignok lidt
 lav til Loftet, og Pladsen noget begrændset. „Seg
 kan ikke rigtig udfolde mig for Dig i saa smaa
 Stuer,“ meente hun, men Husene ere nu ikke
 videre store i de fleste Kjøbstæder. Der kunde og-
 saa have været en bedre Udsigt, paa den ene
 Side en sammentrængt Gade, modsat en Gaard,
 hvori en Bognmandskarl bestandig støiede eller
 sloges med to store, forjorne Grise, der paastode
 at være Eneherskere her, men den lille Provindsby
 havde i det Hele taget slet ingen smukke Udsigter.
 Her fandt hun da idetmindste uhindret Ro og
 Fred til at høre ham fortælle om sin Lykke, og
 hun benyttede sig ogsaa i fuldt Maal deraf, op-
 fordrede ham til at tale, smilede bekræftende, me-
 dens hun indsugede hans Ord og Musikken i hans
 dybe Stemme. Hun var pludselig bleven en

Heltinde i et Fæeventyr, saa rigt, saa glødende, som hendes Fantasi altid havde foregøglet det, hun var saa rørende enig med ham i alt hvad han fandt paa at sige, især villig til at erkjende det grændseløse Offer, hun havde bragt ved at flige ned til ham, og udtalte blot det Haab, at han bestandig vilde vedblive at skjønne rigtig derpaa.

Saaledes forløb fjorten Dage, uden at de begreb, hvor Tiden var bleven af, derefter fulgte fjorten andre af et aldeles lignende Indhold, men desværre, det Samme er ikke mere det Samme, naar det leves om igjen, det bliver lidt mattere, lidt blegere. Gjentagelsen svækker.

Det var aftalt, at Zilo skulde søge at gjøre sine Kundskaber i Musik gjældende, og han fik hurtig Elever, eftersom Byen dengang netop trængte til en Musiklærer.

„Jeg vil ogsaa undervise i Musik,“ ytrede Charlotte. „Jeg maa da bruge min Tid til noget, og søge at lette Dig enhver Byrde. Finder Herren ikke, at det er en trofast Hustrues første og fjæreste Pligt?“

Zilo vovede nogle svage Indvendinger, men de nyttede ikke, hun holdt fast paa sin Beslutning, deelte Underviisningstimerne med sin Mand og vedblev ufortrødent dermed i hele to samfulde

Uger. Efter den Tid var hendes Iver forsvunden. Hun mødte ikke længer til bestemt Klokkeslæt ved Undervisningen, blev af og til heelt borte, og Eleverne beklagede sig over denne Forsømmelighed.

„Det trætter saa forfærdeligt, dette evig Et og det Samme,“ ytrede hun, „disse Borgerfolk ere mig desuden høist ubehagelige, jeg troer, jeg gjør bedst i at opgive det Hele, meest dog for din Skyld, min Elskede! bør det ikke være en Hustrues første og fjæreste Pligt, at berede sin Mand et godt og hyggeligt Hjem, og hvorledes vil det være mig muligt, naar jeg skal tilbringe Tiden med at streife omkring paa Gaderne fra Sted til Sted? Som sagt, jeg opgiver at undervise. Maaſte fattes jeg ogsaa den fornødne Dygtighed dertil. Jeg hører bestandig kun Dig omtale, Du lovsprises, Dig flokkes de om, jeg maa staa i Skygge.“

Samme Aften, Zilo flygtede fra Beckers Skuespillerſelskab, led den gamle Directeur endnu et andet føleligt Tab, idet hans Masſinmester og Dekorationsmaler, den store Kunstner Jſak, der tordnede i Gøg og hylede i Jægerbruden, ogsaa forsvandt. Hans Flugt blev først bemærket næste Dag, da han ſavnedes ved Forretningen. Han fulgte efter Zilo, næsten imod dennes Villie. Jſak havde fra den første Dag de mødtes, sluttet sig

til ham med en forunderlig, paatrængende Inderlighed. Zilo selv fattede ikke Grunden hertil, vore Følelser ledes ogsaa saa lidt af Grunde, nok er det, Iak syntes kun at leve for ham, fulgte ham med en Hunds Hengivenhed, stod muret fast mellem Kulisserne, hvergang Zilo spillede, og fik senere nogen Leilighed til at vise, hvorlidt der laa af Egennytte og Beregning i denne Hengivenhed.

Samme Aften han forlod sin Kunstnerbane paa Theatret, gjorde han følgende Beregning: „Directeuren skylder mig over en Maanedes Gage, det gaaer ikke an, jeg forlanger den nu, saa vil han mærke Uraad, jeg maa derfor se at gjøre mig betalt paa en anden Maade.“

Han gik ind i Garderoben, udsøgte sig en fin, sort Selskabsdragt, pakkede den sammen, og bød i Stilhed farvel til det Sted, der saalænge havde været Vidne til hans Triumfer. I den sorte Selskabsdragt var han saa heldig, endnu samme Aften Flugten fandt Sted, at yde sin Herre en væsenlig Tjeneste. Den ene af Skuespillerens Forlovende gav ikke Møde til bestemt Tid i Præstens Bolig, — hvad var herved at gjøre? Bruden ventede, hele den øvrige Forsamling ventede, da gik Døren op, og ind traadte en høi og firlig Skikkelse, rank og bydende, hilste med en Haand-

bevægelse omkring i Stuen, og fremstillede sig som den savnede Forlover. Han gjorde synligt Indtryk paa de Tilstedeværende. Præsten bøjede sig dybere for ham, end for nogen af de Andre, Jsaaks høie og værdige Skikkelse tog sig særdeles fordeelagtig ud i den sorte Dragt, hvis ene Knap-hul han havde forsynet med et broget Ordensbaand, lidt usædvanlig langt vel, men derfor ogsaa saa meget mere iøjensaldende. Zilo var aldeles maalløs. Jsaak derimod faldt ikke et Dieblif ud af sin Rolle. Bielsen fandt Sted og Kunstneren underskrev med sit fulde Navn, Jsaak Abrahamsen. Det var altsammen lovformeligt.

To Dage efter lod han sig tilsyne i Zilos Kjøkken, og begyndte paa sin tidligere Gjerning.

„Hvad vil Du?“ spurgte Zilo forbauset.

„Jeg vil banke Klæder, børste Støvler og gaa Grinder i By, som jeg pleier. Har Herren maaske ingen Tjener nødvendig, fordi De er bleven gift?“

„Maaske, men jeg har blot ikke længer Raad til at betale en Tjener.“

„Jeg har jo ingen Ting forlangt,“ svarede Jsaak smilende, „jeg er bosiddende Mand her i Byen, har leiet mig en prægtig Stue oppe paa Torvet, slaaer mig ned som Handelsmand, og den Tid, Forretningen lader fri, kommer jeg her og

gaaer Dem tilhaande. Saaledes skal det være," og saaledes blev det ogsaa.

Dage fulgte paa Dage, uden at medføre nogen synlig Forandring. Tiden faldt den unge Kone dræbende kjedsommelig. Hun laa paa Sofaen og læste Romaner, som hun allerede kjendte, og hvori enhver Skildring stod i en skærende Mod sætning til alt, hvad hun for Diebliffet selv oplevede. Der var slet intet nyt i denne By, intet der kunde blænde, rive med sig og adsprede, kun en ensformig Uendelighed af Et og det Samme. Hun sad med Hovedet i begge Hænder og stirrede ud ad Vinduet, men de pjaltede Gadedrenge's Skrig og Leg skulde da heller ikke opmuntre hende. Hun pyntede sig og spadserede ud i bestandig verlende Paaflødning, der havde vaft saamegen berettiget Opsigt i Fredericia, her kom Folk ikke engang til Vinduerne. Desuden begyndte disse vidunderlige og fantastiske Dragter at blive lidt forbrugte og falmede. Hendes Speil gjengav ikke længer det dugfriske Billede, som hun tidligere var saa vant til at hilse paa. Savnet og Ensformigheden kaldte Minder om Fortiden tilbage, Fortiden med alle dens Fordringer og Drømme, af hvilke hun ikke vilde opgive en eneste, ligesaa lidt som hun havde dannet sig nogen

klar Forestilling om hvad det betydede, at forlade et yppigt og blødagtigt Hjem, for at følge denne Mand uden Formue og bestemt Existens. Hun kjendte hverken til Arbeidet eller den Tilfredshed, det fører med sig, og faldt det hende engang imellem ind at opfylde en Pligt, kostede det kun Anstrengelse og hun regnede sig da sin Gjerning tilgode som en Opoffrelse. Der var et Mismod, en Livslede, en Træthed over hende, som begyndte om Morgenens og først ophørte, naar hun sov ind igjen. Hun levede i en Lust af Smerte og undertrykte Alager, hørte Zilo komme hjem, træt og anstrengt af Dagens Gjerning, uden at blive glad, saae med Ligegyldighed, at han gik bort igjen. I sit evneløse og forsagte Hjerte bebreidede hun ikke Skæbnen, men kun ham, og hendes Utilfredshed kastede en Skygge over hver en lille Glæde, han søgte at berede hende i Hjemmet, der kom en Trods i hendes Stemme, en Mæthed og Ligegyldighed i hendes Blik, som alle andre undtagen han bemærkede, fordi hans første Fortryllelse var frisk endnu og vedvarede længe efter at hendes var forsvunden. Han forekom hende saa almindelig og var ikke længer istand til at fremkalde de Henrykkelser, de berusende Gysninger, under hvilke der tidligere

flimrede Stjerner for hendes Dine, og hvori hun for første Gang havde følt sit lille Hjerte banke. Naar hun bemærkede hans uforandrede Hengivenhed, hvergang han glad og smilende bragte hende en Blomst eller en Frugt, han havde faaet af sine Elever, trak hun paa Skuldren og tænkte: „Hvad kan det nytte, at jeg er alt for ham, naar han ikke mere er det samme for mig?“

Da det endelig gik op for ham, at der var en usynlig Gift, som sløvede, trættede, ødelagde, i den Luft, han indaandede, da han følte, at han bukkede under i en Kamp mod stærkere Magter, sank han lidt efter lidt sammen, mistede sit gode Humør og den tidligere, sorgløse Driftighed. Han havde gennemgaaet saamange Sindsbevægelser, saamange Stemninger, havde haabet paa Tiden uden at begribe, at den her vilde være en slet Læge, han grebes af Forjagthed over bestandig at staa overfor hendes Mismod og Utilfredshed, styrtede ned fra Solvognen og mistede sine Binger.

Savnet bankede paa Døren, Eleverne gik bort, Undervisningstimerne bleve færre, han besad ikke længer samme Udholdenhed som før, mangledes Driftighed til at søge og faae Afslag eller til at komme igjen og modtage Tilbud, som man kun

gjør den, der ikke vover at sige nei. Side om Side gif Mand og Hustru endnu sammen, men hvilken uhyre Kløft skilte dem dog ikke? Han søgte bestandig Aarsagen til sin Ulykke hos sig selv, bebreidede kun sig selv, alene i en Retning var der nu større Lighed mellem dem end nogen- sinde tidligere: begge fortvivlede. —

Hak havde forklaret Zilo, at han var en bosciddende Mand i Byen. Han kunde, uden at træde Sandheden for nær, gjerne have tilføjet, at han var en næringsdrivende Borger, og dermed forholdt det sig saaledes: Dagen efter Brylluppet, leiede han et lille Kammer hos en Traadhandler- enke paa Torvet, gif til Byfogden og løste Bevilling paa Smaahandel. Derefter lukkede han sig inde og arbeidede rastløs i samfulde tre Dage. Ingen maatte vide, hvad han imidlertid tog sig for, han smeltede og kogte i Kaffelovnen, støbte og hamrede, polerede Vinduet, som vendte ud til Gaden, og ophængte derefter to store Nürnberger-billeder indenfor de øverste Ruder. Det ene forestillede Søslaget ved Trafalgar: en vildsom, mørkeblaa Sø, oversaaet med Lig og Brag, en fulsort Krudtrøg, blandet med Masser af Jldstriber fra Kanonerne.

Det andet Stykke forestillede Missjølunghis

Bestormelse. Her saae man Græferne kæmpe, Tyrferne slagte, Blod og grusomt Manddrab alt-
sammen. Ijsak vidste nok, hvad han gjorde, saadanne to Stykker maatte nødvendig vække Op-
mærksomhed og standse de Forbigaaende.

Nede i Vindueskarmen stod en Mængde høie
Olgas, fyldte med Brystisukker og Stanglakrits,
indsjøbte i hvidt Papir, hvorigjennem den brune,
saftige Sirup perlede; intet kunde være mere fri-
stende. Mellem Olgasjene kom nogle smaa Lam
tilsynne, dannede af en Leerklump paa fire Pinde,
som skulde forestille Been, det hele indhyllet i
snehvidt Bat med et rødt Silkebaand om Halsen,
nydeligt at se til, men skrøbeligt at gjøre Bekjendts-
skab med, thi Køberne kom gjentagne Gange til-
bage og klagede over, at Lammene gif istykker,
før de fik dem bragt hjem, hvilket dog ikke ska-
dede Uffætningen, siden Ijsak, i et saadant Ulykkes-
tilfælde, var høimodig nok til at erstatte de sønder-
brudte Væsjener med nye.

Foruden Lammene var der ogsaa Størke af
Leer, med en lille Tingest, der skulde forestille et
Barn, indviklet i Shirting, paa Enden af det
zinnoberrøde Næb. Endvidere et severdigt Udvalg
af smaa Gibsfigurer, grønmalede Papegøier, trinde
Twillinger paa en Pude, Napoleons Buste med en

fort Andeffjer i Hatten, Glas til Foræringer, med et Hjerte gjennemboret af en tyk Piil, og underneden den findrige Indskrift: „Forgæt mig ei, min kjæreste Ven, huff paa mig til jeg kommer hjem igjen;“ ydermere fandtes der smaa Tinquhre, som kunde trækkes op saalænge det skulde være, uden at man behøvede at frygte for at Fjeren sprang.

Men hvad der vakte allerstørst Opmærksomhed, og derfor ogsaa havde faaet den meest iøinefaldende Plads, var en lille Kasse, hvori der hang et udflaaret Papbillede af en forvoven Matros, som hoppede op og ned, frem og tilbage, svingede Armene, slog Benene over Hovedet, kortsagt, viste sig i de meest letsindige og umulige Stillinger, altsammen ved Hjælp af en Mechanisme, hvori fiint Sand var Drivkraften.

Hvem kan opregne alle disse Vidundere, som loffede Kjøbere til Hafs Bod, og hver Morgen og hver Middag samlede en Flok af Skolepiger og Drengene udenfor det pyntede Vindue, hvor de samtalede, hviskede, overlagde og beregnede, til Tænderne løb i Vand, og Fristelsen blev saa stor, at de sendte En ind for at gjøre Indkjøb af Bryllupssukker og Stanglafrits, helst Stanglafrits, der snart blev bekjendt over hele Byen. Det

Erhvervede uddeeldes siden i en Port eller Forstue, i forskjellige smaa Portioner, i Forhold til hvad Enhver havde ydet af Indkjøbssummen.

Den første Dag, Isak aabnede sin Bod, lod han Byens Trommeslager udraabe paa alle Gadehjørner, hvad han havde at sælge. Dernæst stillede han sig i den aabne Dør, og naar der var samlet en tilstrækkelig talrig Klynge, kaldte han den troværdigste Person ind i Bodden.

„Lille Pige skal have sig et Bryststuffer, smag paa det, koster ingenting, siig til alle hendes Veninder, at de skal komme og købe hos mig, naar de lege Fremmede, et heelt stort Kræmmerhuus fuldt for to Søslinger. — Hvad behager? — Lille Dreng seer mig ud, som om Han kunde have godt af en fornuftig Stang Lakrits, her har Han en til, nok en, deel dem ud til Hans Kammerater i Skolen, siig, de skal købe hos mig, tre Stænger for en Skilling, laver friske hver evige Dag.“

Isak fik en umaadelig Søgning. Om Morgen lod han Traadhandleren passe Bodden, medens han gik bort og besørgede sin Gjerning hos Zilo. Den øvrige Deel af Dagen varetog han selv Forretningen og virkede paa samme Tid ude i sit Kjøkken paa nye Handels-gjenstande.

Lidt fra Jaks Bod laa en stor Kjøbmandsgaard med tilhørende Pakhuus og nogle Sidebygninger, der udbredte sig over en Eng, som endte nede ved Stranden. Et pralende Skilt paa Hovedbygningen viste i forgyldte Bogstaver og kunstige Sammenslyngninger Navnet: Seef & Dyberg. Saaledes hed Byens rigeste Grosserer, svensk Konsul og bekjendt i vide Kredse for et Fabrikat af udmærket Kirsebærviin, hvoraaf der aarlig gik en Mængde Skibsladninger til England og Kolonierne sydpaa. Ved Foraarstid og om Sommeren var det sjældent at komme ned til Havnen, uden at finde et eller andet fremmed Skib, som enten lossede eller tog Ladning ind for Konsulen. Alle disse mægtige Tømmerstabler nede paa Lossjepladsen tilhørte ogsaa ham, han drev en udbredt Landhandel med Trælast, foruden det, at han havde den eleganteste og meest udsøgte Krambod for Alenware og Luxusgjenstande; men Folk meente dog, at det især var denne mageløse Kirsebærviin, hvis Tilberedelse blev holdt hemmelig, der havde grundlagt Handelshusets Velstand.

En Morgenstund stod Jak i sin Gadedør og røg af en lang Opsilantipibe. Hans Stilling og Udtryk betegnede en Mand, der er tilfreds med sig selv, og som seer Verden fra dens lyseste

Side. Døre hos Dybergs havde der samlet sig en Klynge Menneſker, fortabte i Betragtninger over nogle ſtore Viinfade, der bleve bragte op i Paſhuſet. Arbeidet lod til at koſte megen Anſtrengelſe. Tallien i Vindebommen paa Kviften var gaaet iſtykker, og Fadene maatte trilles op ad en Skraaplan, for at naae indenfor Lugen i det underſte Paſhuusloft. Underlaget, der ſkulde ſtøtte Skraaplanen, var ikke ſikkert, den vaklede, Fadene rullede tilbage, Arbeiderne ſtønnede, ſkraalede og kommanderede i Munden paa hverandre, ſkjøndt den lille Forvalter Villaaſen, ſom ſkulde lede Arbeidet, viſte ſig oppe paa et af Fadene, med blank Bordugſkaſſet trykket tilbage over det lyſerøde Haar, Blyant og Varebog i Haanden; da Ingen vilde høre hans Befalinger, foretrak han at tie ſtille.

Efter flere Forſøg lykkedes det endelig at bringe et af Fadene op til Lugen, men da det ſkulde føres videre, rullede det tilbage, tog Magten fra Arbeiderne, kæntrede og ſtyrtede med et voldsomt Brag ud over Skraaplanen. Baandene ſprang, Staverne løsnedes, en mørkerød Viinſtrøm flød hen over Jorden. Folk hylede og ſkreg, Vinduer og Døre bleve aabnede, Gadedrengene laa paa

Maven og sliffede den delikate Rødviin op mellem Steenbroen.

Under dette sidste Optrin satte Isak sin Pibe ind i Boden og skred langsomt og værdig over til Stedet, hvor Arbeidsfolkene nægtede at prøve flere Forsøg med de tunge Fæde.

„J høre Jer ikke rigtig ad,“ sagde Handelsmanden spottende, „saamange haandfaste Folk om et enkelt Fæd! det maa da jagtens kunne gaa.“

Han forklarede, han beviste, ja, hvorledes det egenlig gik til, er vanskeligt at fortælle, men lidt efter begyndte Arbeidet paany, Skraaplanen blev stivet af, Blokke og Tallier anbragte inde paa Pakloftet, og Snakken ophørte, idet Folkene mærkede, at de bleve ledede af en kyndig Mand. Mængden er altid villig til at høre sig for den Overlegne, man slipper for Ansvarligheden; det er ogsaa mageligere at følge et givet Raad, end selv at udfinde det.

Isak forholdt sig rolig og fordringsløs, han tog ikke fejl i det han befalede, rakte Folkene Haandspager, viste hvor de bedst skulde anvendes, tilsidst stod han selv i Skjortærmer og hjalp med, og saaledes rullede det første store Fæd lykkelig ind igjennem Abningen, det næste fulgte efter. Seiren var vunden.

Oppe fra Hovedbygningen blev alt hvad her ffete iagttaget med levende Interesse af en Person, der stod skjult bag Gardinerne. Det var Konsul Seede Dyberg, som de kaldte ham i daglig Tale. Hans hele Ydre var en Type paa den Tids Provindskjøbmænd, hans indsmigrende Erhødighed, den rasfløse Jorighed og det velvillige Smil, som betegnede Manden bag en Disk, var vel efterhaanden bleven tilbagerængt af en vis Værdighed, da han steg til Konsul, Ridder af Dannebrog og eligeret Borger, efter hvilken sidste Udmærkelse han altid bar hvidt Halsklæde, og kun undtagelsesviis kom tilstede i Kramboden. Det som derimod ikke lod sig forandre, var et lurende og mistænksomt Udtryk, der bragte hans smaa, dybtliggende Dine i en uafbrudt, rullende Bevægelse. Han befandt sig altid paa sin Post, trivlede om alle, speidede, lurede, lyttede efter alle, havde et hemmeligt Righul fra Kontordøren ud til Kramboden, en lille Rude ind til Laboratoriet, hvor de lavede Kirsebærvinen, og Skrivelserne traf ham af og til, med Dinene heftede paa Nøglehullet udenfor Kontoret. Han gif ikke, men listede sig uhyrlig fra Sted til Sted. Naar han saa talte, forstod han at give sin Stemme et deeltagende Udtryk, og at vælge Ordene saa lige-

fremme og hjertelige, at han hildede den Lettroende i et dobbelt Næt, Ordene loffede og skuffede, Dinene iagttog, — det gjaldt da om at være forsigtig baade i Svar og Miner.

Efter at det sidste Viinsfad var bragt ind i Pakhuset, gik Dyberg ned i Gadedøren og kaldte Jsaak til sig.

„Kom lidt indenfor, min gode Mand! saa jeg kan sige Dem Tak for den Tjeneste, De har gjort mig.“

„Der er slet ingen Ting at takke for,“ svarede Jsaak, medens han stod og hørstede Støvet af sin Frakke. „Jeg kan ikke lide, at se Folk høre sig forkeert ad med deres Gjerning, derfor hjalp jeg dem tilrette.“

„Vil De nu bare komme indenfor, De skal min Tro have en rigtig gammel Flaske Kirsebærviin for Deres Umage, det er da det mindste, jeg kan byde Dem.“

Jsaak rystede paa Hovedet. „Ellers Tak, jeg holder ikke rigtig af Deres Kirsebærviin, den er mig for sødlig; Konsulen støder bestemt ikke Stenene, saa de bitre Kjærner kunne komme til at virke.“

„Har De ogsaa Forstand paa at lave Kirsebærviin,“ spurgte Dyberg forbauset. „Veed De hvad, efter det jeg kjender til Dem, troer jeg, De er af

mine Folk. De har arbeidet Dem op fra ingenting af, og sidder nu i en ret god Bedrift, det har jeg ogsaa gjort, jeg kom her til Byen med to Species i min Lomme, men jeg vilde fremad, opad, og det gik. Naa, saa De kjender ogsaa til at lave Kirsebærviin?"

„Det har længe været mit høieste Ønske, at prøve lidt paa det," svarede Jsaak. „Jeg er slet ikke bange for at tale ærligt og ligefremt derom til Konsulen, De lider dog intet ved at faae saadan en lille Drm som mig til Konkurrent."

„Jeg har lagt nøie Mærke til Dem, siden De oprettede Deres Krambod derovre, De er praktisk og ædruelig, og forstaaer Dem paa, hvordan Folk skal tages. Den Jde med Matrosen, som danser Keel i Vinduet, er Guld værd. Jeg skulde være velsornøiet med at faae en Person som Dem i min Tjeneste."

„Har jeg ikke netop tænkt paa det samme," ytrede Jsaak smilende. „Konsulen forstaaer at overlægge og forudse, De er Manden for de store Planer, De har Midler til at sætte dem i Gang, men De er nødt til at være paafærde allevegne, og det duer ikke, jeg har ogsaa lagt Mærke til Dem, kan De tro, De er bleven rig, uden at have Tid til at nyde Deres Lykke, — De mangler

Folk, der kunne sætte sig ind i Deres Ideer og til at udføre dem, jeg siger ikke mere, hvordan skulde vel saadan en Maddinge som jeg, lære Konsul Dyberg noget?"

Grossererens Dine borede sig ind i Isak som to spidse Pile. Mon han ogsaa meente alle disse Lortaler? Isak besvarede hans forskende Blik roligt og smilende, Ligt imod Ligt, det var to Ræve, der her kæmpede med hinanden.

"Hvad skulde jeg give Dem, for at tage over til mig?" spurgte Dyberg pludselig. — Isak stirrede paa ham med aaben Mund, han saa umaadelig ensfoldig ud i dette Dieblis. "Jeg har svær Lyst til at faae Dem i min Tjeneste som Formand, Forvalter, eller hvad De nu bedst er skikket til."

Isak trak paa Skuldren. "Hvordan skulde det saa gaa med Kramboden derovre? Konsulen huffer nok, De nylig sagde, jeg sad i god Bedrift."

"Den lader vi Enken passe."

"Men saa Kirsebærvinen, som jeg allerede har gjort nogle forberedende Skridt til at gaa igang med?"

"Ja, tag Dem nu ivare for at vove Dem for vidt, min Far! jo længer De kommer ud, desto tyndere bliver Isen. — Lave Kirsebærvin,

blive Konkurrent med Seef & Dyberg, der skal Midler til, lille Isak."

"Det kunde jo hændes, jeg kjendte Nogen, som har disse Midler, hvad saa?"

"Saa skal der Held til at faae sine Varer sendte ud i Øst og Vest, saa Alverden begjærer dem, og det lykkes ikke for Enhver. Mig har nu det altskyndende Forsyn hjulpen, han lagde bestandig Velsignelse i min Gjerning."

"Det er sku meer, end jeg kan rose mig af," forsikrede Isak.

"Jeg har ogsaa paaskjønnet det," vedblev Konsulen, "og gjort Vorherre noget til Gjengjæld, om jeg saa maa sige. — Tyve rare Senge til de Fattige i Hospitalet. Hvad synes De? — Dernæst den nye Klokke oppe i Kirken, det betyder da ogsaa noget. Mine Medborgere vilde endelig skyde sammen, for at jeg kunde blive malet i Olie og hængt op paa Raadstuen, som Byens Belgjører, men jeg sætter ikke Pris paa en saa forfængelig Udmærkelse. Hvergang Klokken nu ringer, ringer den dog for mig og minder Vorherre om Seef & Dybergs Erkjendtlighed."

"Det kommer da an paa, om Vorherre hører efter, for han er undertiden saa døv, at man ikke kan raabe ham op. Jeg har ingen Klokke, der

kan ringe paa ham, jeg lægger mig alligevel
 fjelden tilfjængs nogen Aften, uden at skikke ham
 et Par Tanker."

"Det kan jeg lide, man skal altid begynde
 og ende sin Gjerning med Vorherre."

"Ja, Spørgsmaalet er, om han holder vi-
 dere af mine Tanker. Jeg ligger og spekulerer
 paa, om han ikke synes, det snart kunde være
 paa Tiden, han tildeelte mig noget extra Godt,
 for alt det Onde, han tillod Andre at gjøre
 mod mig."

"Lad os holde os til Sagen. Min Forret-
 ning trænger til en praktisk og dygtig Person,
 en, man kan stole paa, — jeg har store
 Planer for, store Planer, og Evne til at føre
 dem igjennem. Hvormedet mener De, at den lille
 Krambod derovre i Soldaterkammeret kan ind-
 bringe Dem, Naret rundt?"

Hias var saa beskedet, ikke at nævne mere
 end den tredobbelte Sum, men det skete med en
 Fripostighed, en Mine af Uerlighed, som gjorde
 sin Virkning.

Saa handlede de, overlagde, gav Grunde for
 og imod, — en fortsat Udverling af falske Penge,
 der endte med, at Hias endnu samme Dag fik
 Plads som Balthuusforvalter hos Konsulen, hvor-

efter han afstod sin Bod til Traadhandlerenten for den størst mulige Sum, han kunde presse ud af hende. Tjenesten hos Zilo vilde han ikke opgive. Dyberg maatte i den sluttede Overenskomst indrømme ham visse Timer af Dagen, der kunde benyttes, som han selv fandt for godt.

III.

En Bryllupsnat.

Nogle Maaneder senere var der stor Allarm i Byen. Konsul Dyberg giftede sin ældste Datter med Kontrollør Pagh. Der havde været megen Tale om dette Parti mellem en fattig Loldembedsmand og en rig Arving, Byens meest beundrede Baldame, som hvergang hun viste sig i Kirken, i Selskab eller paa Spadseregangene, var et levende Prøvefort for alle de Skatte, Firmaet Seck & Dyberg forhandlede i deres Butik.

„Hvad bryder jeg mig om, at min Svigersøn er fattig,“ ytrede Konsulen med ophøiet Ringeagt; „det altstyrende Forsyn har velsignet mig med

timeligt Gods, der bliver nok til dem begge, jeg forlanger kun, at han skal være en ærlig, retfærdig Mand. Det har Pagh Ord for, og dermed nok."

"Konjulen veed altid, hvad han gjør," hvisttede Staf, til hvem denne høittravende Tirade blev rettet. Han spøjede dertil et betydningsfuldt Smil.

Bryllupsdagen fyldte Kirken lige til det øverste Pulpitur. Hvor de gjorde sig spinkle og bevægelige for at trænge indenfor Døren, hvor de tiggede og bade om lidt Plads, alle disse smaa Borgerdøtre, der ikke havde været saa heldige at faae Afgangskort til Festen, og hvor de misundte de Udvalgte, der fyldte Byen med Beskrivelse over Brudeudstyret, som var blevet udstillet for Venner og Bekjendte i otte Dage.

Den lille Kirke var næsten ufjendelig i sin laante Pragt, saa straalende af Vexlys og Blomster og Guirlander, ikke at tale om den Kreds af forgyldte Stole, der vare stillede omkring paa Altargulvet, til Brudefølget. Et vidunderligt, deiligt Tæppe, overstrøet med smaa, levende Rosenknopper, skjulte Midtergangen i dens hele Længde. Nede ved Stranden var der oprettet et Batteri med tre gamle Skibskanon, som skulde affyres i det

Dieblif, Graveren fra Taarnet gav Tegn til at Brudeparret verlede Ringe. Alle disse nydelige Ideer skrev sig fra Konsul Dyberg; han havde ogsaa tænkt paa at lade ringe lidt med den nye Kirkekloffe, medens Bielsen fandt Sted, for at man oppe i høiere Regioner kunde blive mindet om, hvad der idag foregik paa Jorden, men Graveren og Præsten fandt dog nogen Betænkelighed herved.

„Ja, Deres Belærværdighed kan gjøre for mig hvad De vil,“ ytrede Dyberg frænklet. „Jeg er ikke den Mand, der holder af verdslig Tant og Forsængelighed. Jeg meente kun, at naar jeg har foræret Kloffen, kunde De, min Sjæl, gjerne lade den ringe.“

Da Bognene kjørte foran Kirkedøren, spillede Orgelet, og Hoved ved Hoved strakte sig frem mod Gangen, for at iagttage Brudeparret. Den unge Pige saae ud som et Barn, glad og sorgløs, hun lignede en lille Fe i en Sky af Atlass og Tyll, idet hun lænede til sin Faders Arm, skred hen over Gulvtæppet. Hendes store Dine saae frimodigt hen paa den talrige Skare af Befjendte, meest dog over mod den solbrændte, alvorlige Mand med den strenge Fure mellem Dinebrynene, ham, som hun idag skulde erklære for sit

Hoved og sin Herre. Hun var bestandig vis paa, at hendes Blik vilde møde hans, med det samme Udtryk af Hengivenhed og Barme.

Fra Kirken tog Bryllupsfaren tilbage til Konsulens Huus paa Torvet. Her skulde der først spises til Middag, saa danses om Astenen, som Skif og Brug var, Kloffen ti vilde Selskabet bryde op, for at kjøre igjennem Gaderne og tage Illuminationen i Diesyn. Det var Festens Program, og det blev nøie iagttaget. Ved Bordet holdt Præsten en Tale paa rimede Vers, hvori han superlativisk lovpriiste alt, hvad der stod i Forbindelse med Huset Seef & Dyberg. Konsulen besvarede den dybt greben, hans Stemme skjælvede og hans smaa Dine bleve røde, medens han forsikrede, at han var en lykkelig Mand, som det altstyrende Forsyn havde seet ned paa i Naade, hvorfor han nu ogsaa i Anledning af Festen vilde skænke en ny fyrrethve Allens vævet Hampeslange til Byens Sprøite. At han specielt tænkte paa Sprøitevæsenet, var fordi Brandcorpsjet til Gæder for hans Datter iaften foranstaltede en Bespisning for hundrede Styk Fattigbørn, noget han følte sig dybt rørt over. Han havde ogsaa havt isinde at bekoste et nyt Alterklæde til Kirken, istedetfor de væmmelige Læser, der nu hang deroppe,

men efterjom Bestyrelsen var kommen ham noget firfamtet imøde, blev der ingenting af den Sag for det Første. Hvad nu hans kjære Datter angik, saa kunde hun for længe siden have gjort et langt bedre Parti, ja vist, hun havde havt ligesaa mange Friere, som hun havde Jingre, men han saae mere paa den strenge Ærlighed og Retskaffenhed, end paa Rigdom og fornem Byrd, derfor havde han valgt Casper Jensen Pagh og ingen Anden.

Illuminationen var yderst smagfuld, med smaa Tællelys indfattede i krusede Strimler og udflippede Blade af fulørt Papis. Hvor Beboerne ikke havde Evne til at bekoste Lysene, lode de det hero med at opstille Granris i Vinduerne, og anbragte mellem disse nogle store Muslingsfaller, forsynede med Olie og en Bomuldsvæge, hvilket ogsaa tog sig prægtigt ud. Paa flere Steder i Hovedgaderne saaes Transparenter med de Nygiftes Navnetræk og sindrige Vers, som den spadserende Mængde standsede for at beundre.

Konsulen lod kjøre Skridt for Skridt, han vilde nyde godt af den hele Udstilling, blev ikke træet af at nikke, hilse og slaa ud med Haanden, naar de kom forbi en Bekjendt. Hans Datter Helene sad og krøb sammen i Bognen hos sin

Huusbond, med hans Haand i sin, og indhyllet i Ryse og Belsværks Raabe. Himlen var mørk og skyfuld, der blæste en isnende kold Vind ind fra Søen.

Nede ved Havnen steg Dyberg ud og blev en Tid lang borte, uden at Nogen kunde begribe Aarsagen. Han kom tilbage med tusinde Undskyldninger. Fiskerne og Baadsførerne gjorde ogsaa Gilde i Anledning af Dagen. Han havde foræret dem et Anker Kirsebærviin og lovet at komme ned og hilse paa dem. Derefter førte Enhver til sit, Bægteren raabte ti, Lysene bleve slukkede og Festen var tilende.

Da Pagh noget senere traadte ind til Helene, fandt han hende knælende længst tilbage i Bærelset. Hun reiste sig hurtig op og strakte ham sine Hænder imøde.

„Du græder,“ sagde han.

„Nei, vist ikke. Jeg bad til Gud.“

„Hvad bad Du om? — Tør Du ikke betro mig din Bøn?“ spurgte han med en Røst saa blød og mild, at den forjog enhver Skygge af Frygt.

„Jeg bad om jeg maatte være Dig en kjærlig og trofast Hustru,“ hviskede hun rødmende.

„Saa lad os bede igjen, bed nu en Bøn for mig, om Evne til at takke Dig for al den Lykke, Du har givet mig, saa troer jeg vist, at Du vil blive hørt.“

De knælede og bad, der var saa stille og lydløst omkring dem, Lysene viftede i Trækvinden. Lidt efter reiste de sig og gik til Vinduet, Gaden var tom og forladt, den aarvaagne Vægter havde allerede fundet det Sovested, hvor han agtede at tilbringe Timerne til næste Morgen. Pagh slynge sig om hendes Liv, hun bøiede sit Hoved fremad, for at se ham ind i Øiet, disse trofaste, ærlige Dine, alvorlige og sørgmodige, vare dog det første, der havde tiltalt hende hos ham. Deres Blik sankede sig i hinanden med en glødende Lidenskab og Varme, men tillige med et Udtryk, som mere tilhørte Himlen end Jorden.

„Hvorfor tier Du?“ hviskede hun, „siig, at Du er glad over at have mig hos Dig.“

„Ja, glad og taknemlig, derfor bad jeg nylig heller ikke om noget, jeg takkede kun for det, jeg havde faaet. Jeg er her hos Dig, og vi skulle ikke mere skilles, det er dine søde Dine som lyse over mig, det er dit lille, yndige Ansigt, som smiler mig imøde. Nu skal Du høre, hvad jeg

aldrig før vovede at skrifte for Dig. Hundrede og atter hundrede Gange har jeg om Aftenen listet mig fra min Post i Konsumtionsboden op til Torvet, for at faae dit Vindue at se. Der var altid rullet ned hos Dig, snehvidt, fornemt, et Skær af de mørkerøde Gardiner faldt hen over Vinduet, jeg fulgte med Skyggen indenfor, og gjettede mig til alt. — Nu sletter hun sit Haar, nu slukker hun Lyset, nu sover hun. — Jeg regnede ud, hvorlænge der var til, jeg skulde se Dig igjen, siden jeg ikke turde komme saa ofte, som jeg gjerne vilde, jeg kysede Dørtrinnet, din Fod havde gaaet over. Du leer, Du forstaaer mig ikke, men den Dag, Du kalder en saadan Hengivelse og Længsel for Daarskab, vil vist det bedste af vor Ungdoms Lykke være borte."

"Jeg forstaaer Dig godt og vil ikke glemme dit Skriftemaal, tværtimod, jeg skal huske Dig derpaa, naar vi begge blive gamle, og dine smukke, sorte Haar ere blevene hvide. Saa sidde vi hjemme ved Kaffelovnen og tale derom og leve vor Ungdom om igjen. Gud veed da, hvem af os To, der husker den bedst, det bliver bestemt mig."

"Jeg kan dog ikke rigtig finde mig tilrette her," ytrede han noget efter, "hver Gjenstand jeg seer, er ny og ubekjendt, det er Eders Værk alt-

sammen. Jeg er en Fremmed i dette Paradis, i denne Rigdom og Ødselhed, luffet ind ved din Raade."

„Hvor Du kan tale forunderligt," sagde hun leende. „Er det Kammen eller Billedet, det be-
roer paa? Hvad er det altsammen, hvis jeg blev mindre for Dig end Du ventede, hvis jeg ikke skulde være mit Løfte voren og synke under Dagens Byrde, kan saa disse Bærelsens Pragt forsvare mig? Nei, Du er ikke fremmed, Du er min og alles Herre her, hjælp mig, veiled mig, der ligger Frøkorn i min Sjæl, som vente paa at spire, jeg føler Længsel efter at blive noget, lær mig at leve, kæmpe og lide, hold af mine Fortrin, hvis jeg har nogle, bær over med Feilene, nei, Du maa helst holde af mig ogsaa for mine Feil. — Dermed siger jeg nu Herren god rolig Nat. Dette Bærelse er Helligdommens Forgaard, mit derinde er det Allerhelligste, som kun aabner sig for Øpperstepræsten, for den Udvalgte." Hun slyngebe sine bløde Arme om hans Hals og hvæfede ham ind i Øret: „Er Du den Udvalgte?" Derefter tog hun det ene af Lysene, forsvandt, og lod ham blive ene tilbage.

Han blev staaende, han lyttede, han hørte hendes Fodtrin og den hvide Atlaffes Rjoles

Knitren, naar den slæbte over Gulvtæppet, hendes Handsker laa henkastede ved Siden af Brudesløret og den grønne Myrthebrands, en Biste, et Baand, en Blomsterbuket talede endnu om hende. Alle Dagens forskjellige Sindsbevægelser i Kirken, Binen, Dansen, den blide Duft, Helene havde efterladt i Værelset, fremkaldte en Stemning af Lykke, Beruselse og Attraa, der bragte hans Hjertes Pulse til at banke.

Lidt efter blev det stille inde i det næste Værelse, men Lyset brændte endnu. En Hund gæde i Nabogaarden, Pagh aabnede Vinduet, alt syntes at sove og drømme i de smalle og skumle Gader. Maanen kom et Dieblif frem bag tunge Sky-masser, der jog forbi hverandre i ilsom Flugt, og ude fra Søen lød Vinden som en Rullen af Vogne.

Pludselig viste der sig en Skikkelse paa den modsatte Side af Gaden. Den standsede lidt, gik derefter videre over mod det aabentstaaende Vindue og nikkede op til Kontrolløren.

Pagh kjendte Manden, det var den lille, rødhaarede Hr. Villassen, som Isak havde fortrængt fra Dybergs Tjeneste.

„Naa, saa Kondeløren er ikke gaaet til Ro endnu,“ ytrede Villassen dæmpet, og lagde begge

Arme op paa Vinduesfarmen. „Det vilde jeg have forsvoret.“

„Hvad angaaer det Dem, Klaus Villasjen?“

„Nei, det angaaer mig slet ikke, jeg meente blot, at Folk paa deres Bryllupsdag har bedre at bestille, end at figge ud af Vinduet. Men Herr Bagh er nu saa vant til at objelvere og passe paa, det maa Smugleren og Den beffjende, som bærer noget under Rappen.“

„Na, Folk har bedret sig en Deel i saa Henseende. Smugleriet er ikke saa slemt mere.“

„Det var et sandt Ord, Hr. Bagh der sagde, at smugle er ikke saa slemt, siden Regeringen tvinger os lige ind i det. Vil Du bringe en Snes Ug forbi Konsumtionsboden, koster den Dig to Skilling, en Kylling, et Pund Flesk, en lille Fisk, en Snaps, alting er der Pris paa. Vil Du have Dig en Allen Klæde paa denne Side af Kongeaen, koster den tre Mark Courant, ovre paa Slesvigs Grund kan Du kjøbe den for tredive lybske Skilling; er vi da ikke nødte til at smugle, Hr. Bagh, for at holde Næring og Handel gaaende. Ens Samvittighed kommer slet ikke i Fare, det gjælder bare om at finde en rigtig mørk Nat til at liste forbi Konsumtionsboden, eller ogsaa en Tolder, som lukker det ene Die i. Saadan gif

det i Deres Formands Tid, han var rar at komme tilrette med, reel tillige, han havde lavet sig en fast Tært for alt, hvad der kom fra Søen, eller hen over Engen ved Nattetide. Smugler Du et Anker Sprit ind, koster det saameget, en Pafse Silketøi, saameget, Indigo og Kryderier, saameget. Næste Dag laa der en lille Pose preussiske Zweidritler i Kondelørens Lomme, og ikke en Hund gæde deraf. Nede vesterpaa, hvor jeg er født, havde vi det i lang Tid paa en anden Maade. Der var nu Folk mindre oplyste, og alle Mennesker snaffede om et Ligtog, forstaa mig ret, en Dødningsfære, som i mørke Nætter gik fra Faldingbro Enge op efter Malte Kirke til. Mangfoldige havde mødt det Ligtog, naar de færdedes silde ude, tolv høie, svære Karle i mørke Kapper med en lang, sort Liggfiste paa Skuldren. En Aften kom der en gammel Landseneerkorporal og forlangte Nattely nede i Skodborg. Det var en Mand, der førte store Ord, og som lod til hverken at frygte Gud eller Djævel. J tør dog ikke gaa op i Malte Kirke inat, sagde en af Bønderne, som sad og hørte til. — Hvorfor ikke det? spurgte Korporalen. Jeg har seet Liggfæren gaa derhen for lidt siden. — Saa slog de tilvæds, og Korporalen lovede at gaa ind i Kirken og lægge en

Seddel med sit Navn nede paa Altergulvet til Tegn paa, at han havde været der. Det gjorde han ogsaa. Seed Hr. Pagh, hvad han saae oppe i Kirken? De tolv Lighærere kom ind med Lighisten paa Skuldren, tændte hver sin Lygte og gik ned gennem en Lem bag Altaret; der, imellem de balsamerede Herremænds Kister, havde de hele Hvalvingen stablet fuld af Ankere, Bomulds-pakker, Kaffesække, fortsagt, Varer, som de smuglede over Toldgrænsen for Kjøbmændene, der siden lod Godset kjøre bort, naar de saae deres Leilighed dertil. Saadan noget lader sig nu ikke gjøre, hvor Hr. Pagh sidder i Boden, men saa holder Kondeløren Bryllup engang, det griner Kjøbmanden og hans Folk af og tænke: inat har han sku andet at tage vare, end at passe paa Toldfram, saa nytte de Leiligheden, ja, de gjør saamænd. — En god rolig Nat, Hr. Pagh."

Pagh lod Villassen tale tilende, uden at afbryde ham. I hans Tone og bag de jevne, ligefremme Ord laa der en tirrende Spot, som ikke kunde mistydes. Det var ham ogsaa en bekjendt Sag, at der daglig blev ført Kontrabande ind i den aabne By, Høslæs og Kornneg gjemte toldpligtige Varer, Bogne og Skibe havde deres hemmelige Gjemmer til dem, Borger og Bonde,

Kjøbmand og Fabrikseier, alle smuglede, uden at gjøre sig den ringeste Samvittighed deraf, og Kontrolløren havde hidtil ført en ligesaa uforsonlig som frugtesløs Kamp mod dette Uvæsen. Han lagde en forstilt Kulde og Ro i sin Røst, medens han udbrød:

„Hvad skal alt det sige, Villassen der staaer og fortæller? Er der noget paafærde inat?“

„Det kunde nok være muligt. Hun er idetmindste mørk nok dertil.“

„Eller er det hele maaske noget, som lille Villassen finder paa, for at gjøre sig vigtig? Jeg troer Dem ikke rigtig.“

„Det var et sandt Ord, Hr. Bagh der sagde, De troer mig ikke, jeg har længe mærket, at De skævede til mig, fordi Folk gif og vrøvlede om, at jeg skulde være indtaget i den rige Konsul-datter, som idag er bleven Deres Kone. Vorherre bevares! hun var for god til mig, skjøndt der maaske har været den Dag, — naa, jeg siger ikke mere, — men Hr. Dyberg lod flere Gange falde Ord, som jeg tydede paa min Maade. Saa kom denne Tsak og stak mig ud som Bathuusforvalter, dermed var det forbi.“

„Lad os heller vende tilbage til det, vi nylig talte om. Har Villassen mærket, at der gaar

Smugleri for sig inat, saa tal, og De skal have Deres Fordeel derved. Hvis ikke, saa tag Armen bort, at jeg kan lukke Vinduet og dermed Godnat."

"Hr. Bagh maa da ikke tro, jeg kunde være saa nedrig en Person, at besatte mig med Spionering eller Angiveri, det vilde jo strax blive opdaget, naar Folkene kom for Ketten, eller naar De skulde udbetale mig min Dufør."

"Der skal ikke blive talt et Ord herom," svarede Bagh, "De kan stole paa mig."

"Ja, vil saa Kondeløren blot se at faae Uniformsfrakken paa, og følge et Par Skridt med herudenhfor, De kan da selv observere, hvad der gaaer for sig. Hvorfor Djævelen skulde jeg vel ogsaa holde det hemmeligt? Der er Ingen, som giver mig noget for det. Desuden rejser jeg nu min Vej, jeg har faaet mig en god Kondition hos Bager Jensen i Randers, og tager bort fra Byen imorgen."

I dette Dieblis blev Døren aabnet til det næste Værelse. Ingen kom tilsyne, men en blød Røst nævnede Baghs Navn. "Hvem er det, Du taler med, Johan?" spurgte en Stemme, som gjorde et høist forskjelligt Indtryk paa de To, der hørte den. Bagh gik ind i Værelset. Villassens Dine funkede under deres lyse Indfat-

ning, han lænede sig frem over Vinduet og lyttede, der kom et Udtryk af Misundelse, af Raseri i hans fregnede Ansigt, som ikke gjorde det smukkere.

Lidt efter blev Gadedøren lukket op, Forvalteren og Bagh gik over Gaden. Denne ved det modsatte Hjørne stod Villassen stille, og pegede ned mod Engene, som løb langs med Stranden. Bagh stirrede og stirrede, alt var mørkt og tavst, Hattemagerens gamle Jernskilt bevægede sig frem og tilbage paa sin Stang med en sørgelig Piben. Han saa intet.

„Nei, det er et sandt Ord, Hr. Bagh der siger, De mærker til ingen Ting, og det er just Dyden ved det. Men histude paa Søen, lige i Rimingen, ligger Mads Ottensens Jagt, fuld af forbuden Lybekkergods. Kan De øine den lille, mørke Prif, som vinder frem af Taagen, herind efter? Det er en Baad, den har to Kammerater efter sig, der siden Mørket faldt paa, ere blevene ved at gaa frem og tilbage mellem Jagten og Landet. Læg nu nøie Mærke til Engen nede ved Havstokken, saa seer De ligesom et Lysstær flimre hen over Strandkanten, det kommer fra en tændt Lygte, der staaer forvaret mellem en Stabel Steen, saa de kan se og styre efter den ude fra Baadene, mens den derimod er usynlig herinde fra Land.

Nu troer Hr. Bagh vist, at det er alt, hvad De behøver at vide? men det bedste er tilbage. Hvis jeg ikke sagde mere, vilde alt være borte som en Røg, længe før De naaede ned til Stranden. Den Skurk Isak har forbedret meget, siden han fik noget at sige, han har listige Indfald, det maa man lade ham. Der, hvor Smugleriet gaaer for sig, paa begge Sider af den Bei, Bognene skulle føre, har de dannet en Kordon fra Haverne ned over Engen til Strandkanten, en Mand for hver type eller femogtyve Skridt, og mellem dem en tyk Strikke, som de holde fast i Haanden. Saa snart En mærker Uraad, giver han et Ryk i Strikken, Tegnet gaaer videre fra Kammerat til Kammerat, den sidste slukker da Lygten, Bognene føre tilbage, Baadene gaa tilsøes igjen, dermed er Historien ude for den Gang. I Morgengryet hiver Mads Ottesens Jagt sit Anker, og holder Fartøiet krydsende frem og tilbage mellem Øerne, for at prøve om næste Nat kan bringe bedre Lykke. Se blot, se! nu bliver Lyset klarere nede paa Strandkanten. — Der gik en Mand forbi det. — Hvis Hr. Bagh ønsker at faae Bid, maa De liste Dem op langs med Plankeværkene om Haverne, til De naaer i Linie med Lygten, og saa styre lige ned mod den, derved kommer De

imellem de opstillede Rækker, inden Nogen mærker det. Lys, hører De? Bognene rulle afsted. Nu gaaer det for sig. — Jeg laae Dem stifte en Pistol i Brystlommen, da vi gif ud, ja, det er godt at være bevæbnet, De gjør ogsaa bedst i, at tage nogle af Toldbodfolkene med derned, een Mand forslaaer ikke, der er desperate Menneſter paafærde.”

Pagh hørte ikke efter den ſidſte Advarſel, han ilede ned ad Gaden, lod Villasken blive tilbage, og bankede paa Vinduet af et lille Huus, hvori der endnu brændte Lys. En Mand kom tiſſyne, Pagh hvifkede nogle Ord til ham, og ilede derefter om i en lille Gyde, hvor han gjentog det ſamme.

„Saa, for Satan!“ ſagde Manden i det første Sted, og kaſtede ſin uldne Nathue henad Bordet. „Kan vi nu ikke engang have Rattero.“

„Hvad er der paafærde, lille Jofum?“ ſpurgte en ſøvnig Stemme inde fra Alkoven, og et fedt og rødt Anſigt ſtaf frem derfra.

„Der er det paafærde, at jeg ſkal afſted igjen, Kontrolløren, ſom holder Bryllup iaften, var her og ſagde, at de ſmuglede nede paa Engene.“

„Den ſtaffels Konſuldatter!“ ytrede Madamen deeltagende.

„Ikke engang at have Fred paa sin Bryllupsnat. Det ender alligevel med, at de engang slaa ham Hovedet itu dernede, saa kan han se, hvem der klistrer det sammen igjen.“

„Den ulyksalige Konsulddatter!“ gjentog Konen, i endnu dybere Beflagelse, hvorefter hun med et Suk lod sig dumpe tilbage i Buderne og sov ind. Manden forlod Huset.

Villassen var bleven staaende paa Hjørnet, og havde seet Pagh vække Toldbetjentene, hvorefter de forsvandt nede ved Haverne, men hvad der endnu mere fængslede hans Opmærksomhed, var en hvid Skikkelse, der aabnede Vinduet i Kontrollørens Bærelse og lænede sig ud deraf, speidende og lyttende til alle Sider. Lyfene indefra faldt henover hendes blege Ansigt.

„Der er hun,“ hviskede han, medens Blodet bruste i alle hans Arter. „Jeg fik hende dog at se endnu en Gang. — Hvor hun er deilig, hvid og fin som en Dronning. Ja vist! og saa lo hun ad mig, slog Hænderne sammen og troede, jeg var bleven forrykt, da jeg vovede at tale om Kjærlighed. Jeg har dog givet den naadige Dame en Skænk iaften, som hun skal mindes længere end alle de andres. Nu blev det hende for koldt, eller hun fik maaske Die paa mig, —

ja, lad os saa komme ned og faae at vide, hvad der gaaer for sig ude paa Engene."

Bed at følge Villassens Raad, lyffedes det Bagh og tre af hans Folk at naae ubemærket ned mellem de opstillede Bagtlinier. Der laa en stor Hund, bunden foran Gangstien ved Haverne. Da Toldmændene kom, reiste den sig iveiret, men gjorde dem mærkværdigt nok intet, gæde ikke engang og de gik videre. Bed Spen var alt i travl Bevægelse, de hørte Baadene skure op i Sandet, og saae en Klynge mørke Skiffelser, som stønnede under Pakker og Hjerdinge, de slæbte hen til en lille Bogn, der stod forspændt med en Hest inde paa Engen.

Det var bælmørkt omkring dem, høit oppe i Luften lød en flagende Lyd af en Skare Træfugle, som drog bort fra Eggen, Vinden peb og raslede i de bladløse Piletræer, og en fiin Støvregn forøgede Nattens Kulde. Det eneste Lys, som af og til gav et nogenlunde tydeligt Omrids af de forbigarende Skiffelser, og paa samme Tid kastede sit Skær henad den hvide Sandvei, eller over en tung og dorst Skumstribbe, som rullede ind paa Stranden, kom fra Skibslanternen mellem de opstablede Stene.

Oppe i et af de nærmeste Pakhuse blinkede

et andet Lys fra en aaben Luge, hvor der ogsaa fandt en travl og lydløs Virksomhed Sted med at tage imod Godsset fra Bognene.

I det dybe Mørke, Natten og Støvregnen dannede, var det umuligt at gjenkjende nogen bestemt Person blandt alle dem, som færdedes dernede. Dog lagde Bagh Mærke til, at alt blev ledet af to Mænd, hvoraf den ene holdt sig i Nærheden af Bognen, indhyllet i en Diefrakke og en Sydvest, der faldt ned over Skuldrene. Den Anden gik og ordnede Arbeidet ved de kommende Baade.

Kontrolløren behøvede kun nogle faa Diebliske for at gjøre disse Jagttagelser, han gav sine Folk Tegn til at vente paa den næste Bogn, selv sneg han sig videre, bøiet, krybende hen ad Jorden, og benyttede enhver Fordybning for at blive skjult, saalænge det lod sig gjøre. Han havde kun een Tanke, at denne Nats Hændelser skulde indeholde en Advarsel, der hængende eller tilintetgjorde det overhaandstagende Smugleri.

Paa engang opstod der Bevægelse langs med begge Linier. Et højrøstet Raab blev efterfulgt af en langtrukken Piben, Lysset forsvandt øieblikkelig i Lygten, og Skaren, som hidtil havde været adspredt under Arbeidet langs med Strandkanten,

sprang i Baadene og roede bort, eller stimlede sammen omkring Bognen. Toldbetjentenes Nærværelse maatte være bleven røbet, Pagh fattede ikke hvorledes, han gav sig heller ikke Tid til at gruble derover, men sprang ind mod Bognen.

„Rjør til!“ raabte en Stemme, „piff paa, og lad os komme afsted.“

Pagh befalede Ruffen at standse. En af Folkene sprang ind imod ham, for at trænge ham tilside.

„Gaa Jeres Wei, Kontrollør!“ raabte Manden barsk, „ellers vil I komme galt fra det. Vi har Waaben paa os. Her er intet for Jer at hente.“

„Jeg har ogsaa Waaben,“ svarede Pagh og spændte Hanen paa sin Pistol.

„Slaa ham for Panden, hvis han ikke seer at komme bort. Saa hen og skyd paa Bognen.“

Begge disse Befalinger kom fra Manden i Oliefrakken. En Betjent overskar Hestens Hammelreb, Pagh blev i det samme angreben fra to Sider, hans Kammerater løb deres Wei. Et Slag af en Knippel traf Kontrolløren i Hovedet, der funklede og flimrede tusende Stjerner for hans Dine.

I dette Secundt gif hans egen Stjerne ned for bestandig. Han hævede sin Pistol og skød, et hæft Brøl fulgte efter Skuddet, Manden

med Oliefrakken gjorde et Spring iveiret og sank omfuld i Græsset.

„Det skulde De ikke have gjort, Hr. Bagh!“ ytrede den, der nu overtog Kommandoen, og som fik Folkene til skyndsomst at forsvinde med Bognen. „Det er Deres Svigerfader De der har skudt.“

„Hvad! — hvem! — Konsul Dyberg?“ raabte Bagh, idet han styrtede frem mod den Faldne, omklamrede ham, raabte ham ind i Dret, lyttede efter hans Aandedrag, udstødte en sørgelig Klage, og sank derpaa om som om Kuglen havde rammet ham og ikke Dyberg.

Konsulen laa udstrakt paa Jorden, Hætten var gledet fra hans Ansigt, begge Hænder aabnedes og knugedes sammen om en Tot visjent Græs, hans Dine vare lukkede. Da vor gamle Bekjendt Hsæt hævede ham iveiret, gif der en frampagtig Skælven gennem det hele Legeme, derpaa strakte det sig, blev stivt og ubevægeligt. Manden var død.

I nogen Frastand, og omhyggelig skjult under Stammen af et hældende Piletræ, havde Villassen iagttaget alt hvad der foregik nede paa Engen. Da han saae Folkene bære Dybergs Lig ind i Haven, fortrak hans Ansigt sig til et ondskabsfuldt Smil, han gned sine Hænder; saa pludselig

en Dpreisning, saa stor en Bøde for Tort og Svie havde han dog ikke ventet sig.

„Siden det lader til, at vi ere færdige her, maa jeg se at komme afsted,“ sagde han til sig selv. „Der er endnu en lille Pris Tobak at hyde et andet Sted, før jeg kommer af Støvlerne inat.“

Han listede sig forsigtig langs med Diget, og forsvandt i Skyggen af de gamle Plankeværker.

Larmen paa Engene begyndte imidlertid at blive bemærket i de nærmeste Gader, Folk aabnede Vinduerne og spurgte, hvad der var paa færde. Johannes Bægter kom frem fra sin Kjælderhals og raabte ivrigt, at Kloffen var slagen tolv, skjøndt den nærmede sig stærkt henimod to.

I Baghs Bolig stod endnu Vinduet aabent, og en lustig Skikkelse, i hvid Natdragt, lænede sig ud deraf.

Der kom en Mand gaaende henimod Stedet og standsede foran Bægteren, som stod og pustede efter sine Anstrengelser.

„I Nat gaaer det løs ved Søen,“ ytrede den Kommende. „Der skeer skræffelige Ting imellem dem dernede.“

„Det kom mig livagtig for, som om de skød for lidt siden,“ bemærkede Johannes.

„Ja vist skød de, og traf ogsaa, lige i det forte. Da jeg gik, laa der en død Mand og strakte sig paa Engen.“

„Det er Guds Straf, fordi de pine Fattigfolk ud med de høie Priser,“ forsikrede Bægteren. „I Onsdags har de igjen lagt en Søsling paa Kaffe, og Krambodsvennden sagde, det vilde gaa ligesaa galt med Lysene. — Var han død, den Mand, I saae, rigtig død?“

„Saa død som en Bergefisk,“ forsikrede Billassen, „hvis endda det var det værste.“

Samtalen blev ført saa høit, at ethvert Ord naaede den Lyttende, der hørte sig ud af Vinduet.

„Som jeg siger, det er Borherres Straf,“ gjentog Bægteren; „forresten kan der da ikke let hændes et Menneſke noget værre, end at de tage Livet af ham.“

„Na jo,“ svarede Billassen og skottede op til Vinduet, „naar den, der gjør det, hører til hans nærmeste Slægt. — Manden, som faldt, var Dyberg, han, der skød ham, var Kontrollør Pagh, men jeg skal nok ikke være den, der bringer det videre.“

Helene udstødte et gennemtrængende Skrig. I

det samme blev Gadedøren luffet op, Bagh stod foran hende. Hun gjorde et Skridt henimod ham, men veg tilbage igjen.

„Det er ikke sandt, Johan! det de fortalte dernede, siig blot nei, det var jo altfor skrækeligt, — min Fader og Du!“

Hun vred sine Hænder i Uvisshedens Pine, da det varede lidt, før han svarede, hun saae, at Bordet, han støttede Haanden til, rystede under ham. Svaret var ogsaa overflødigt, hun læste den hele Rædsel i hans døde, udslukte Dine, i hans spørgelseblege Ansigt.

„Staffels Barn!“ hviskede han endelig med en Stemme, som om Tænderne slog mod hverandre, medens han tvang Ordene frem, „det er sandt altsammen. — Din Fader er død, — jeg har skudt ham, — mod min Billie, — — men det skete dog, — hvad skal der blive af mig?“

Det var et forfærdeligt Dieblif, der fulgte efter. Et Skrig, som gjemte alle Smertens og Fortabelsens Toner, skingrede igjennem Stuen, hun vaklede og faldt som en livløs Masse ned for hans Fødder. Han vilde støtte hende, men hun krympede sig under hans Berørelse, hendes blide Dine, som nylig havde lyst Betsignelse over ham, stirrede frem for sig i Vanvidets Ild, Aarerne i

Lindingerne pressede sig ud som et blaaligt Net, hun slog Hovedet mod Gulvet, og da han tog hende i sine Arme og bar hende ind paa Sengen, verlede hendes skarpe og gjennemtrængende Skrig med en frampagtig Graad, medens hun satte sig paa Hug, strakte Hænderne afværgende frem for sig og hvissede:

„Bort, bort! der er Blod paa Dig. Lad mig være alene.“

Flere Timer forløb saaledes, hun blev siddende med Armene slynge sammen over Knæene og Haaret ned over Skuldrene. Bærelset fyldtes med Fremmede, hun søgte at ordne sine Tanker og finde ud af alt det forfærdelige, der paa engang stormede ind mod hende. Hun gjorde Forsøg paa at tale, men Læberne bevægede sig blot, uden at frembringe nogen Lyd. Hun saae fra den Ene til den Anden med matte, blodsprængte Dine, der skiftevis betegnede, at hun var uden nogensomhelst Forestilling og Erindring, og lidt efter fik et lidende og bønligt Udtryk, som om de paakaldte et Gys, et Haab, eller blot En, der kunde frelse hende fra Ulykken. Derefter sank hendes Hoved atter trøstløs ned paa Brystet, mat og tungt som en Blyvægt, og under de blaablege, tilbagerufne Læber kom to Rækker hvide Tænder tilsynne.

Hvad var der bleven af Drømmen fra før, da hun knælede og bad, eller da hun overgivet og udfordrende vuggede sig i bevidst Overlegenhed? Hvad var der tilbage af den blide Skabning, som vilde leve for at udfoldes, kæmpe og elske? En lille Lærke fløj jublende iveiret, og blev skudt under dens Lovsang.

Natten sneg sig bort med en dræbende Langsomhed. Mellem ham og hende var intet forandret; ethvert Træk i det fine Ansigt, som kun syntes skabt for Velvære, vedblev at fortrække sig under en Sjælekamp, der truede med at standse den hele Organisme.

Det begyndte at dages, et mat Lys fastede sit graalige Skær hen over en Mand, som stod med Hovedet støttet til Vindueskarmen, i fuld Bevidsthed om den Rædsel og Afsty, han indgød, og en ligbleg Kvinde, som krøb sammen i Hjørnet af Sengen, med Hænderne fastknugede om det opløste Haar. Omkring i Nabogaardene begyndte Hænderne deres Morgenkoncert, Bægteren raabte ude paa Gaden. Gamle Johannes havde ikke i Mandsminde udfoldet en saa exemplarisk Narvaagenhed. Morgenverset lød ind til dem:

„Nu svinder Natten sorte,

og Dagen stunder til,

Gud lad dem blive horte,
som os bedrøve vil."

Hun gjentog Ordene uden Accent, som en lært Lektie, saa smilede hun, det friskeste, sødeste Smil, og nikkede og lod sine brændende, taareløse Dine hvile paa Pagh, men da han atter vovede at nærme sig, gøs hun og veg tilbage.

"Nei, nei, Du lugter af Sig! der er Blod paa din Haand. — min stakkels Fader!" tilføjede hun hvissende og holdt Haanden for Djnene, som om hun kunde lukke for Sorgen. Midt i sin Jammer tænkte hun først paa sin Fader. Saaledes er Kvinden.

Næste Formiddag var Historien bekjendt i Byens videste Kredse, en saadan Begivenhed kunde man da umulig blive døv eller blind for. Ribe Stiftstidende havde i det næste Nummer tre lange Spalter om det ulykkelige Pistolskud, ikke at tale om Aarhus Avis, der besad større Opfindelsesevne og forstod at omgive enhver Kjendsgjerning med en ejendommelig, romantisk Duft. Folk ventede udenfor Posthuset, naar Bladet skulde komme, selv dem, der saa at sige havde været Dienvidner til det skete, fandt en Nydelse i at læse det paa Prent, fordi det er Kunsten at tilberede og servere, der giver en Ret sin Smag.

Jeg husker tydeligt, hvor vi som Børn gjorde os Grinder forbi Konsulens Gaard i de Dage, og hvor lykkelige de Udvalgte vare, som fik Lov at komme ind i den store, gipsede Sal, hvis Vinduer, blændedes af tykke, hvide Forhæng. Der laa Dyberg, udstrakt paa et langt Krambodbord, stillet midt paa Gulvet, Legemet indhyllet i Lagener, der alene lode hans Ansigt tilsyne. Det havde endnu beholdt sit listige, smilende Udtryk, hans Dine vare luffede og en svag Skygge af størket Blod mørkede Mundvigerne.

Bordet var omgivet af rødmalede Gueridoner, laante fra det militaire Løihuus, og besatte med Tællelys, der dryppede og osede hvergang Døren gik. Det duftede af Kalkvand og Granriis derinde, en høitidelig og ærefrygtsfuld Andagt hvilede over de Tilstedeværende. Der var ikke tale om Svig og Forbrydelse, eller at Manden laa paa sin Gjerning, han blev anseet for et beklagelsesværdigt Offer, reent ud sagt som Martyr for en brutal Justits.

Om Formiddagen blev Retten sat, som skulde optage Forhør over Rattens Begivenheder. Byfogden lod sig tilsyne i blaa, guldbroberet Uniformsfrakke med store, forgylde Knapper, og røgende af en brun Meerskumspibe, som Protokol-

føreren senere under Forretningens Gang sad og passede med tændt Fyrsvamp, eller stoppede paany, saasnart den gik ud.

Paa Grund af Omstændighederne havde man viist Pagh den Opmærksomhed, at modtage hans Forklaring hjemme, han kom derfor ikke til Forhøret, derimod var Dybergs yngre Søn og alle hans Kontor- og Pakhuusfolk tilfagte at møde. Det blev en ret anseelig Hob, tilmed forøget ved nogle Personer, som indfandt sig frivillig.

Raadhuset var ikke stort, og ude paa den lange Gang blæste der en iskold Trækvind; de Tilfagte havde derfor faaet Lov til at opholde sig i et Hjørne af Salen, længst borte fra det Bord, hvor Forhøret fandt Sted. En af Natvægterne, som paa Grund af Dagens Høitidelighed havde væbnet sig med en Morgenstjerne, holdt Orden, og advarede Enhver, der blev for højrøstet.

Da Pagh alene havde gjenkjendt Isak blandt Smuglerne paa Engen og navngivet ham, var han den Første, som blev kaldt til Forhør. Han mødte høist firligt klædt, iført den lange, sorte Spidskjole, der havde fejret sin Ungdoms skønneste Triumf paa Beckers Theater. Hans mørkebrune Ansigt gav ham noget fremmed i denne Kreds,

og hans ærbødige Hilsen udstrakte sig lige til Stoffemændene, idet han traadte hen til Bordet.

Byfogden fik en ny Pibe stoppet, og aabnede Uniformsfrakken, som var lidt for snever i Brystet, før han vendte sig mod Jsak, og slog ud med Haanden.

„Sæt sig kun ned paa Stolen der, jeg tillader Ham det, lille Jsak Abrahamsen, vi To har en heel Deel at snakkes ved om.“

Jsak bukkede igjen, men satte sig ikke, det stred alt formeget mod Respekten.

„Han er jo Formand i Pakhuset hos Konsul Dyberg, ikke sandt?“

„Formand, Fuldmægtig og Inspektør,“ forbedrede Jsak.

„Og Han var med at smugle inat nede paa Engen?“

„Ingenlunde!“ svarede Jsak med en ædel Harmel, „ingenlunde.“

„Ja, lad os nu blot være fri for Udflugter, og faae en reen Forklaring paa Tingene. Han seer, der er mange, som vente idag. Hvad Djævelen bestilte Han vel dernede i Mulm og Mørke, naar Han ikke smuglede?“

„Bare lidt ør i Hovedet efter Bryllupsdagens Høitidelighed og den deilige Kirsebærviin, kanon-

fuld, naar det endelig skal ud. Jeg lustedes mig, det samme tænker jeg, min Principal, salig Konsul Dyberg, gjorde."

"Og jeg tænker, I benyttede Lejligheden til at bringe det ene Bognæs efter det andet op fra Mads Ottesens Jagt, som laa og løsfede ude i Bugten."

"Er der Beviser for det?" spurgte den smilende Jsak.

"Hvad kommer det Ham ved. Han har blot at svare paa mit Spørgsmaal."

"Det har jeg svaret paa, og jeg skal ikke vove at sige Retten imod, det vilde slet sig skikke, jeg meente blot, at det var saa rart, hvis Hr. Justitsraaden havde faaet et eller andet lille, bestemt Bevis, jeg vidste da, hvordan jeg skulde forsvare mig. De siger, jeg gif og smuglede inat, og jeg siger, jeg har ikke bragt en Trevel Kontrabande indenfor vor Huusdør. Justitsraaden lod alle vore Løfter og Pakhuse visitere imorges, før Fanden fik Sko paa, Betjenten gif og rodede i Kister og Foustager, og slog en heel Stabel Tallerkninger og Posselin i Smadder, fandt han noget?"

"Han fandt friske Hjulspor nede fra Søen og lige op til Havegården. Hvor kom de fra?"

"Vi kjørte Sand igaar," bemærkede Jsak lakonisk.

„Saa J kjørte Sand!“ gjentog Dommeren rasende. „Han er mig nok en rigtig Lurendreier, naar vi se ret til. Nu ud med Sproget, hvordan hænger det sammen med Konsulen, som kom saa ulykkelig af Dage? — Betænk Sig ikke, men svar mig.“

„Af Herregud, Deres Velbaarenhed! naar Talen er om at blive hængt, synes jeg dog, man idetmindste har Lov til at betænke sig lidt undervejs. — Skal jeg sige den rene Sandhed, og det med Kirsebærvinen ikke slaaer til, saa veed jeg kun, at jeg gif i min Principals Grinde, hvorfra og hvorhen, det er hans Hemmelighed, som jeg ikke kan forraade, mindst nu, da han ligger kold og stiv hjemme paa Kramboddbordet. Justitsraaden vil absolut have, at der blev smuglet. Hvem faae det? det var bælmørkt inat, hvor er Barerne, hvor er Vidnerne? — Jeg hørte en Mængde færdes nede paa Engen, deres Maal var de holsteenske Skipperes, der fare paa Kysten med Ost og Silb, saa stimlede de sammen om Hr. Bagh, han truede dem, han varede dem, ja, det skulde godt forslaa, Fem mod En, Ti mod En! De brugte deres Knipser, han sin Pistol, han sigtede efter Hesten og traf Konsulen, alt dette

vil jeg gjøre min Saligheds Ed paa, og mere veed jeg ikke at sige."

"Den Fyr, som taler der, kan ikke aflægge Ed," raabte en Stemme blandt Høben fra Vinduet. "Han er uærlig, og hans Vidnesbyrd haver intet at sige."

Disse Ord vakte en umaadelig Opfigt, alles Øjne søgte Manden, og den lille Villassen traadte ud af Kredsen.

"Hvorfor kan han ikke aflægge Ed?" spurgte Dommeren. "Kom herhen til Bordet og forklar os, hvad Du mener."

Villassen traadte dristig nærmere, hans fregnede Ansigt straaled af en skadefro Tilfredshed. Iaf derimod blev bleg, det var øjensynligt, at denne uformodede Erklæring havde gjort et dybt Indtryk paa ham.

"Tag Dig ivare for hvad Du siger, Klaus Villassen," mumlede han, medens den Anden stod og bukkede for Dommeren.

"Lad os saa høre, hvorfor Du understaaer Dig at afbryde Rettens Fred," udbrød Justitsraaden, og lagde paa Grund af Sagens Bigtighed Piben fra sig. "Hvor kommer Du fra? Hvad er dit Navn? — Og vover Du, at kalde Iaf Abrahamsen for en uærlig Mand."

Villassen vedligeholdte sit freidige Smil under denne Tiltale. „Det var et sandt Ord, Hr. Dommer der sagde, og hvad jeg har paastaaet, skal jeg svare til. Vil De bare forlange at se hans Døbeseddel eller hans Røkkeindpodningsattest, men De saaer dem ikke at se, for han er vist hverken døbt eller vaccineret, med mindre det skulde være skeet i Viborg Tugthuus. Han hører til blandt Skjæerne, blandt Rakkerfolket, som de ogsaa kaldes, hans Fader gif for gangen Sommer nede i Frederits og havde alle Gadedrengene efter sig, mens han hjalp Klemmen Ratmand med at slaa Hundene ihjel, som ikke havde Mundkurv paa.“

Villassens Beskyldning gjorde et forfærdeligt Indtryk paa Isak, han støttede sig til Stoleryggen og saa ned for sig, som om han frygtede for at møde Forsamlingens Blik.

„Er det sandt, hvad han siger?“ spurgte Dommeren.

Isak foer iveiret, han syntes at blive høiere, hans Dine lynede idet han kastede Hovedet tilbage og hævede sin Røst. „Ja, det er sandt. Min Fader var Abraham Mosen og jeg er Søn af en Ratmand, og Kongen har lyst os ærlige for længe siden, og vi kan tjene i Hær og paa Flaade, saa

godt som alle Andre, og jeg har slidt og stridt med Nød og Ulykke i mange Aar og arbeidet saa Reglene var ved at gaa fra Fingrene paa mig, for at blive til et retskaffens Menneſte. Det er ſandt altsammen. Det er ogsaa ſandt, ſaa ſikker, ſom jeg ſtaaer her for Dommerens Dine, at Du, Klaus Villaaſen, ſkal komme til at græde Blod, og ønske til Vorherre, Du aldrig havde nævnet et Mul af det, Du fortalte her idag. Er der ſaa mere, Juſtitsraaden vil mig?"

„Du kan gaa din Vej,“ ſvarede Dommeren.

IV.

Barnetypen.

Tjorten Dage ſenere kom Iſak en Morgen hjem til Bilo, tavs og lydløs ſom altid, men med et Udtryk, der røbede en meget kummerfuld Stemning.

„Nu maa jeg ſe at ſlaa en ny Bod op,“ ſagde han, „det er forbi med Paſhuusforvalteren. Jeg er ikke mere i Dybergs Tjeneste.“

„Hvad er der da iveien?“ spurgte Zilo.

Isak stod lidt, som om han betænkte sig paa Svar, hans sorte Dienbryn trak sig sammen, der laa en Sorg i disse levende og spillende Træk, som umulig kunde mistydes. „Jeg er kjed af at tjene deroppe,“ ytrede han endelig.

„Du har vist en anden og bedre Grund. Er Du maaske bange for at betro Dig til mig?“

Isak kastede sine Dine om i Værelset og udbrød dæmpet: „Konsulens Søn, som nu staaer for Sagerne, kaldte mig ind i Kontoret iastes og sagde, at Folkene paa Pakhuset og Fabriken havde været nede hos ham og vægret sig ved at tjene sammen med Ratmandens Søn. Dertil var der jo intet at sige. Vi gjorde Afregning og jeg gik min Vej. Nu skal De ogsaa give mig Afsked saa er jeg ene om det. — Gjør De det?“ tilspøiede han heftig.

Zilo lagde begge sine Hænder paa hans Skulder. „Du bliver hos mig, saalænge Du vil, vi To kan ikke skilles.“

Isak greb Haanden og trykkede den til sine Læber. „Fruen holder dog ikke af mig,“ sagde han frygtfuld, „hun vender sig bort, naar hun seer mig, hun tør knap røre ved det Fad, jeg rækker hende, siden den Snak gik Byen rundt om

min Herkomst. — Jo vist! det skal godt forslaa, at de har lyst os i Fred og gjort os lige for Loven, Mærket bliver dog siddende alligevel, det faaer jeg at føle, hvergang jeg arbejder mig op over Slammet. De er den eneste, der hviiede sig ned til mig, skjøndt De vidste, hvordan det hang sammen. Jeg er bange for, at De ogsaa skal slippe. Lad de Andre drive deres Bei, men vender De mig Ryggen, saa er jeg forloren."

„Vende Dig Ryggen, Du ærlige, trofaste Sjæl! hvor kan det falde Dig ind. Hvor er der en Hengivenhed til som din. Troer Du da jeg er blind, fordi jeg saa længe tav til, hvad der foregik omkring mig? Din Haand spores i alt her hjemme, Du freder, Du virker, Du handler for os, gjør Indkjøb til umulige Priser, det vil sige, betaler af dit eget. Hverofte har vi ikke levet af dit Arbejde? ja rykt kun paa Hovedet, nægt det, om Du kan, min Hustru har intet Begreb om Benge, men jeg har forstaaet det, og tiet dertil, fordi min Kasse var tom og fordi jeg tænkte, der maa vel komme den Dag, da jeg kan gjengjælde ham alt."

„Det skal De ingen Sorg gjøre Dem for, Hr. Zilo. Det Lidt, jeg magter, har De forud betalt. Jeg fortalte engang en Historie derom,

og jeg skal minde Dem om den igjen. Der kom en Vinteraften et stort Skuespillerfjelskab agende hen over Lyngheden fra Varde ad Vorbasse til. Deres Heste blev sty og sprang tilside for en Mand, som var sunken sammen paa Veien i en af Snedriverne. — Han har druffet sig fuld, den Fyr, lad ham ligge, sagde en af Herrerne, da de stode af Vognen. Han er forkommen og trænger til Hjælp! sagde en Anden. Kjør I kun videre, jeg skal se at faae ham i Huus og sørge lidt for ham. Se, denne Anden, det var nu Dem, Hr. Zilo, og Manden, som var ilav med at sige Godnat, var min Fader, som de kaldte for Abraham Musen.* De fik ham ind til Degnen, gav ham Mad, De betalte for hans Pleie, før De drog afsted igjen efter de Andre, og skrev op, hvor De var at træffe i næste By. Fra den Nat var alting afgjort mellem os To. Der var noget som kaldte mig hen til Dem; jeg har aldrig hørt, at Skoieren glemmer det Onde, Folk gjør ham, endnu mindre, at han glemmer dem, der gjøre ham godt. Hvem der volder Blod, skal give Blod, sige de ude mellem os. Det blev ikke Abraham, men mig, der søgte Dem, den Gamle er

* J „Smaafolk,” 1879, staaer Abrahams og Jaks tidligere Forhold omtalt.

født derude mellem Lyngen, han kan ikke trække Beiret mellem de snevre Guse. Saa blev jeg til den, jeg er, lidt mere end Deres Hund, en heel Deel mindre end en Kammerat, jeg er Deres Eiendom, De kan gjøre med mig, hvad De vil, dertil er ikke mere at sige."

Zilo troede vel, at Isak hemmelig arbeidede for ham, men anede ikke, i hvilken Udstrækning det havde fundet Sted. Han kom og gik uden at Noget lagde Mærke dertil, bødede paa ethvert Savn, eller gjorde det i al Fald mindre føleligt. Den forventede og fordringsfulde Charlotte, som ikke tidligere havde kjendt noget uopfyldt Ønske, behøvede kun to Aar til at opbruge hele sin Formue. Zilo rystede paa Hovedet, men lod hende raade. Efter disse to Aar var hun henført til sin Mands Indtægter, og det han kunde tilveiebringe, var langt fra tilstrækkeligt. Han arbeidede med en ærlig og trofast Udholdenhed, uden Ophør og uden at give tabt. „Hindringerne komme ikke tilstede for at standse os," sagde han til sig selv, „men for at vi skulde overvinde dem. Det beroer kun paa Villien, nogle mene, paa Evnen; men lad os prøve paa at ville, ret af Hjertet, saa kommer Evnen af sig selv, den er Villiens Basal og lysrer næsten altid naar den kaldes."

Hvad han trængte til var altsaa ikke Lyst, men Lys og Støtte fra hende.

„Hvorfor kommer Du saa sildt hjem til Middag?“ spurgte Charlotte. — „Du bliver saalænge borte om Aftenen, imedens sidder jeg her og fjeder mig. Det er et forfærdeligt Liv, Du lader mig føre.“

Saaledes vedblev hun med Klager og Bebreidelser, som i deres Overdrivelse fastede en Skygge over hende selv. Tilbederen havde tidligere kun lagt Mærke til hendes Fortrin, Egtemanden sukkede over hendes Feil.

Hvad der ogsaa vanskeliggjorde Zilos Stilling, var den Mangel paa Sympathi, senere den bestemte Uvillie, Charlotte fremkaldte overalt, hvor de viste sig. Hun forstod saa lidt at finde sig tilrette mellem de mange smaa Lidenskaber og fjævlende Interesser, som omgav dem i den lille Provindsby. Hun havde tidligere været den første, og vedblev at fordre det her, hun forlangte Hensyn og Opmærksomhed, uden selv at yde den, hilste Ingen paa Gaden, valgte de bedste Pladser i Kirken og Theatret, fornærmede i sin Optræden, og underskrev sig Fru Zilo, født Baronesse von Saldern, for at huse Folk paa, hvad Ingen brød sig om at vide.

Charlotte blev Moder til en lille Pige. Det var et nyt Element i hendes Tilværelse, af hvilket Manden havde ventet sig Underværker. Der aabnede sig nu en rigere og mere bestemt Virksomhed for hende, Hjemmet, som nylig havde knuget hende til Jorden, og hvori alt var et eneste Klagesfrig, det hun dog kun selv hørte, maatte fra nu af, efter Zilos Mening, paafalde hendes bedre Følelser og faae større Betydning for hende.

Charlotte pleiede ogsaa det lille Barn som den kjærligste Moder, slæbte omkring med det fra Stue til Stue, sang det i Søvn, veg ikke fra dets Leie og holdt ud dermed i hele tre Maanedes, før hun begyndte at trættes. Det var ligesom den tidligere Musikundervisning, bestandig kun Et og det Samme, et Trælleliv uden Hvile og Afverling, især da Barnet blev sygt og derfor behøvede den dobbelte Pleie.

„Jeg klager ikke,“ forsikrede hun Zilo, „jeg vil blot lade Dig vide, at jeg gaaer aldeles tilgrunde, hvis jeg skal blive ved at slæbe paa den Unge. Betragt mit Ansigt, hvorledes jeg seer ud. Mine Dine ere døde og indfaldne, jeg bliver mager og huulkindet, og saa denne Nattevaagen, disse evige Sfrig, — ja, ryk kun paa

Hovedet, Du slipper jo nemmest fra alt. Er der noget paa færde, vækker Du mig blot og siger, Barnet sfriger, saa vender Du Dig paa den anden Side og sover ind igjen, jeg maa sørge for Resten. O, min Gud! min Gud!" raabte hun og brast i Graad, og strakte begge Arme iveiret. „Det er jo til at miste Forstanden over. — Nei, lad være at se saa beklagende paa mig, Du piner mig med denne fortabte Mine, jeg bebrejder ikke Dig, Du er jo god og kjærlig paa din Maade, jeg er selv Skyld i min Ulykke, det kan ikke blive til andet, naar en Dame stiger ned og gifter sig saa dybt under sin Stand."

Der gled et forunderligt, tvetydigt Smil over Silos Ansigt, da hun ytrede dette, men han tav, og sænkede atter sit Hoved.

Hvad var der ved den Sag at gjøre? De grublede, overveiede, og besluttede endelig at sætte den lille Pige i Kost hos en Bondefamilie, især da den gamle Regimentschirurg, deres Læge, paa- stod, at Barnet trængte til frisk Luft og bedre Pleie, end Charlotte var istand til at yde. Barnet blev altsaa tinget i Kost og Pleie hos en Bonde, naturligviis for en ganske kort Tid, meente Charlotte, „til jeg har vunden mine forrige Kræfter tilbage, saa hente vi det hjem igjen, jeg vil da

selv opdrage det, hvem skulde vel være bedre istand dertil end en Moder? jeg vil udvikle alle dets Evner; naar det bliver større, skal det lære Musik, der er jeg da god nok, og det vil ikke trætte mig. Medens det er borte, syer jeg Kjoler og Bynt til det, hun skal komme til at føre et Liv som en lille Prindsesse, og jeg vil leve min glade og sorgløse Ungdom om i hende."

Saa blev hun og Zilo igjen alene, og Manden arbejdede som før, tog imod Ødet og Ensomheden, og hørte Charlottes bitre Udbrud, uden at svare paa dem. Det er vel en fribaaren Naturs KjenDEMærke, bestandig at turde ytre sin Mening, men der hører undertiden langt større Mod og Selvfornægtelse til at tie med den. Han fandt desuden en Udfyldning for hende i sin egen Samvittighed. Var ikke Lidelsen, Savnet og Forsagelsen kommen til hende igjennem ham, havde han ikke draget hende bort fra Hjemmets lykkelige og sorgløse Tilværelse, der før udfyldte alle hendes Fordringer?

Det lod dog ikke til, at Charlottes Program skulde gaa i Opfyldelse. Hun syede hverken Bynt eller Kjoler til sit Barn og vandt heller ikke sine tidligere Kræfter tilbage. Den lille Piges Fødsel, skuffede Illusioner, Utilfredshed og daglige Savn,

ikke at tale om Drkessløsheden, som bestandig tillod Tanterne at gruppere sig om disse Savn, tærede paa hendes Sundhed og tilintetgjorde en Livskraft, der aldrig havde været synderlig stor. Hun blev træt af enhver Beskæftigelse, selv af at flage. Naar Zilo kom hjem, fandt han hende i Sengen. Hun laa og græd, vendte sig vranten bort fra ham og svarede neppe paa hans Spørgsmaal.

En Middag kaldte hun ham mod Sædvane hen til sig. „Jeg er en slet Moder,“ udbrød hun heftig, „og det er Uret af Dig, at Du ikke for længe siden har gjort mig opmærksom derpaa. I et heelt Aar har mit Barn nu været borte, uden at jeg har seet til det, eller bekymret mig om det. Min stakkels, lille Theone voger op blandt fremmede, ligegyldige Menneſker, har intet at støtte sig til, ingen kjærlig Haand, der kan lede hende. Vil Du gjøre mig rigtig glad, Zilo, saa lad mig faae hende tilbage igjen. Det vil udfylde min Tilværelse, jeg vil leve op under hendes Dine, hun ſkal føle, hvad det er, at have en Moder! en Moder! Du aner ikke den Muſik, der ligger i dette ene Ord! Giv mig mit Barn igjen, saa ſkal Du være velfignet.“

Disse Sætninger stødte hun frem med blege

Læber, gispende efter Luft, der var en synlig Lidenskabelighed over hendes Træk, en Feberglød i det magre, udhulede Ansigt. Hun forekom ham saa hjælpeløs, saa ulykkelig, denne lille, halvvisne Salonblomst, der ikke havde været istand til at finde Rodfæste i den Jord, hvor den skulde vore. Han bøiede sig ned mod den hvide, næsten gjennemsigtige Haand, hun strakte op imod ham, kyskede den og lovede, at hun skulde faae sit Ønske opfyldt. Næste Dag blev Isak sendt bort efter Barnet.

Det var en frisk Sommermorgen, da han begav sig paa Vandring. Taagen lettede hen over Dalene og de blaabrune Banker, der strakte sig ud i Horisonten som et uendeligt, forstenet Hav. Smaa, hvide Pletter med ryggede Skorstene, og som samlede sig omkring et beskedent Kirfetaarn, omgivne af langstrakte, lysgrønne Marker, tydede paa det beboede Lands Virksomhed. Forresten var alt kun Heide, Sand og Ahl, og mod Øst, hvor Lyngen endte, en Skovstrækning af mosbegrøede Ege- og Bøgetræer, lidt affvedne og visne i Toppen. Der var endnu dengang mere af Naturens Herredømme synligt end af Menneskets.

Solen skinnede blank og straalende, Lærken sang, Rørdrummen skogrede nede i Moserne, Stærerne havde bragt deres vorne Unger ud i Engene,

i fredelig Forening med Kærne, og gav dem Underviisning i, hvorledes de fra nu af selvfulde finde Føde. Overst oppe i en Trætop samlede en Flok Krager, der højrøstet og skraalende betroede hverandre alle de Skandaler, de havde været Vidne til omkring i Landet den foregaaende Dag.

Istak skred trøstlig fremad, Mindets Dragt, den sorte Spidskjole, kastet over Skuldren, en tyk Tjørnestof i Haanden og en bredsfygget Hat over det sorte, krøllede Haar. Han hørte paa Fuglesangen, saae paa Sollyset og dets Afstygninger, paa Skoven og Lyngheden, med den dybeste Lige-gyldighed; af og til stoppede han sig en ny Kridtpibe, slog Ild og tændte den; af og til, naar han kom forbi en Milepæl eller en Veiviser, hvor Stierne krydsede hverandre, standsede han et Øieblik, bøjede sig ned mod Jorden, og spejdede efter, om der fandtes noget Mærke paa Pælen. Det var en gammel Bane fra tidligere Dage, som endnu havde bevaret sin Interesse for ham.

Skøerne eller Ratmændene pleiede nemlig, naar de paa deres Vandringer kom forbi en saadan Pæl, at tegne en Halvmaane paa Joden, med Hornene vendte i den Retning, de gik; stod der allerede i Forveien et Mærke, slettede de det ud,

eller tegnede det nye underneden, saaledes at den Flok, der kom efter dem, af Maanens Stilling bestandig kunde se, i hvilken Retning de skulde søge deres Kammerater.

Det led hen imod Aften, da Jsak naaede Stedet, hvor Zilos Barn var sat i Pleie. Karlene vassede Stadsvognen i Gaarden, Pigerne sang og støiede ovre i Bryggerset, der var Travlhed alle vegne. Da han kom ind i Stuen, stod Konen og fyldte en Række Fade med store Stabler af skaaret Smørrebrød. Ved hendes Side befandt sig en hvidhaaret og tykfindet Dreng, med bare Been, han stod og slugte al det Affald, Konen ikke kunde bruge. Manden sad for Bordenden i en blaastrøbet Nattrøje og en rød, ulden Lue paa Hovedet. Han havde nylig poleret Sølvstkeerne og forskellige sølvbeslagne Meerskumpiber, nu var han i Begreb med at tildele et stort Messing Varmebæcken samme Skjønhed.

„Gudsfred!“ udbrød han og nikkede til Jsak, uden at afbryde sit Arbeide. „Han kommer, som Han var kaldet. Vær saa god, sid ned og faae sig noget at leve af.“

Jsak tog Plads paa Bænken ved Bordet, han havde endnu ikke sagt sit Grinde.

„Vi skal have Konfirmation imorgen for min

Broders Dreng der," tilspøiede Konen, „og Gildet skal staa hos os. Derfor har vi lidt travlt iaften."

„Ja, saamænd skal vi saa," bekræftede Manden, „vi skal have Konfirmation for lille Jens."

„Jeg skal staa i Hat med en Jomfru i Bullen," tilspøiede Drengen og stak derefter begge Tømmelfingre i Munden til et Vidnesbyrd om, at han blev undseelig.

„En Jomfru!" gjentog den dybsindige Mand, „det vil jeg ikke sige. Paa Hovedet har hun en Krone med en lille Flaske i Toppen, ligesom Borherre i Abcbogen. Det maa snarere være en Prindsesse end en Jomfru. — Vi skal vise Ham den siden, de har blot laant den lidt over til Hjulmandens, for at se paa den."

Da Isak nævnede Barnet, han var kommen for at hente, rystede Konen paa Hovedet. „Det var en sølle Staffel, Han der bragte os. Vi har foret det og stoppet det, saa godt vi kunde, ogsaa seet det til med Reenlighed, men hvad forslaaer det, naar Borherre ikke vil hjælpe med. Jeg sagde strax til mig selv, saasnart jeg fik det hjem, der er hverken Saft eller Livskraft i den Unge."

„Det vil jeg ikke sige," ytrede Manden med den Besindigheds Ro, som røber en selvstændig og overlegen Natur, „men der var ingen rigtig

Livskraft i det. — Har Han læst, hvad de skriver her i Bladet om Napoleon?" tilspøiede han og skød RIBE Avis over til HJAF.

„Jeg bryder mig Fanden om Napoleon! hvor er Barnet?"

„Inde i Laden, den røde Dør, her ligeover for Vinduet."

HJAF reiste sig og forlod Stuen. Da han aabnede Ladedøren løb to store Rotter over Gulvet og forsvandt mellem Halmen. En aabenstaaende Luge kastede et gyldent Aftenlys hen over en Haffelseskiste, hvorpaa der stod en Klædekurn, dækket af et Lagen, underneden laa et lille Barnelig, magert, gulblegt og visstent. Dets halvt-synlige Diestene vare glandsløse, taagede, som dugget Glas, gjennem de krympede Læber kom nogle smaa, spidse Tænder tilsyne, sammenbidte under Dødskampen. En stor Bufet Pintsjelilier sad i Linnedet foran Brystet, og en lignende Blomst laa over hver Arm, siden det ikke havde været muligt at aabne de sammenknugede Fingre.

HJAF satte sig paa Haffelseskisten, tog det næsten vægtløse Lig op i sine Arme og tegnede en Halvmaane paa dets Pande.

„Hvad skal dette hersens blive til?" mumlede

han sørgmodig, „fikken en Sorg for den stakkels, stakkels Zilo.“

„Ja, vi maatte lægge det herover, for en Dags Tid,“ lød Bondemandens drøvende Stemme, idet han viste sig i Døren, „saa snart Gildet er forbi, skal hun nok blive flyttet ind i Stadsstuen igjen. — Det var ikke muligt, at holde Livet i den lille Tingest. Doktoren kom herved i Fredags, nei i Torsdags, han kom herved i Torsdags, da vidste han allerede, at hun var færdig. Farvel! sagde han og klappede hende paa Hovedet, jeg skal se herind til Dig paa Mandag og skrive din Dødsattest. Det lod hun til at forstaa, hun saae vist op paa ham med sine store, mørke Øine og smilede til det.“

Isak sad paa Hækkelselisten og saae hen for sig, medens han dinglede frem og tilbage med Benene. Bonden vedblev:

„Se, hvad nu Betalingen angaaer, saa har vi faaet for det næste Fjerdingaar, og vi ere kun fem Dage inde i anden Maaned, men det hele vil gaa med til Jordefærden, hvis det blot slaaer til. Jeg siger, hvis det endda kan slaa til. Risten skal jeg nok selv have den Fornøielse at gjøre, den koster ingenting, der behøves ikke nye Bræder; men saa maa der ogsaa regnes noget

for Doktor og Medikamenter, ikke at tale om, vi skikkede to Gange Bud efter den Taterkvind Kesten River paa Kvemberg Hede. Hun skulde læse over Barnet. Ligemeget hjalp hun, det tænkte jeg strax, men Møtten vilde, saa lod jeg det gaa."

"J har vist skikket for silde Bud efter Kesten," bemærkede Jaf. „Var der Noget, som skulde hjælpe, maatte det da være hende. Skøieren er mere effen, end J tænker Jer. Kongen har lyst ham i Fred, det veed Du vel. De ere lige saa gode, som Du og dine, jeg kjender dem, der sidder i Huus og Hjem og ager i egne Bogne, og det er endda det mindste, men hvad der er dulgt for alle andre, læser Skøieren, som i den aabne Bog, han kan signe, han kan maale, han kjender de hemmelige Kræfter i Hylb og Løg og Dild, vaer Dig for ham, Bondemand! han kan læse Dig den sorte Pest og Spedalskhed paa, saa let, som jeg fløer mig i Hovedet. — Hvad er det for en Bylt, J har lagt der i Kurven ved Liget?"

"Det er hendes Klæder, som hun stod og gif i til det sidste."

"Dem tager jeg nu med. Sørg saa for, at det lille Barn kommer anstændig i Jorden. Præsten

fjender jo Generalinden, det var ham, som viede de to Unge."

"Han maa da endelig blive her imorgen over," sagde Bonden, "og faae lidt med af Stadsen."

"Jeg! spise og drikke i et Huus, hvor der ligger Lig, nei, ellers Tak, det strider mod min Religion. Her har jeg ikke mere at bestille."

Han stak den lille Bylt Klæder ind over Krogen af sin Tjørnestof, bankede paa Vinduet, og nikkede ind til Konen, derefter gik han ud af Gaarden.

Det var silde den næste Formiddag, da Jsaak forlod Krostedet, hvor han havde tilbragt Natten. Stofken med Bylten bar han over Skuldren, Hovedet bøiet ned mod Jorden og lange Skridt, han befandt sig i en ualmindelig nedtrykt Stemning den Dag.

"Hvad skal jeg sige derhjemme, hvordan skal jeg komme frem med mit Grinde?" Det var et Spørgsmaal, han gjentog i det Uendelige. Sandheden frygtede han for, den benyttede Jsaak overhovedet kun, hvor Fordelen nødvendig krævede det.

"Staffels Bilo! jeg tør ikke fortælle ham, at den Lille er død, det vil slaa ham til Jorden. Han holdt saa meget af det Barn, ti Gange, tyve Gange vilde han have seet til det, men Lyngen

blev grøn og Lyngen blev brun uden, at han reiste, Arbeidet holdt ham bestandig tilbage, Fruen kunde ikke undvære ham saalænge. Fanden i Bold med hende. Hun bragte os kun Ulykken i Huset. Jeg smider Barnets Klæder i Naen, — det har Ondt for Tænder, — Bondefonen turde ikke lade det reise, — hun kommer selv herop med det. — Jeg siger, hun havde Kopper, nei, Mæslinger, — saa gaaer der en Maanedstid hen med den Snak.“

Solen brændte stærkt om Middagen, den lyse Ofkervei glødede, Faarene stod og gispede i Grøstefanten. Hsif gif ind i Skoven og lagde sig til Hvile under en Hasselbusk. Lidt borte faldt hans Dine paa et stort Krosted, hvortil der hørte nogle opstillede Borde og hemmelighedsfulde Lysthuse ved Udkanten af Skoven. En elegant Reisevogn holdt foran Døren, forspændt, støvet og Gjenstand for to Gaardskarles Betragtninger. Bag en Række gule og mørkerøde Stokroser, der betegnede Krostedets Have, speilede Sollyset sig i en Na, hvis krusede Smaabølger rislede inde under Ellebuskene i Skoven, og skyndte sig med at komme ud til Fjorden, for der at forsvinde og tilintetgjøres. En lille Fisk bragte Vandets Overflade til at sitre, en skrigende Hættenterne, der længe havde havt den i Rifferten, slog ned efter den.

Det var Billedet, Hs af stirrede paa, med Haanden under Hagen og en sortrøget Kridtpibe i Munden. Karlene vare gaaede ind fra Vognen, den skuffede Hættenterne søgte høiere op i Aaen, og skreg ikke mere. Stilheden, Freden, Tavsheden, alt var et Udtryk for den Majestæt, som hvilede inde i Skoven, selv Bøgebladene syntes at sove paa deres hængende Stilke. Pludselig blev Tavsheden afbrudt ved to Stemmer, som syntes at nærme sig. Hs af speidede, Hs af lyttede, det hørte til hans Natur. Ude paa Stien foran Hasselbusken, som skjulte ham, kom en Dragonkorporal spadserende ved Siden af en ung Bondepige med et lille Barn paa Armen. Hun var klædt i en smuk og lidt afstikkende Nationaldragt, og lod til at finde stor Interesse i det, Korporalen fortalte, og som han søgte at give endnu større Betydning ved at stryge sit sorte Overskæg opad mod Dinene, som man seer det i Billederne af Henrik den Fjerde. Paa samme Tid lod han den tunge Rytterpallask flirre og slæbe efter sig i Sandet.

Lidt borte fra Hasselbusken standsede Parret. Bondepigen smilede og rystede paa Hovedet.

„Gud veed nu, om man ogsaa kan tro, hvad De der gaaer og fortæller. Randers Dragoner

skal ikke være til at stole paa, det har jeg hørt
sige. Hvad bestiller De herude paa Egnen?"

„Opmaalning med Guiderne. Hvad tager De
Dem for i Kroen der?"

„Jeg er paa Gjennemreise med mit Hærskab.
Frue er bleven saa syg, saa syg, hun ligger til-
fængs deroppe i Salen. Hvad var det saa, vi
talte om? Jeg synes, der var noget, De vilde
fortælle mig?"

„Nei, jeg giver mig ikke af med at fortælle,
jeg siger bare, De er en fjøn, lille Pige, en reel
Pige, man kan læse det ud af Deres smaa, bitte
Dine. Hvad hedder De?"

„Ane."

„Jeg er selv reel, det er jeg, min Salighed!
jeg gaaer min lige Vej, ingen Slinger i Valfsen.
Kitmesteren har hundrede Gange sagt: den Kor-
poral Hylleman er en Person, man kan lide paa.
Naar jeg kommer til en Pige og siger: Lille
Jomfru! jeg holder af Dem, kan hun rolig gaa
hen og tage Vædder og Forgift paa, jeg holder
af hende, siger jeg, jeg vil gifte mig med Dig,
er det lige saa godt, som om der var lyst for os
fra Prædikestolen. Der er Hundrede for En, som
gaaer og gjør sig lækker for mig, det er vist nok,
i Randers er de nær ved at flyve ind af Soldater-

fammervinduet til os. Som nu den Rebflagerenke fra Faaborg, hvor min Søster boer, hun har sendt mig en heel Saddelpose fuld af Kjærlighedsbreve, — hvad bryder jeg mig om det? der skal mere til.”

„Hvem er den Rebflagerenke? fortæl lidt om hende.”

„Ja, hvem er hun? Manden, det Skrog, var Spekulant, han døde af en Tandbyld, de satte Igler paa, saa slugte han Iglen, og væk var han. Lille Hylleman! skriver hun, jeg kan ikke fordølge længer, at jeg holder af Dem, jeg sidder i en god Næring og har halvsyvende Hundrede paa Rente. — Jo vist! nu rende vi om og varme Ol i Solhatte.”

„Hvad svarede De paa det Brev?” spurgte Ane betænkksom.

„At det nyttede ikke, om hun saa havde femten Hundrede paa Rente, der kunde dog ikke være nogen Forhaabning. — Men hvorfor vil De gaa og slæbe paa den Unge der? sæt ham ned, saa byder jeg Dem Armen, mens vi spadserer lidt ind i Skoven og plukke Fergismignigter.”

„Gud, nei! det tør jeg vist ikke.”

„Jo, det tør De rart, vi stille ham her ind i et af Lysthusene og vælte Bordet for Indgangen,

eller se blot, her har vi jo en komplet Gangkurv til at putte ham ned i."

"Det er ellers en lille Pige," bemærkede Ammen.

"Det gjør vist intet til Sagen, min Duffe, De kan tro, hun staaer lige godt for det."

Der laa en gammel Tørvekurv paa Diget, han stødte Bunden ud, tog Barnet af Pigenes Arme og satte det ned i Kurven. Derefter hentede han Trækviste, Blomster og Græsstraa til det. Pigen stod og smilede, den praktiske Korporal hød hende Armen, hans Sabel flirrede, medens de spadserede ind i Skoven.

Hjaf laa bag Busten og hørte alt. Barnet! Barnet! Det var det Ord, som summede for hans Øren, det var paa det, han stirrede. Den lille Pige stod og hoppede i den improviserede Gangkurv, hun saae sig om, strakte Hænderne iveiret og smilede livsaligt til alt, hvad de store Dine mødte. Han hørte sig fremad og skilte Busten.

"Det er af samme Størrelse, samme Alder, har det samme lille og fine Ansigt," mumlede han, "saadan kunde Bilos Barn netop have seet ud — Bilos Barn!" — Der foer en lysende Gde igjennem ham, han forjog den og rystede paa Hovedet, den kom igjen og han overveiede, som

om han behøvede Tid til at gjøre sig fortrolig med Storheden i hans egen Tanke, derpaa saae han om til alle Sider, lyttede, forlod Buxsen og sneg sig hen mod Tørvekurven, bugtende og lydløs som en Slange. Da den lille Pige saae ham komme, lod hun sine Blomster og Kviste falde og strakte ham begge Arme imøde.

Hvad kan være Aarsagen til den Interesse, smaa Børn bestandig nære for Taterne, hvis affstikkende og pjaltede Dragt, mørke Haar og Hudfarve, nærmest synes at maatte virke affkræftende for enhver Fremmed, det er vanskeligt at forklare, men det er lige saa vist, at Skøieren gjengjælder Barnets Tilbøielighed.

Snarst tøvede ikke længer, han havde sin Plan, den bekræftedes af hans Smil, den lysle ud af hans Dine, han løftede det fremmede Barn varjomt op fra Kurven, nikkede og smilede, da det slyngeede Armen om hans Hals og ganske frimodigt gav sig til at slide i hans Haar. Endnu et Skridt, et langt Hop, saa var han inde mellem Buxsene, som luskede sig efter ham.

I Skoven, hvor alt var tavs og drømmende som før, lod han en af den lille Piges Sko falde, længere borte, den hvide Kaschmirs Kaabe, hendes lyse Silkehat kastede han derimod ind mellem

Sivene i Aaen, og alt dette saae Barnet, uden at give en Lyd fra sig, det nye og fremmede beskæftigede det, hun slyngede Armen om hans Hals, holdt fast i hans Haar, og han løb og vedblev at speide, lytte og løbe, med den gamle Klædebylt og Tjørnestoffen i Haanden, og det stjaalne Barn i Armen. Hans Bryst stønnede, men hans Læber smilede, Frelsen var funden. Nu vidste han, hvad han skulde sige hjemme hos Zilo.

Ved Udkanten af Skoven stod han pludselig stille, lyttede igjen og lo spottende: „Hør! der lød et Skrig, nu et igjen, det er Pigen, som seer, at Barnet er borte. Ja, det kommer der ud af at spadserere om med Dragonkorporaler. Søg kun! led kun! der finde de hendes ene Sko, der den anden, Hatten ligger og flyder mellem Sivene i Vandet, den Lille er plumpet ud og har druknet sig. — Tæppet falder.“

I Mørkningen kom han igjennem en stor Granplantage, som laa nede foran Byen. Her krøb han ind imellem de tætteste Spirer og skiftede Barnets Dragt med de gamle Klæder i Bylten. Den lille Pige fandt sig taalmodig i alt hvad han foretog sig, de vare allerede blevene gode Venner, de To, kun et Dieblif, idet han fratok hende en smuk og fint udarbejdet Sølv-

rangle, hvis Skæft endte i et Dyrehoved, begyndte hun at klynke, men Isak skjulte omhyggelig Ranglen i sin Lomme, dernæst gravede han alle de prægtige Klæder ned i Jorden under Grannaalene. Hun spilede sine store, blaa sorte Dine op, og lod til at være meget forundret over den gamle og falmede Dragt, Isak iførte hende, men hun klynkede ikke mere.

„Der er vist Taterblod i Dig,” ytrede han og lo. „Du veed, det nytter ikke at græde.”

„Bi, bi, ha, bu!” svarede Barnet ivrigt, og rev Krøllerne af hans lange Haar til sig.

„Aldeles rigtigt,” vedblev Isak. „Snak Du kun, det Maal, Du taler, skal ikke røbe, hvad her er gaaet for sig.”

Saa stampede han endnu engang Jorden sammen over de gjemte Klæder, slog Armen fastere om sit Bytte og gik videre, indad mod Byen. Han havde ikke mødt et Menneske undervejs i de sidste Timer, han var tilfreds med sin Dag. Det døde Barn var bleven levende igjen.

V.

Tidt om Børneopdragelse.

Der blev Jubel og Lykke hos Zilo, da Isak kom med den lille Pige. Charlotte lo og græd, idet Barnet strakte sine Arme mod hende og raabte: „Mama! Mama!“ — Det meente at gjenkjende Omgivelserne og havde saalænge seet den virkelige Moder i Sengen.

„Hun bliver ved at betragte mig!“ udbrød den Syge henrykt, „hun flynger sig til mig; det lille Bæsen føler allerede, at her er dets rette og sande Hjemstavn. Det er det Ubegribelige, det er Instinctet! — Hvor hun er bleven stor og frisk og allerede ligner mig, samme ovale Ansigtsform, Salberns Pande, Familiens dybe, trofaste Dine, ligesom hjemme paa Portræterne. Det er mit Udtryk, mine Hænder med de nydelige, mandelformede Negle. Jeg skulde gjenkjende den Unge blandt tusinde.“

Det var ogsaa Instinct, Moderens Instinct, den gamle Duffe, vi saalænge har leget med, det rummelige Fællesnavn for en Række Følelser og Drifter, vi ikke forstaa at forklare.

Zilo deelte fuldstændig hendes Mening. I de første Diebliske fandt han noget fremmed, noget ubekjendt ved den lille Theone, men jo længere han betragtede hende, — jo, det var aldeles Charlottes Mund, hendes vindende Smil, vel at mærke, Smilet fra tidligere Dage. Han læste den samme Uansvarlighed, samme villieløse Svag-
hed i de store, straalende Øine, der ligesom sagde:
tænk og handl for mig.

Barnet syntes at skabe en ny Tilværelse for den unge Moder, det optog alle hendes Tanter, lod til at gjengjælde hendes Kjærlighed, vel ikke i samme heftige Maal, men dog tilstrækkeligt, til at hun ogsaa deri saa sin Mening om Instinctet bekræftet. Den lille Pige lo og jublede fra hun slog Øinene op, hun gestikulerede, frembragte en Mængde Ord og Toner uden Forbindelse og Mening, der er heller ingen Mening i Fuglens Sang, men man lytter dog til den og henrykkes deraf. Charlotte blev fra nu af mere blid og hensynsfuld mod Zilo, Barnet var en Mægler mellem dem, et Foreningspunkt, hvori deres Følelser mødtes. Egenlig Udbytte gav dette nye Stof dog ikke i Længden, der var bestandig noget, de maatte undgaa eller skjule for hinanden, og

Lykken bestaaer ligesaameget i to Væseners deelte Sorger, som i deres deelte Glæder.

Charlotte havde flere Gange prøvet paa at forlade Sengen, hun vilde være færdig nu, men maatte vende tilbage igjen. Zilo tilbragte derfor hele sin Fritid ved hendes Leie, talte med hende, blidt og skaansomt, bekræftede hendes vidtspævende Planer for en Fremtid, han allerede dengang tvivlede om, men hvori hendes Tanker dog syntes at finde Trøst og Hvile.

Saaledes forløb nogle Maaneder, derefter kom Taarerne og Beflagelserne tilbage, Barnet var ikke længer nyt, Moderen kunde det udenad, og Naturer som hendes, der selv mangle Indhold, trænge bestandigt til at søge frisk Stof hos Andre, — det er utroligt, hvormeget de forbruge. Charlotte fandt desuden Theone uskjonksom, hun gjengjældte langt fra ikke sin Moders Omhed tilstrækkelig. Inde i Sovestammeret var der saa mørkt, saa ensomt bag de nedrullede Gardiner, Theone blev søvnig, Theone gæbede, eller stod og kradsede paa Døren for at komme ud i Kjøkkenet. Der kunde hun le og juble over alt det vidunderlige, Isak var Mester for. Han skar Ansigter, han sang, han brølede som Løven i Sommernatsdrømmen, hylede som Samiel i Jægerbruden,

han var udtømmelig i sine Indfald, hun længtes bestandig tilbage, og nævnede det Navn, hun havde givet ham, inde for de Andre.

„Den affhyelige Isak! han skal bort, øieblikkelig bort! han stjæler mit Barns Kjærlighed fra mig.“

Der var endnu noget, som ikke behagede hende. Af og til blev den Lille alvorlig og glemte sit Legetøj. Der gled en Straale af Fornuft over hendes Ansigt, medens hun lod Hænderne synke ned i Skjødets og saae over paa Zilo, som om hun havde en Slags Forestilling om, hvad der foregik indenfor hans tavse og bøjede Bunde. Det Udtryk af Deeltagelse og Underlighed, som imidlertid lyste ud af de spørgende Øine, lod den evneløse Moder ane, at Kjærlighedens rigeste Sprog mere er et Blik end et Ord, og det kunde hun heller ikke lide.

En Dag skrev Charlotte i al Stilhed et lille Brev, og lod det lige saa hemmeligt bringe paa Posthuset. Der blev paalagt Pigen den strengeste Tavshed, Zilo maatte ikke vide noget herom. Han var heldigviis ude og gav Underviisning; da han kom hjem om Middagen, var hun selv den første, som røbede Hemmeligheden for ham. Hun havde bestandig kun Luner og Indfald, ingen Villie.

„Jeg har skrevet til Mama,“ sagde hun, „et langt og rørende Brev, hun kommer her imorgen.“

„Hun kommer ikke,“ svarede han, og rystede paa Hovedet.

„Hun kommer! Jeg har sagt, jeg var syg, sengeliggende, at jeg laa for Døden. Jeg er virkelig langt svagere end Du troer,“ tilspøiede hun smilende, „det kan Mama ikke modstaa, jeg kjender hende. Hun kommer ganske vist.“

Og Generalinden kom. Hun havde faaet Datterens Brev om Aftenen, næste Morgen tidlig holdt hendes Vogn foran Bilos Dør, Den gamle Dame steg langsomt ud og støttede sig til Rudffens Skulder. Hendes Haar var næsten bleven hvidt, hun var ældet meget siden den første Aften, da Becker skulde spille „das Donaueibchen“.

Hun havde ogsaa lidt meget i denne Mellemtid, Folk i Byen kunde saa vanskeligt glemme det Skete. Tidligere Bekjendte syntes at undvige hende, eller de bleve tavse i hendes Nærværelse, Charlottes Veninder hvisttede i Krogene, Ungdommen er saa skaansom, saa hensynsfuld! — selv i deres Beklagelser troede hun at spore en skjult Bebreidelse. Hun var forlængst bleven enig med sig selv om, at hun kun led som et uskyldigt

Doffer for Andres Feil, og dog var det ikke saameget Brøden, som Dommen derover, ikke det Fordømmelige i Handlingen, men Skandalen, hun bebreidede Zilo og Charlotte. Saa afhængig er undertiden Pligt og Moral af Verdens Mening.

Zilo hørte Vognen komme og modtog Generalinden i Døren. Den gamle Dame traadte ham stiv og bydende imøde, Moderens frænkede Majestæt i hver en Mine.

„Jeg kommer ikke for at tilgive Dem,“ ytrede hun, uden at tage imod hans Haand. — „Nei! jeg beder, afbryd mig ikke, tillad mig med saa Ord at sige Dem min Mening. Jeg vil aldrig kunne glemme den Sorg, de har bragt over min Familie.“

„Jeg veed det nok,“ svarede han. „Dersom jeg havde turdet haabe paa Deres Naades Tilgivelse, vilde jeg vist for længe siden være kommen for at hente den.“

Hun ventede sig uidentvivel et andet Svar, han stod altfor rolig og værdig overfor hende, ingen ydmyg eller bønfsaldende Mine. Hun traf paa Skuldren og mumlede: „Fraser! — Hvor er min Datter, behag at føre mig til hende.“

„Ja, ja!“ vedblev han og foldede sine Hænder og tilføiede med en dæmpet Røst, der rørte

Moderen: „Det er om hende, alt dreier sig. Hun er syg, meget syg, Vægen trivler. Vær lidt mild og skaansom derinde.“

„Jeg veed, hvad jeg har at gjøre. Hvor er mit ulykkelige Barn?“

Han aabnede Døren til det næste Værelse og lod Generalinden træde ind.

Charlotte var saa vis i sin Sag, og havde alt forberedt til Moderens Komme. Hun havde ladet Pigen sætte hendes Haar, fylde Sygeværelsets Bord og Vinduer med friske Blomster, selv den lille Theone var lært til at sige „Bedste“, og stod stillet op henne ved Sengen med lyserøde Sløiser paa den hvide, nedringede Kniplingskjole. Det hele lignede alt andet end et Sygeværelse.

Generalinden standsede indenfor Døren, fordi enhver Gjenstand i dette Halvmørke laa som i en Taage. Da hun fik Øie paa Charlotte, ilede hun hen til Sengen og brast i Graad.

„Mit arme, ulykkelige Barn!“ udbrød hun hulkende, „saaledes mødes vi igjen!“

„Ja, saaledes mødes vi!“ svarede Charlotte med en Røst, der ikke røbede synderligt af Gjenfynets Lykke. „Kan Du virkelig kjende mig? Er det ikke forfærdeligt, saaledes som jeg er kommen til at se ud?“

Theone fremstammede sit „Bedste! Bedste!“ blev omfavnet og vriffede derefter hen og hamrede paa Døren, for at komme ud i Lyset, ud til Isak. Zilo var fulgt med ind, han blev staaende lidt tilovers ved Vinduet.

„Lad os være alene,“ sagde Charlotte til ham, idet hun lagde sin magre Haand over Brystet, for at trænge et Anfald af Hoste tilbage. „Jeg har noget at tale med Mama om, som kun hun alene maa høre. — Gaa dog, naar jeg beder Dig derom.“ — Han gik.

„At jeg skulde opleve den Dag, at se Dig saaledes,“ hviskede Generalinden og lod sine Dine glide omkring paa de malede Kalkvægge og smaa Sirliges Kappgardiner over Vinduet. „Herren har prøvet mig haardt, jeg holder det ikke ud, Charlotte.“

„Jeg ikke heller, derfor dør jeg.“

„Det rædsomme Uhyre, han er Skyld i alt.“

„Hvem taler Du om?“ spurgte hun koldt og skærende og satte sig overende i Sengen. „Zilo er den ædleste, den høimodigste Sjæl, jeg nogen- sinde har kjendt, Du gør Dig ingen Forestilling om, hvor ubetydelige vi To ere mod ham. — Af nei, Mama! det er ikke Zilo, men Jer, der har bragt det saa vidt med mig.“

„Hvad mener Du, uheldsalige Barn?“

„Det er fra Dig, din Opdragelse, fra Hjemmets Lærdomme, Ulykken kommer, viis engang Mod til at se paa Sagen med aabne Dine. Høst, hvor J forkjælede mig og gav efter for mine Luner. Hvor er den frivole Roman, Du ikke tillod mig at læse, hvilke Samtaler lyttede jeg ikke til ved Bordet mellem Dig og Fader og Tante Valborg, tilsyneladende saa uskyldige, aldrig noget stødende Udtryk, kun ledjaget af en forblommet Hentydning, et forklarende Blik eller et tvetydigt Smil, der vakte en rasende Lyst til at trænge ind i de Mysterier, J søgte at skjule. Hvad lærte J mig hjemme? for Selskabslivet alt, for Lykken og Moralen intet. — Slaa dine Dine ned, naar man roser Dig, bekjend med din Mund, hvad Du fornægter i dit Hjerte, hold Dig rank, Charlotte, stil Dig hen foran Billespeilet der, og lad mig se, hvorledes Du kommer ind, hvorledes Du bruger Bisten, hvorledes Du hilser, hvorledes Du rækker en Blomst; — om igjen, — det var nydeligt! — Du blottede min Hals og mine Arme, fordi de vare hvide og slanke, min Kjole blev kort, for at vise en lille og elegant Fod. — Ja, søde Mama! Du ryster paa dit Hoved, hvor dit Haar dog er

blevet hvidt, kom, jeg vil kysse det, bøj Dig ned over min Hovedpude."

"Men Du maa jo have læst alt dette i en eller anden tosfet Bog," paastod Generalinden, "eller det er maaske hans Lærdomme derinde?"

"Al nei, det var Ederes Lærdomme, Mindet derom, Klagen og Bebreidelsen paatrænger sig mig nu, medens jeg ligger her, uden at kunne sove. Jeg har ikke lukket et Øie i de sidste fjorten Nætter, jeg kan gjerne sige tre Uger, Du veed, jeg overdriver aldrig. Jeg hører Uhret slaa, Bægteren raabe, Hanerne gale omkring i Gaardene, Musene gnave indenfor Panelet. Saa træde disse ubudne Gæster og blege Spøgelsier ind i Stuen til mig, de sætte sig omkring Sengen, de summe om mit Hovedgjærde, de pine mig, jeg kan ikke forjage dem."

"Ti dog, ti, mit elskede Barn! jeg taaler ikke at høre Dig tale saaledes, jeg er nær ved at besvime."

"Du græder, stakkels Mama! men mit Skriftemaal er jo ikke nogen Bebreidelse mod Dig, Du vilde det godt og vidste ikke bedre. — Du har bestandig været Dame, komplet Dame, hos Dig heroede alt paa Formen, hvad der laa indenfor den, bekymrede Du Dig ikke det ringeste om,

det blev Tante Balborgs Sag, hun dannede min Sjæl."

"Den kjære, eiegode Tante!" sukkede Generalinden og hævede de vaade Dine iveiret, som om hun ventede at finde hende oppe under Loftet. "Hvor hun holdt af Dig."

"Ja vist," svarede Charlotte spottende, "og hvilke Vidnesbyrd gav hun mig ikke om denne Kjærlighed! — Hun kjedede sig i sit ensomme Hjem, den stakkels, ugifte Tante! deelte sin Tid mellem Liebibliothekets Romaner og den lille, fede Mops, der snærrede og gæde af alle. Jeg adspredte hende, ikke fordi jeg bragte noget nyt Indhold i hendes Tilværelse, jeg var blot bestandig en opmærksom Tilhører, det savnede hun. Hun havde, som Du veed, tilbragt sin Ungdom ved Christian den Syvendes glade Hof, Erindringer herom var nu den eneste Livsskilde, hvorfra hendes Alderdom drog Næring. Naar det saa blev Aften og Gardinerne vare rullede ned, sad hun og fortalte mig om Hofballerne, om den eynefvage Konge og hans unge, livslystne Dronning, derimellem blandede hun behændig smaa Skilbringer af sine egne Tilbedere, og det tiltalte mig meest. Den ene morsomme Hændelse, det ene pikante Eventyr fulgte efter det andet, hun

havde en levende Indbildningskraft, den Kjære! og gjorde altid sig selv til Heltinden i sine Skildringer. Paa dette Hofbal var et Haandtryk blevet verlet, under den Kanetur en Erklæring, i det Busket havde hun været Gjenstand for en glødende Tilbedelse, der kom et lille, anonymt Brev, en Blomst eller en Serenade, som kun var en ny Form for Tilbedelse. Det Sømmelige og Hensynsfulde blev ogsaa her iagttaget, men der var en Glød, en festlig Afverling, en pirrende Duft over alt dette, som bragte hende til at smile og mig til at sitre.“

„Tante Valborg var undertiden ikke fri for at overdrive lidt,“ bemærkede Generalinden.

„Noget muligt, men jeg troede paa det, hun fortalte, jeg sad paa Hug i Sofaen, lyttende, foroverbøiet, min Sjæl affpeilede sig i mine Dine, hele mit Udtryk maa have været en stiltiende Indrømmelse af den Begjerlighed, jeg søgte efter at høre videre, og tillige en Spore for hende til at komme frem med nye Billeder, der bestandig bleve mere levende og traadte klarere frem fra den ubestemte Taage, hvori hun fra først af havde holdt dem. Dengang forstod man at leve, ytrede hun smilende, kneb mig i Kinden og blev ved. Hun havde selv været saamange Dines Lyft,

saamange brændende Længsler's Gjenstand, og viste mig nu den Vej, der førte til de fornemme Dammers Triumf, lærte mig de Baaben at kjende, som gjorde dem uimodstaelige og hvormed de vandt deres Seire. Hun gjentog atter og atter, som Moralen af alt, at det kun gjaldt om at lokke og friste, beruse og afslaa, vække Duffer og Bønner, uden at lytte til dem, Attraa, uden at tilfredsstille den, Engel eller Djævel, det kom ud paa Et, alt heroede kun paa Seiren i en Kamp, hvor Uhyret, Manden, paa engang er Frister, Forsfører og Dommer."

"Det er jo forfærdeligt," stønnede Moderen.

"Forfærdeligt! ja vist, men tag Dig det ikke nær, Mama, hvad jeg her fortæller, er vist mangfoldige Kvinders Historie. — Du tvivler da om alt, kjære Tante, sagde jeg en Aften, Du troer slet ikke paa noget, heller ikke paa Bønnen, beder Du aldrig? — Jo, mit Faderwor, svarede hun smilende, det holder jeg strengt paa, jeg betragter det som en Høflighed, at hilse paa Herren i Huset. — Jeg troede, hvad hun sagde, fordi jeg ikke selv besad nogen sædelig Bevidsthed, Samfundets Love vare desuden saa ofte blevene gjorte latterlige hjemme af Papa, som meente, at finde en Undskyldning for sig selv derved. Maaske

følte jeg dog undertiden, at jeg stod foran en Afgrund, jeg veed det ikke vist, men jeg lod mig beruse af Blomsterne paa Randen, og vovede ikke at se ned i Dybet. Jeg indprentede mig hendes Lærdomme; naar jeg kom hjem, kunde jeg ligge timevis og gruble og drømme om det, jeg havde hørt, jeg gjorde Sammenligninger mellem disse berusende og glødende Billeder og min egen ensformige og tomme Tilværelse, og fandt den dobbelt utaalelig.“

„Det er jo Barnefregger, Taabeligheder alt sammen.“

„Ja vist, men min Hjerne brændte og mit Hjerte var opfyldt af disse Taabeligheder, jeg tænkte ikke paa andet. Dengang levede man, hørte jeg hende gjentage med et Smil, der tillod de dristigste Fortolkninger, og som sagde langt mere end Ordene. Det var altsaa at leve, tænkte jeg, og befolkede min egen Drømmeverden med Dsrene fra Tantes Ungdom, jeg valgte blot en anden Heltinde. Jeg længtes efter at høre hende fortælle igjen, efter Aftenen og den dæmpede Lampe, der skjulte min Stemning og mine glødende Kinder, medens jeg lænede mig tilbage i Sofaen, aandeløs og stille som en fangen Fugl,

og lyttede til det Nye, der strømmede mig imøde som Lyset, nei som Varmen."

Hun tav lidt og drog Veiret, hendes Kinder brændte, hun smilede og begyndte atter:

„Den Søndag, jeg skulde konfirmeres, stod jeg foran Baaflædningsspeilet og mønstrede min Bynt. Hele Huset var i Oprør, Papa raabte paa Tjeneren efter Barbeervand, Du sad og jamrede inde i dit Sovestue, fordi Sydomfruen endnu ikke var kommen med din nye Kjole. — Fra nu af er jeg altsaa Dame, sagde jeg og neiede for mig selv, alt beroer paa at blive foretrukken, misundt, tilbedet, at vække Ønsker uden Haab, at pine sine Døtre, uden at røres derover. Det er jo at leve. Er jeg maaske ikke udrustet til Kampen? Hvem har mere fyrige og straalende Dine, er min Fod ikke smal og elegant, mine Hænder hvide og bløde, hvem bærer idag en smukkere Dragt end min, og saa skjuler den dog langt flere Skønheder, end den viser. — Hvorfor skulde jeg ikke ogsaa kunne leve? Med denne Livstheori førte jeg op til Kirken, Rudst og Tjener paa Buxen, Blinker paa Hestene. Jeg lagde Mærke til, hvorledes Folk stimlede sammen ved Indgangen, og at Bognen overstændte dem, Misundelse i alles Miner. Ser Maaneder senere skød Frands sig

udenfor mine Vinduer. Du græd over den Opsigt, Sagen gjorde. Tante Balborg smilede, sluttede mig i sine Arme og hviskede: Hun har Talent, den Lille! Siden efter gif det, som det maatte gaa, Giften var trængt ind i alle mine Arter, jeg havde taget Arv efter Tante og kjædede mig ved mine Blygter, de stemte saalidt med hendes Billeder. Jeg saa i Hjemmet kun en uendelig Række af Dage, uden Afverling, kolde og døde, medens det bruste og sydede i mig, jeg saaede mit Korn allevegne, ogsaa paa Klipper, jeg var ung og regnede det ikke saa nøie. Jeg havde aldrig hvilet i en Mands Arme, da jeg lærte Mennesket derude at kjende, men var fortabt allerede dengang, mit Legeme var kydt og mine Læber friske og uberørte, dybere inde, i min Sjæl skulde Pletterne søges. Han kom og talte til mig om Kjærlighed, som en Følelse, der hæver og lutrer og forædler, jeg forstod den kun, som en Kaprice. Jeg skulde være hans Ideal, hans Muse, en levende Begejstrings Kilde, af! han anede ikke, hvor langt han behøvede at stige ned, for at finde den sande Charlotte."

"Jeg vil ikke høre Dig tale saaledes," hviskede Generalinden heftig, og kastede et Blik henimod Døren. "Det er jo oprørende."

„Ja vist, det er meget sørgeligt, at skulle tilstaa det, men jeg naaer ikke til hans Skulder, Mama, hvor stor jeg end gjør mig. Du faaer at finde Dig deri. Han vilde hjælpe mig, lede mig, føre mig ud paa det store Verdenshav og dele Solskin og Storm med mig. Da det kom til Stykket var jeg bange for Søen, og brød mig ikke om at drage længere bort, end at jeg bestandig kunde øine Strandbredden, og smutte iland igjen. Jeg har kun havt Sands for Glæden, Nydelsen, for at tage imod, uden at give tilbage, men ikke været flog nok for Ulykken, derfor ligger jeg nu her, salmet, visken, med Døden paa Læberne.“

„Vist ikke, Du vil blive rask igjen, det er umuligt andet. Du har en lang Fremtid for Dig.“

Hun smilede sørgmodig. „Du vender dine Dine bort, og troer ikke selv, hvad Du siger. At holde op med at leve, er heller ikke saa svært, naar Haanden ryster og Aarene sløve, men det, at dø Tomme for Tomme, i sin Tro, i sit Hjerte, at se alle Illusioner briste, at føle, at man har levet forgæves, for Intet, deri ligger det Forfærdelige. — Og nu skal Du ikke græde over mig, tør dine Dine, bær over med Bilo og ræk ham din Haand, naar Du seer ham igjen, tro mig paa mit Ord, Du har mere at takke ham for, end Du

formoder. Det er hans Lys, der har skinnnet for mig, hans mageløse Overbærelse, som har gjort det muligt, at holde ud med mig saalænge. Det er hans Lærdomme, hans Ord og Tanker, jeg her ligger og glimrer med. Medens han talte, blev det altid lysere om mig. Du veed ikke, hvor inderligt og brændende jeg kunde ligge og bede om Natten, jeg, som aldrig før havde foldet mine Hænder, bede, bede om jeg maatte blive en anden og bedre. — Naar næste Morgen kom, var det borte, Forsæt og Overlæg, jeg var den samme. Og hvad er det saa egentlig, Du bilder Dig ind, at kunne bebreide os, fordi han flygtede med mig, eller fordi jeg trængte til en Bedrift og løb bort med ham? Det er ikke Sagen selv, Du har imod, men kun den Folkesnak, vi gav Anledning til. — Baronesse Salbern og en Skuespiller, en Gøgler! det lød for plebeisk. Havde hans Navn blot været Frederik og mit Ane Reventlow, vilde dit aristokratisk Hovmod have følt sig i høi Grad smigret over det, der skete, og Du havde strakt Hænderne velsignende ud efter os. — Nu tale vi ikke mere herom, det jeg betroer Dig idag, skal ogsaa kun være et Forsvar for mig selv, og for at erindre Dig om, min egen, søde Mama! at naar Forældrenes Adfærd ikke indeholder et Exempel

for Barnet, bliver det undertiden til en Undskyldning for det."

Saaledes fortsatte hun med at spotte og flage og raabe op mod Lyset fra den Afgrund, hvori hun befandt sig, hun overdrev, som altid før, anjaa sig bestandig for Martyr, og fastede Skyld og Ansvarlighed paa de Andre, hun troede selv paa det, hun sagde. Det gaaer med vore Sorger, som med Kjærligheden, de overdrevne Skildringer af den skuffe ligesaameget Taleren, som Tilhøreren.

En Time senere var alt forandret omkring Syngesengen. Generalinden sad og gængede den lille Theone paa sit Skjød, hun havde sluttet Fred med Zilo, og raft ham Haanden, som Charlotte ønskede, hendes Ansigt bar Præg af en fuldstændig Ro, og ethvert synligt Spor af Sindsbewægelsen efter det modtagne Skriftemaal, var forsvundet.

„Det er dog mærkværdig," ytrede hun, da Zilo om Eftermiddagen havde forladt dem. „Jeg kan ikke frigjøre mig for det Indtryk af fornem Overlegenhed, som din Gemal vedbliver at øve paa mig. Hele hans Adfærd før, da han modtog min Tilgivelse, den Maade, han hilste paa, da jeg kom, — i alt bevarer han sin Persons Vær-

dighed og viser, at han maa have tilbragt sin Tid i godt Selskab. — Hvem stammer han fra, hvad Slags Menneſke er han egenlig?”

„Ja, veed jeg det?” ſvarede Charlotte, „jeg lever her i mit Hjem blandt lutter Fremmede, alt er hemmelighedsfuldt, ſelv denne Hſak, ſom gaaer os tilhaande, og ſom Zilo ikke ſynes at kunne undvære, er mig en ubekjendt Perſon. Førfſt var han Kjøbmand, ſaa Pakhuusforvalter, ifjor gif der Rygte om, at han ſtammede fra Skøjerne, Taterne, hvad vil det ſige? — Zilo har været Skueſpiller, det veed vi begge, men det er ogſaa alt. Fortæl mig lidt om din Familie, had jeg ham engang, jeg maa dog vide, hvor Du kommer fra. — Vær uden Frygt, mit Barn, ſvarede han, jeg kommer fra godt Folk. — Hvem var da din Fader? ſpurgte jeg videre. — Min Fader ſatte mig i Huſet hos en Uhrmager i Genf, der tilbragte jeg flere Aar, og lærte imidlertid franſk og tydſk lige godt. Saa brød han af og talte om noget andet. Var det ikke henſynsfuldt? Han troer mig ikke iſtand til at bevare en Hemmelighed. — En Aften gif jeg ud og kom ubemærket tilbage. Jeg aabnede forſigtig Døren og liſtede mig ind. Kan Du tænke Dig, hvad jeg ſaae? Zilo ſad og vuggede Barnet, en Saffiansmappe

laa foran ham paa Bordet, ud af denne drog han et stort, sammenlagt Papir, gult af Ælde, og med nogle mægtige Kapsler til Borastryk af Segl, som dem, der hænge under Papas Friherrediplom. Han anede ikke, jeg var ham saa nær, hans Dine straaede, medens han brøiede sig over det aabne Papir, og tryffede det til sine Læber, som om det kunde have været et Kjærlighedsbrev. Men hvad er dog det, Du tager Dig for? spurgte jeg og foer hen til ham. Hans Bryn drog sig sammen, jeg har hverken før eller senere seet et lignende Udtryk af Harm, medens han langsom og koldsjindig gjemte Brevet og laasede Mappen.“

„Dg Du lod det ske, og bad ikke om Forklaring?“

„Jeg holder ikke af, at man udspioner mig, ytrede han skarpt, og blev derefter igjen den gamle, blid og sagtnodig som før. — Fortæl mig dog, hvor den Mappe kommer fra, og hvad Du skjuler saa omhyggeligt i den. — Det er Minder fra en Fortid, som ikke kan have den ringeste Interesse for Dig. — Men Papiret, Papiret, som jeg tydeligt saae, Du kysjede. Saa kom det fornemme og overlegne Smil, Du nylig talte om, igjen. — Papiret, min Bedste!

er fra den Genfer Uhrmager, det er mit Svendebrev."

„Dg det troede Du?"

„Paa ingen Maade, jeg fik blot ikke mere at vide. Men nu har vi beskæftiget os saameget med mine Hændelser, at Du vist er bleven hjertelig kjed af dem. Fortæl mig lidt om Dig selv, om din Afgud, min kjære Broder Tonny. Hvorledes gaaer det den smukke Ryrassseer?"

„Miserabelt, mit Barn, aldeles miserabelt! det er næsten ikke til at fortælle. Først kom han i en hundløs Gjæld, skrev Bøgler og Skyldbreve og gjorde Smaareiser hjem til mig hver ottende Dag, for at skaffe Penge tilveie, tilsidst fulgte Kreditorerne med ham og forlod ikke Huset, før jeg havde tilfredsstillet dem. Han satte mig i den pinligste Forlegenhed, Dagen gik hen med at finde paa Raad, med at sælge og pantsætte, mine Juveler, det ældgamle Sølvtoi, — Aron Hartvig og Salomon Leiser har stiftet Bekjendtskab med det altsammen."

„Min egen, stakkels Moder, Du har Glæde af dine Børn!"

„Alt dette var endda kun Begyndelsen, siden — nei, jeg kan ikke fortælle videre," hvistede hun grædende, „det er altfor skræffeligt."

„Jo vist! bliv ved, bliv ved!“

Generalinden fastede et speidende Blik hen mod Døren, for at overbevise sig om, at den var lukket, derefter bøiede hun sig ned mod Charlottes Hovedgjærde og vedblev:

„En Aften opstod der en rasende Strid i Lichtenbergs Gaard, hvor Officererne havde deres Klub, det endte med, at din Broder blev kastet ud af Palaiet, efter at han havde flaaet en af sine Kammerater en Flaske i Hovedet.“

„Det er jo affkyligt, hvad var Marsag til denne raa Strid? Tonny er jo ellers bekendt som en prægtig Kammerat og saa let at komme tilrette med.“

„De beskyldte ham for at have spillet falsk, og de beviste det desværre; der havde længe været Mistanke mod ham, den Aften, jeg nævuede, blev han bevogtet fra flere Sider og grebet med de falske Kort i Haanden. Han forlangte strax sin Afsted fra Regimentet, skjøndt Chefen gjorde alt for at neddysse Sagen. Du forstaaer mig vel? De vilde ikke tjene sammen med ham,“ hvissede Moderen idet hendes Stemme kvaltes af Graad. „Nu har jeg saaet ham anbragtovre hos Forvalteren paa Hindsøgaard, for at han kan lære Landvæsenet, han har jo kun tilbage at skjule

fig og forsvinde. — Er jeg ikke en lykkelig Moder?"

Hun hviæde sit Hoved over mod Datterens, begge græd og det varede en Stund før de talte igjen.

VI.

Isak kjøber Faareculd.

En Maaned efter døde Charlotte, roligt og blidt, pleiet af Generalinden og Zilo til det sidste. Den Syge havde i nogle Uger befundet sig bedre, Lægen gav Haab, selv talte hun allerede om, at forlade Sengen. Imidlertid vilde hun bestandig have Theone hos sig, hun havde paa engang fattet en heftig Tilbøilighed for Barnet, kaldte det tilbage naar det løb ud til Isak, fortalte Historier og saae sig glad i det sorgløse Smil og de store, mørke Dine. Det var bestandig sig selv, hun gjenfandt i enhver Skjønhed.

En Morgen, Zilo kom ind, laa hun livløs udstrakt i Sengen. Da han hviæde sig over hende, forekom det ham, at de brustne Dine

endnu vare vaade. Hun døde i Taarer, som hun havde levet i Skuffelser.

Generalinden tilbragte nogle Uger i Sørgehuset med at minde Zilo om alle den tabte Engels Elskværdigheder og det uerstattelige Tab, han havde lidt, hun gjorde ogsaa nogle svage Forsøg paa, at faae den lille Theone hjem med sig, da det ikke vilde lykkes, reiste hun bort med det frygtelige Forsæt, aldrig mere at vende tilbage til den Utafnemmelige.

I Efteraaret forlod Zilo det Huus, der indsluttede saa mange forskjellige Minder for ham. Hans Følelse var som Dyrets, der, efter længe at være bleven forfulgt og jaget, pludselig slipper fri til Hvile og Frelse. I denne Stemning flyttede han til Kontrollør Bagh. Han havde tidligere været Helenes Lærer og underviste endnu i Dybergs Huus. Der traf han Bagh og sluttede sig til ham. De besad Egenskaber, disse to Mænd, som gjensidig lod dem sætte Pris paa hinanden. Efter Bryllupsaftenens ulykkelige Hændelser, havde Zilo jevnlig besøgt dem, han fandt den tidligere glade og livsfriske Helene, forvandlet til en Skygge, hendes Plads var den mørkeste i Stuen, det Blik, hun kastede omkring sig, dvælede fjelden paa nogen bestemt Gjenstand, og i alt,

hvad hun foretog sig, syntes Tanken sjelden at være tilstede ved Arbeidet.

Mod sin Mand var hun blid og forekommende, hun hørte paa, hvad han sagde, og fulgte hans Skikkelse med Udtryk af en uendelig Sørgmodighed, men der vedblev at være noget fremmed, noget sty og usikkert mellem dem, som altsammen vidnede om, at det skete og dets Minder endnu blødte i hendes Hjerte.

Bagh røbede aldrig nogen Beflagelse for hende, men hvad han led, lod sig ikke skjule, og han fik hyppig Beviser paa den Afgrund, der var hulet ud mellem dem. Naar han et Dieblif blev rørt over hendes bløde Røst, hvis sørgmodige og tungsindige Klage syntes at bede om Forladelse for hendes Svaghed, og han da nærmede sig med større Hestighed end ellers, kunde han pludselig gribe hende i et Udtryk af Frygt og Angstelse, et af disse Blik, der som Lynstraalen i et Nu oplyser en heel Egn omkring os, det var nok til at jage ham tilbage, og at standse Ordet paa hans Tunge.

„Du maa ikke forlade os,“ hviskede han en Aften til Zilo, „tag dit Barn med og flyt saa ind og bo hos mig, dersom Du vil, dersom Du kan, — din Nærværelse er en Velsignelse her.

Du er den eneste Fremmede, hvis Selskab hun taaler, hun taler om Dig, naar Du er borte, og længes efter din lille Pige. Du veed ikke, hvor vi begge lide. Hun er blid, hun er tavs, men der gaaer alligevel ingen Dag hen, hvori jeg ikke indgynder hende Frygt, og hvori ikke noget af den første Nats Rædsel vender tilbage og fylder hendes Sjæl. Hun kæmper derimod, det stakkels Barn! jeg seer det nok, hun bøies og fortvivler, fordi det er Tilfældet, men vil det nogensinde blive anderledes? -- Og jeg holder af hende, Du, langt dybere og inderligere end før, maaske Følelsen af den Ulykke, jeg bragte over hende, har sin Deel deri. — Gud veed, hvorledes dog alt dette skal ende."

"Hvorfor hviske I, hvorfor følge I mig saaledes med Dinene?" spurgte hun med et undseeligt Smil. "J tro mig syg, men jeg forsikrer, jeg fattes intet, det er kun undertiden her i mit Hoved, som om jeg bar paa en tung Blyvægt, der skulde knuge mig til Jorden, saa bliver det pludseligt mørkt omkring mig, mine Tanker forvirres og adlyde mig ikke mere. Du er saa uendelig god, min egen Johan! bær blot lidt over med mig, det skal nok blive bedre."

Taarerne løb ned over Mandens Kinder

under disse Ytringer, Zilo forstod hans Haandtryk og flyttede ind i det sørgelige Hjem med den lille Theone.

En Aften aabnede han Klaveret og saae over paa hende. Hendes første Bevægelse var et Tegn til Flugt, Musik hos dem! — men Bagh lagde sin Haand paa hendes Skulder.

Zilo spillede, og valgte de Melodier, han kunde huske, hun holdt meest af, og som de havde spillet sammen. Helene brast i Graad, da hun hørte de første Toner; det lod til, at Musikken pinte hende. Efterhaanden blev hans Spil inderligere, og da han lidt efter sang, med det bløde og betagende Udtryk af dyb og sand Følelse, han forstod at lægge i sin Stemme, og som havde gjort ham uimodstaaelig for Enhver, der før hørte den, da var det, som om hans Toner manede et forsvundet Land tilbage for denne unge, sørgende Sjæl, et Echo fra Ungdommens forgløse Dage, Hjemmets Dage, længe før der var Lidelser til. Haabet, Troen, Lykken kom igjen med hans Toner.

Hun sad og lyttede, tavst og foroverbøiet, med Hænderne foldede i Skjødets, hun rakte lidt efter frugtsomt og nølende den ene af de hvide Hænder op mod Bagh, og drog den ikke tilbage

igjen, som hun pleiede, da han vovede at trykke den. Der udbredte sig et Lys over hendes Ansigt, som Gjenskinnet af en Flamme.

Zilo lagde Mærke til alt. Idet han reiste sig fra Klaveret, laa Helene og græd, med Hovedet støttet mod Pagh's Skulder, Kunstneren havde vundet, men han havde heller aldrig sunget som iasten.

Nielsen var endnu bestandig Handelsmand, og gjorde store Forretninger, som det hedder i Kræmmer sproget. Butikshandelen havde han engang for alle opgivet, det var en Virksomhed, der ikke stod i tilstrækkelig Forhold til hans Evner. Nu saae man ham jage omkring fra Landsby til Landsby, i en lille, tohjulet Vogn, drive Landbrug og opkjøbe Korn, Hør eller Faareuld, eftersom Priserne vare.

Bed samme Leilighed lod han sig det være magtpaaliggende, paa det bedste at anbefale de Handelshuse, i hvis Navn han gjorde Forretninger. Undertiden nedlod han sig ogsaa til at kjøbe Lam og Kreaturer for Slagterne inde i Byen, men det holdt han dog mindre af, og Faareulden var især den Vare, han foretrak, naturligtviis fordi den gav størst Fortjeneste.

En Morgen kom han ind til Zilo med et

ufædvanligt alvorligt, næsten høitideligt Ansigt, som vidnede om, at der maatte være noget vigtigt paafærde.

„Jeg skal tale med Dem i Enrum,“ sagde han, og saae efter at begge Døre vare forsvarligt lukkede. — Han stod lidt og ledte efter Ord. Først kom de frem, langsomt og besværligt, som en Kilde, der søger Udløb gennem Sandet, siden mægtige og brusende, som en vældig Flod, der spotter alle Grændser.

„Jeg har begaaet en stor Synd mod Dem, og faaer ingen Fred før jeg har skriftet, jeg kan ikke holde ud at bære den længer.“

Han fortalte nu Bilo hele Historien med det døde Barn, og hvorledes han paa Tilbageveien havde anseet det for rigtigst, at stjæle et andet, for at bringe en Levende hjem i den Dødes Sted.

„Ja! jeg seer nok, hvor nær det gaaer Dem, det jeg her fortæller. Jeg læser Sorg og Bedrøvelse i hver en Mine. Slaa mig, forband mig, jag mig bort fra Deres Dine, det er det værste, der kan hændes mig, men tænk ogsaa lidt paa, hvad andet der vel var at gjøre. — De ventede, Fruen ventede, og talte Timerne til jeg kom igjen, hun levede jo ikke for andet i de Dage. Skulde jeg bringe Dem den Dødes Klæder og

fige, det er alt, hvad I faaer af hende, Resten ligger i Jorden. Det vilde jo være det samme, som at give hende Døden."

Bilo stod som forstenet under alle de heftige og modstridende Følelser, der gjennemstrømmede ham, medens Isak fortalte. „Hvorfor har Du tøvet saalænge med at betro mig dette," hviskede han endelig, hæst og skjælvende.

„Gud maatte først dø i Fret, hende, for hvem jeg begik min Synd. De havde ogsaa Sorg nok at bære paa, og kunde desuden let være kommen til at røbe Dem, hvis jeg havde sagt noget. Det skulde min Sjæl og Salighed heller aldrig være falden mig ind, at gaa til Befjendelse nu," vedblev han med en Mine, som om han gjorde sig selv Undskyldning for sin Uerlighed, „hvormeget det saa pinte og nagede mig, hvis ikke den Satans Bondemand, Barnet var i Pleie hos, satte mig Kniven paa Skruben. Jeg har truffet ham to Gange isærd med at banke paa Deres Dør, imorgen risikerer jeg, at Konen melder sig paa en Tid, jeg ikke er tilstede, saa springer Bomben om Ørene paa mig."

„Kan Du gjenkjende Stedet, hvor Du tog det fremmede Barn?"

Isak saae op og smilede, han troede nu, at

være over det værste, og havde allerede vundet en fuldstændig Sindsro tilbage.

„Jeg er Skøier,“ sagde han, „vi kjende altid det Sted, vi engang har gaaet.“

„Saa gjør Dig færdig, vi reise derhen til Middag, — om en Time, — forstaaer Du?“

„Ja, jeg er altid færdig, Hr. Zilo, men hvad har De isinde?“

„At gjøre min Pligt. Bestil Vognen og lad mig være alene.“

Skaf gif ikke. „De vil høre Dem for efter Barnets Forældre, give det tilbage igjen. Betænk Dem, Hr. Zilo, og lad det heller være. De kommer til at fortryde det siden. De kan ikke undvære den lille Pige, hun er allerede bleven en Part af Dem. Jeg har ligget og tænkt derpaa hver Nat, siden jeg bestemte mig til at plapre ud med Sandheden. Fader eller ikke Fader, hvad vil den Snak sige? Holder man maaske af et Barn, fordi man har gjort det Kunststykke, at sætte det ind i Verden, eller fordi man mærker, det har Egenskaber, som due noget, gode og kjønne Egenskaber, der lader Ungen gro fast til Ens Hjerte?“

„Gaa din Vej, skaf mig Vognen og vær færdig til at tage afsted om en Time.“

Denne gang var Isak nødt til at gaa. Han kjendte det Udtryk i Zilos Ansigt, som ikke tillod nogen Modsigelse.

Ude paa Gaden standsede han og saae op til Vinduet. Det var Taterens sande Ansigt, som her kom frem, speidende, listigt og forslagent i hver en Mine.

„Jeg gaaer nok,“ sagde han til sig selv, „og vi rejse ogsaa, men Fanden skal tage mig, hvis vi finde Fader eller Moder til det Barn. Du bliver ikke af med Pigen, det skal jeg være Dig Mand for.“ Under denne Forsikring ilede han ned ad Gaden og bestilte Vognen.

Om Eftermiddagen naaede de Krostedet. Zilo havde været noget tavs underveis, og Isak fandt det raadeligst ikke at tale mere til ham end høist nødvendigt, han troede endnu ikke ret paa Freden. Vognen blev sat ind, og de to Mænd gik derefter over mod Skoven.

Alt omkring dem var endnu som den Dag, han laa skjult bag Busken og lyttede til den uimodstaaelige Dragonkorporal. De hemmelighedsfulde Lysthuse havde blot mistet noget af deres Skjgge, Træernes Løv faldt mere i det gullige, og Blomsterne hang lidt matte og medtagne paa deres Stilke, som trætte Baldamer,

efter at have duftet, straalet, blændet og danset alle Turene tilende. Hættenternen fløi endnu nede over Aaen og søgte efter sin lille Fiff, eller det var maaske en anden af Familien, den idag havde faaet Rig paa. Insekterne summede i Sollyset, Myren listede om efter en Regnorm, Spurven aad Myren og Høgen aad Spurven. — Ret betænkt, er det en uhyre Kirkegaard, vi daglig spadserer hen over, alt omkring os er Drab og Mord og Tilintetgjørelse. Naturen kræver det, Nødvendigheden fordrer det. Moses gjorde sig vist ingen Forestilling om, hvor umuligt det næsten er, med saamange flette Exempler for Die, at holde sig hans Formaning mod Drab efterrettelig.

Da Isak viste Zilo Stedet, hvor han havde ligget i Skjul, kom en gammel Kone med en Tværstæk over Ryggen gaaende hen ad Skovstien. Ved at høre de to Mænd tale, traadte hun om bag en Busk og undgik at blive bemærket af dem.

„Nu skal vi i Gang med Værten,“ sagde Isak, da Zilo havde seet, hvad han vilde, „den Mand veed Besked om alt, og snakker for et godt Ord. Vi vil dog gaa lidt varsomt tilværks derinde, og hvis De tillader det, giver jeg mig i Lag med

ham, saa skal han komme til at fortælle alt, hvad der er hændet, uden selv at mærke til det."

Zilo gav sit Bifald og de fulgtes tilbage til Krostedet.

Isak gik og fløitede medens han flentrede afsted med Hænderne paa Ryggen, han var allerede inde i sin Rolle. Nede paa Veien standsede han et Dieblis, bøjede sig over mod Zilo og hviskede:

"Her, foran den hvide Steen, stod Gangkurven, hvorfra jeg tog Barnet, i Grøften ligger Resterne af den endnu."

Den gamle Kone bøjede sig fremad og stirrede hen efter dem. Det, hun hørte Isak sige, lod til at interessere hende i høi Grad, hendes Smil og de stirrende, graalige Dine beviste det. Efter at hun havde seet dem gaa ind i Kroen, drog hun en lang Uldstrømpe op af Tværsækken, satte sig ind i et af de tomme Lysthuse, og begyndte at strikke med stor Iver, hvilket dog ikke hindrede hende i, at holde et vaagent Øie med Enhver, der gik ind og ud fra Krostedet.

"Gudsfred og Goddag, Kræmmer Isak!" sagde Bærten, idet han aabnede Døren til Gæstesalen for de to Fremmede. "Bær saa god og sæt sig ned. Hvor kommer Han fra idag?"

"Østerfra! Nis Lysholdt, østerfra. Jeg har

været ovre paa Tjen for at faae fat paa noget Humle, men det bliver nok skral med Humlen iaar, hun giver ingenting af sig."

"Ja, det træffer," svarede Bærten, og vendte sig mod Silo. "Med Forlov! hvor er den Mand fra?"

"Han reiser med mig," sagde Isak, "og snakker helst tydsk. — Nei, saa tog jeg herved til Jer idag, Nis Lynsholdt, for at høre, om I ikke havde seet noget til min Regnskabsbog?"

"Hvad var det for en Regnskabsbog?"

"En, jeg skriver op i. Den blev henne for mig sidst, jeg var her, og jeg havde den dog iommen, da vi sluttede af om det Parti Uld, I skal levere til Mortensdag."

"Har Isak nu ogsaa forloret noget? — Jeg veed ingen Bog af, det er da vist nok, men jeg troer, Alverden gaaer og mister deres Sager i mit Huus."

"Saa er det sku et slemt Huus. Hvem andre har da forloret noget her?"

"Dem, der ikke gav Agt paa det, de havde at passe," svarede Bærten undvigende.

"Ja, det maa de om. Saa slaa vi en Streg over den Sag. Har I ikke seet noget til den, har vel en Anden fundet den; synderlig Nytte vil

han dog ikke faae deraf. Nu skal vi snakke lidt om, hvad I vil give os til Middagsmad. Har Mrs Lysholdt en frisk Aal eller en af Jeres rare smaa Orreder nede fra Aaen?"

„Den kan bekommes, Jsaf Kræmmer! den kan bekommes," svarede Bærten, og raabte ud i Rjøkkenet. Manden lod ikke til at være rigtig meddeelsom idag, Zilo stod og trommede utaalmodig paa Binduesruden og Jsaf sad og spekulerede paa, hvorledes han skulde bringe Samtalen i den Retning, han ønskede.

„Vi stod og saae ned paa Aaen herudenfor. Det er en svær Mængde Vand, den fører med sig. Jeg synes, den bliver bredere for hver Gang jeg kommer her. Der kunde bygges en god Stampemølle omme bag Haven."

„Der var ogsaa Snak om det engang, Kof fra Greis kom ned og saae paa den, men det drev over igjen."

„Forresten er det forligt, at I ikke faaer hegnet ordenlig af for Siderne," bemærkede Jsaf. „Der kan let ske Ulykke ved Nattetider. — Hvis Nogen dumpede i, var han væk, med den Fart, Strømmen løber."

„Ja, det maa vi bekjende."

„Hvad skal det sige? J har da ikke mistet nogen af Jeres, det jeg veed af.“

„Nei, aa nei, men Jsaak har vel nok hørt, hvordan det gik til her i Sommer?“

„Ikke sku et Muf, jeg skjætter kun mine egne Sager. Lang mig den Kardus Tobak der, det er af den rigtige Sort, Matthis Hansens i Haderslev, med en Bildmand paa. — Nu er vi snart ved det,“ hvistede han til Zilo, medens Barten gik hen efter Tobakken.

„Jo, det var saamænd i Sommer ved Høstet, jeg glemmer det aldrig, om jeg saa blev hundrede Aar gammel, Motter ikke heller, hun laa tilfængs vist en Uge derefter. Saa kommer der en Dag en deilig Karet foran Døren, med Kudsk og Tjener og Barnepige, fornemme Folk, det var let at se, og Manden, som stod for det, havde en lang, sort Knebelbart og talte som de Christiansfeldter. Motter syntes, han lignede den tydske Sultan derinde paa Bæggen, men jeg mener, han snarere saa ud som gamle Palle Dyre oppe i Kirken. Aldrig har jeg kjendt hans Mage til at knalde med Rjørepisk. Fruen saa tynd og bleg ud, hun havde Barn med og var bleven daarlig underveis, saa de maatte tøve hos os, lad være, vi her langt fra kunde skaffe de Men-

nesker det, de vare vante til. — Har Du ikke en bedre Stue, Kromand! — har Du ikke finere Lagener, stærkere Kaffe? skif Bud ned til Præsten, over til Fogden, Fanden i Bold! saadan gif det hvert Dieblif. — Hun sad og jamrede sig, — sikke Dine, som den flammende Ild, sikken Dragt! Silke og Kniplinger altsammen, og saa lod hun stænke hele Salen over, saa det lugtede Maanedsdagen efter.“

„Hvad kommer al den Snaf mig ved, og hvad har Maen hermed at bestille? Kald paa Jeres Kone, Nis Lysholdt! maaske hun har seet noget til min Opfskriftsbog.“

Konen kom ind, Isak gjentog sit Spørgsmaal.

„Kan Hun huske, da jeg var her sidst, An Mari! I bryggede og der fløi en Skrukhone op og druknede i Ølkarret.“

„Jo, det husker jeg rart,“ sagde Konen. „Vi mistede to Skjæpper Malt den Dag. Isak meente jo, der kunde være Forgift i Øllet efter den døde Høne.“

„Jeg troer snart, ligesom Nis, at alle Mennesker mister noget i Jeres Huus,“ sagde Isak og lo. „Hvad var det saa, Kromand vilde fortælle om ham, den tydske Sultan, som knaldede saa rart?“

„Ja, Gud fri os, fikke Menneſter!“ vedblev Konen. „Saadan nogle er der ogsaa til, og hvor var hun elendig, den fornemme Frue i al ſin Herlighed, men deilig, deilig, ſom en Prinsesse, Hænder og Fødder ikke ſtørre end et lille Barns. — De glemte en af hendes Støvler, ſom jeg forvarede inde i Dragtiſteſkuffen, Saalen ikke tykkere end Papir, ſaa kom Landſeneerlieutenanten og liſtede den fra mig.“

„Hvad den Mand kunde knalde med ſin Kjørepiff!“ gjentog Bærten i henrykt Grindring.

„Bare jeg havde min Opſkriftsbog,“ ytrede Iſak atter. — „Hvad var det da for Menneſter, ham med Knebelſbarten og Fruen med for ſmaa Støvler?“

„Det var Herregaardsfolk af den høie Adel. Dengang jeg hjalp med at faae hende iſeng, lagde jeg Mærke til, at alt det Tøi, vi tog af, var mærket med Navn og Krone; om det ſaa var Særken, havde den Krone paa, ſkjøndt det da ikke kunde være til Fornøiſe for Nogen.“

„Det er en Kone for mig,“ ſagde Iſak. „Naar jeg har fundet min Regnſkabſbog reiſer jeg ſtrax hen og frier til hende. Hvor boer hun?“

„Ude i Tydſkland et Sted, men hvad troer I, Manden vilde ſige dertil? Hun kunde ikke

undvære ham et Dieblif, laa og faae paa ham med de store, store Dine, selv dengang hun vred sig og Krampen tog hende, strakte hun Haanden hen efter ham."

"Saasnart han blot gif ud og knalbede lidt, kom An Mari strax for at hente ham ind igjen," sagde Nis.

"Hvorfor skulde Jeres Kone gaa Bud? Jeg synes, Nis Lysholdt nylig fortalte, de havde Pige og Tjener med."

"Det er vist nok, men Pigen passede jo det lille Barn."

"Naa, der var ogsaa et lille Barn. Jeg reiser ikke hen og frier. En Madam, der har et Barn, er ikke noget for mig. Hvem skulde saa vel passe Huset?"

"Gud hjælpe hende for at passe Huus, den Stakkel! hun laa kun og strakte sig paa det hvide Uldtæppe, de havde breddet over Sengen, formedelst der var ingen Sofa, klædt i Fløil og Silke, og rørte sig ikke til at skænke et Glas Vand."

"Bare jeg vidste, hvor den Satans Bog er bleven af," ytrede Jsaak. "Jeg troer, jeg lader den lyse op til Kirkestævne paa Søndag, og lover to Preussere ud til Finderen. — Hvad var der saa med det Barn?"

„Ja, derfra kom den hele Ulykke. Se, Pigen hun gif nu frem og tilbage herudenfor med den Lille paa Armen, den var ogsaa klædt i Brodering med Sløiser paa, hvid og fiin som Moderen.“

„Nu vil jeg fortælle,“ sagde Nis, „hvad der skete derude, veed Du ingenting af, Du var jo oppe i Salen og passede den Syge. Pigen gif som sagt frem og tilbage paa Veien med Barnet i Armen, og vogtede det som sine Dineftene, det saa jeg paa. Saa sætter hun det fra sig i en Kurv, mens hun gaaer bort et Dieblif. Herre Gud! hun var da ogsaa et Menneſke! Imidlertid vælter det lille Barn Kurven og jumper afsted det bedste det kunde. Henne ved Skoven tabte det den ene Sko, der løber Aaen, Bredden er steil paa begge Sider, den Lille triller ud, — væk var hun.“

„Nu vil jeg,“ sagde Konen, „det, der fulgte efter, veed jeg bedst. — Da Pigen kom igjen og Barnet var henne, gav hun et Skrig fra sig, der kunde høres over den hele Gaard. Saa farer hun op i Salen, kaster sig ned paa Gulvet, foran den syge Kone, hviner og skriger: Barnet! Barnet er borte! — Den Syge steilede op i Sengen som en Hest, Manden kom ind, Pigen blev ved at huje og raabe paa Barnet. — Fruen gav først

et Skrig, derefter faldt hun tilbage i Buderne, Krampen greb hende, hun laa og tærskede Hovedet op og ned mod Sengefanten og hvinte, saa det gif mig til Marv og Been."

"Vi kunde høre hende ovre i Stalden," bekræftede Manden.

"Det var et farligt Huus, de Menneſker holdt. Der blev ſkiftet Folk til Øſt og Folk til Veſt, for at ſøge allevegne, inde i Græſſet laa den anden Sko, nede i Sivene laa hendes koſtbare Hat, borte var hun og borte blev hun, Strømmen havde taget hende."

"Forgangen Aar rev Floden alt Mads Jensens Hø bort fra Engene, ud i Fjorden, og det er da over en ſtiv Hjerdingvei herfra."

"Saa I veed ſikkert, at Barnet druknede?" ſpurgte Hſk.

"Ja, det er viſt nok. Folkene kunde jo følge Sporet lige til Stedet, hvor det jumpede ud. Der gif en gammel Aſtægtſkone og plukkede Blaabær inde i Skoven, hun havde ſeet det og hørt det ſkrige."

"Vi fik desuden andre Kjendemerker derpaa ſiden," tilføiede Konen med høitideligt Alvor.

"Det ſnaffer En ikke om," ſagde Niſ, og

blinkede med Vinene. „Det kan gjerne være, at dem, der fortæller det, har seet feil.“

„Nei, de har ikke seet feil,“ paastod Ane. „Min egen Søster er ogsaa blandt dem, og hun farer ikke med Snak.“

„Hvad er det for Kjendemerker?“ spurgte den nysgjerrige Isak.

„Hvergang det bliver Aften og Taagen falder, kan Folk, der gaa over Broen, høre en svag Barnerøst, som klager og giver sig ude mellem Rørene. Forgangen Maaned kommer Sessel Bæver herover fra den anden Side Aaen, og staaer lidt stille og støtter sig til Rækværket. Det var klart Maanekkin den Aften, og mens hun allerbedst staaer og seer ud i Aaen, kommer der en lille, hvid Gestalt seilende hen over Vandet, og begynder at jamre og klage ganske sagte. Da Sessel slaaer Kors for sig, rækker den begge smaa Arme iveiret, som om den vilde, hun skulde hjælpe den op. Strax efter var Synet borte igjen, og Maanen blev ved at skinne ned over Strømmen. Sessel fortalte det herinde samme Aften, gif saa ned til Præsten og sagde, hun vilde give sin Saligheds Part paa, at det var sandt, hvert Ord.“

„Ja, der gaaer mange mærkværdige Ting

for sig i denne Verden," ytrede Jsaak med en filosofisk Mine. „Hvad sagde nu de stakkels Forældre til alt dette hersens."

„De bleve her otte Dage tilende, i al den Tid laa Fruen syg deroppe, og hvergang hun kom i Tanker om sit Barn, begyndte hun at snakke vildt og saa tog Krampen hende igjen. Manden fik Folk med sig og gik og rodede den hele Aa igjennem, lige ud til Fjorden, men Barnet var henne."

„Hvad hed de Menneſker?"

„Rade!" svarede Konen, uden at betænke sig.

„Nei, Lipzig!" paastod Manden. „Vi kan forresten snart blive enige herom, for da de reiste, gav de os deres Kort med Navn og Krone og en Guld om. Det maa sidde deroppe i Speilet."

„Lad os se lidt paa det," sagde Jsaak, idet han gik hen og tog en Mængde flueplettede Kort ned fra et lille, forgyldt Speil. Der fandtes Adresser paa Udsalg af Messingkjedler, Strngeremmer, Lemser og flere useilbarlige Midler mod Rotter, men Kortet de søgte, var borte, og laa allerede behændigt gjemt i Jsaks ene Frakkærme.

„Det maa findes," paastod Nis, „jeg saa det forgangen Dag."

„Og jeg havde det i min Haand igaar,“ forsikrede Konen.

„Saa har nok den Satans Dreng taget det,“ meente Bøerten. „Vist er det, at Manden, som knalbede, hed Lipzig og boede paa en Gaard nede i Tydskland.“

„Ja, hvad kommer hele denne Historie igrunden mig ved?“ sagde Isak ligegyldig, „hvis den endda kunde skaffe min rare Opfskriftsbog igjen! — Nu er det bedst, vi tænke lidt paa Middagsmaden. Orreden maa vel snart være færdig.“

En Time senere førte de bort fra Kroen. Isak havde forinden sluttet Handel med Nis Lysholdt om et nyt Parti Uld, men Opfskriftsbogen fandtes ikke, de Fremmedes Adresse ikke heller, den laa nu sikkert forvaret i Prangerens Tegnebog.

Den gamle Kone med Tværsækken var imidlertid trofast bleven siddende paa Bagt oppe i Lyssthuset. Da Gaardskarlen spændte Hesten for Jilos Vogn, viklede hun sin Strømpe sammen og gik bort fra Krostedet.

Det var en høi, knoglet Skikkelse med et langt, gulbrunt Ansigt, meget koparret og indfattet af et tjavset, graaligt Haar, som stak frem under et rødtribet Bomuldsflæde, knyttet under

Hagen. Hendes dybtliggende Dine og en Mængde skarpttegnede Rynker fra Kinderne omkring den sammenknebne Mund, forøgede Ansigtets ubehagelige og frastødende Udtryk.

Idet hun hørte Bognen, gif hun ud i Hjuls-porene, bøiede sig sammen over Stokken, hun støttede sig til, og strakte Armen frem, for at bede om en Almisje. Isak blev nødt til at standse Hesten, han svingede Pisten over Tigger-konens Hoved og raabte:

„Vil Hun se, Hun kommer afveien, og det i en Fart.“

Den Gamle blev staaende, og bragte Munden til et Smil, som viste en sørgelig Række mørkebrune Tænder. „Men Du Frelsens Gud! kjender Han mig da ikke, lille Isak Skjæer? Jeg er jo Hans Fader Abrahams Søster, gamle Resten Riber! — En lille Skilling i Vorherres Navn!“

„En lille Djævel i Fandens Navn skal Hun faae. Afsted med sig, eller Pisten skal knalde Hende om Drene.“

„Sikken Familie! sikken Familie!“ raabte hun suffende og strakte Haanden hen mod Illo.

„Hvem kalder Hun for Familie?“ vedblev Isak. Jeg er Pranger, er jeg, en fri og æstimeret Mand, der sidder i svær Bedrift. Hun kan

liste ned til Kromandens, saa vil de fortælle Hende, at jeg idag har sluttet Handel der for over syv hundrede Mark Lybsk, Pengene paa Bordet. Spørge de, hvem Hun selv er, saa tag Bladet fra Munden og tilstaa, Hun er en gammel Typekvind, som den Vinternat, Hun skulde følge vor Fader Abraham fra Varde til Vorbasse, lod ham blive liggende stiv og forkommen ude mellem Sne-driverne, og at Hun, da Hun listede af, og tænkte, det var det sidste med ham, stak Haanden ned i den døende Mand's Tværsæk, og stjal de sidste Skillinger, han eiede."

"Naa, veed Du ogsaa det?" sagde Kesten og vriffede forlegen frem og tilbage med Hovedet.

"Jeg veed alting. Herren, som sidder der, den fornemme Mand, var saa freundlig, at staa ud af sin Bogn og hjælpe Abraham tilrette. En Fremmed pleiede ham, hans Søster stjal fra ham, men det kan nu være det samme, der har Hun fire Lybskskilling alligevel, saa afsted med sig, gaa ned og fyld Halsen med Rom, til Hun styrter."

"Sikken Familie! sikken Familie!" raabte Kesten i en klagende Tone, og strakte sine lange Arme iveiret. "Gid Du maa visne, fordi Du taler din Gaster saadan til."

"Ja, den Sludder kan Hun fortælle de Tøsser,

der tro paa Hendes Kunster. — Hun faaer mig ikke til at visne, Kesten! jeg groer opad, opad!”

Hjaf svingede sin Piss, og Bognen forsvandt i en Støvsky. Taterkonen jmaalo, medens hun med lange Skridt vandrede tilbage til Kroen, hendes sammenbøjede Skikkelse rettede sig iveiret, ethvert Spor af den Affældighed, hun nylig havde viist ved Bognen, lod til at være forsvunden. Hafs brutale Ord havde ikke heller gjort syndeligt Indtryk paa hende.

„Han har noget for, den Klør!” mumlede hun ved sig selv, medens hun gik og meiede Toppen af de Reinsanbuske, hun kom forbi paa Grøstefanten. „De talte om, at gaa varsomt tilværks, og at Hjaf nok skulde faae Bærten til at snakke, uden at han selv mærkede dertil. Det tuder dog alt, hvad af Ulv er kommen! Vi skal prøve paa, at liste noget af den Kromand, og se at faae Tag i Hjaf; kan hendes, der var lidt at tjene derved.”

His Lysholdt stod i Huusdøren, medens Kesten gik om i Gaarden, og gav sig itale med Folkene. Lidt efter kom hun hen til Bærten.

„Jeres Karl viste mig den syge Rundveir, (Vædder) som ligger og gisper inde i Baasen. Den seer farlig ud.”

„Kan Hun sige os, hvad den feiler?“
spurgte Nis.

„Det kunde hændes. Maaske veed jeg ogsaa, hvad der skal bringe ham paa Benene igjen. Det kommer nu an derpaa.“

„Mads Røgter meente, den havde faaet Forgift i sig ude mellem Lynge.“

„Na nei! aa nei!“ svarede Taterkonen med et spottende Smil, medens hun saae ned paa Beien og tegnede med sin Stof i Gruset. „Den har ikke mere Forgift i sig, end jeg har.“

„Ja, kanske sku Hun heller ikke er fri, hvem veed det?“ sagde Nis, og saa lo de begge To. „Hvad skal jeg give Hende for at lave noget sammen, til at faae den Rundveir op igjen?“

„Det komme vi vel ud af. J maa selv hjælpe med, hvis det skal faae Fremgang. — Der er En, som ikke mener Jer det vel, Nis Lynsholdt.“

„Na Snak! hvem skulde det være?“

„Han har forgjort Jeres Kreatur. Det er saa vist, som Sol staaer paa Himmel. Naar fornam J til, at det var galt fat med den.“

„Da Folkene skulde gaa i Marken, efter at have sovet til Middag, fandt de den liggende

foran Ledet til Tofte, den kunde hverken reise sig eller støtte paa Benene."

"Der er Nogen, som vil Jer ilde, Nis Lysholdt!" gjentog Kesten Riber høitidelig. "Hvem har været i Gaarden idag?"

"Her har Ingen været, uden en Grydemand oppe fra Ringkjøbing, og saa to Reisende."

"Og to Reisende, det tænkte jeg nok. Hvad var det for Reisende?"

"Ja, de gjør mig saamænd ingen Fortræd. Den ene lod til at være en Tydsker, den anden var Jsaak Kræmmer. De kom agende i samme Vogn, og droge herfra igjen for lidt siden."

"Jsaak Kræmmer!" gjentog Taterkonen grublende. — "Hvad vilde den Karl? Ja, jeg siger Jer det lige ud, Nis Kromand! det nytter ikke, I dølgjer noget, skal Jeres Rundveir komme til Guld igjen, maa I hjælpe med, hvad I kan, hvor I saa slipper, der skal jeg begynde. Hvad Grinde gav den Jsaak sig inde hos Jer?"

"Han kjøbte et Parti Uld, at levere til Juul, det var det Hele."

"Det kan I bilde Jer ind. — Han kom vel ved Middagstid, ikke sandt?"

"Jo, det er da vistnok."

"Og strax efter Middag fandt I Rundveiren

ligge og gispe derude, det flaaer til. — Var der ingen Ting, han vilde vide af Jer?"

„Jo, han sad hele Tiden og snakkede om den Opfskriftsbog, han meente at have forloret sidst, han var her.“

„Og som ingen af Jer havde seet noget til, vel? — Nei, det tænkte jeg nok. — Hvad talte I saa videre om? Nu komme vi vist til det.“

„Hun tager fejl, Resten, for der blev ikke talt om andet. — Jo, det er sandt, jeg fortalte ham om det fremmede Barn, som druknede hernede i Aaen ved Sankthansdags Tid, men det brød han sig Fanden ikke om. Han kom bestandig tilbage til sin Regnskabsbog.“

Taterkvinden sad og grundede. Hun anede, at der stak en List under alt dette, men det var ikke muligt, at faae mere at vide.

„Ja, se nu bliver jeg her inat,“ sagde hun endelig, „og jeg vil nok være alene med den syge Rundveir, der skal læses og gøres Tegn over ham. Bær ham over i Læden, og smid et Knippe Halm ind, jeg kan ligge paa. I maa ogsaa give mig et forsvorligt Stykke Flest, helst af det røgede, noget fasttvundet Uldgarn, et dygtigt stort Nøgler eller tilnød to smaa, saa en Dram og et Par Løg. Vi faae da at se, hvad der lader sig gjøre.“

Resten Riber fik alt hvad hun forlangte, i fuldt Maal, saa lukkede hun sig ind i Laden, men hendes Kunst vilde dog ikke hjælpe denne Gang.

Næste Morgen var Bæderen død, og Resten gaaet sin Vej, før Folkene vaagnede.

VII.

Fader Abrahams Jordekjæder.

Der er kun lidt at fortælle om den Række Aar, som fra nu af glæde bort for Zilo og hans Barn, tilsyneladende i et roligt og fredeligt Løb, uden at indeholde andet end de smaa Hverdags-hændelser, som komme Enhver imøde.

Efter at være vendt tilbage fra Krostedet med Isak, havde Zilo en bestemt Erkjendelse af det urigtige i, ikke at fortsætte sine Undersøgelser om den lille Piges Forældre. Han tænkte paa den unge Moders Sorg, han tænkte ogsaa paa, hvor vanskeligt det vilde være for ham, at skaffe Barnet en saa rig og lykkelig Fremtid, som det sandsynligviis kunde vente i sit rette Hjem, men han

tænkte dog meest paa sig selv, hvor umuligt det nu allerede var blevet ham, at skilles fra den lille Pige, som efter Charlottes Død havde sluttet sig til ham med hele den ubeskrivelige Hengivenhed, der kan være tilstede hos Barnet. Theone glemte efterhaanden alle Hafs Løier, hun krøb op i Vindueskarmen og ventede der, naar Zilo skulde komme hjem. Hun levede af hans Smil, og tænkte ikke paa andre, hvor han var tilstede.

Hun holdt af ham længe før hun vidste, at det var fordi han vakte og fremelskede enhver slumrende eller spirende Gæne. Han indprentede hende en Tro og Tillid, som siden skulde blive til Trøst, og viste hende, at det Gode her i Verden kun gaaer frem igjennem Kjærlighed. Om Aftenen lærte han hende Bønnen, inden hun endnu kunde fatte, hvori dens Velsignelse bestaaer, hun fik blot en Forestilling om, at der gaves en høiere og større Magt udenfor hende, som lyttede til det, hun bad om, og idetmindste gav hende Fred eller Trøst tilbage. Hun vaagnede under hans Dine og sov ind i hans Arme, sorgløs og lyffelig, som Fuglen sover ind med Hovedet under sin Vinge. Han var bestandig tilstede, enhver lille Glæde, hun nød, havde han forberedet og arbeidet for.

Dette Samliv, som med hver Dag blev inderligere mellem Manden og Barnet, var Skyld i, at Zilo først opsatte og siden aldeles glemte at forsse mere efter de ubekjendte Forældre.

Gives der vel noget, vi ere saa redebonne til, som at gaa paa Accord med os selv? Vi forstaa altid med stor Behændighed, at finde det Synspunkt, hvorfra vor Sag tager sig bedst og pynteligst ud, at overse dens Skyggesider og at undgaa, hvad der forlanger Kamp eller Selvovervindelse. At handle efter en bestemt, freidig Overbevisning, hvor afvigende den end kan være fra andres, at træde Pligten og dens Ubehageligheder imøde, er saa besværligt, det koster Mod og det koster Møie, men udgjør rigtignok ogsaa alene det, der betinger en Personlighed. Nuomstunder ere vi kun større eller mindre Partikler af en ensartet, sammenstimlet Hob, støbt efter samme Model, Echoer af enslydende Fordomme eller Bedtægter, der lade Eiendommeligheden forsvinde. — Der er saa saa Personligheder blandt os.

Efter Charlottes Død, deelte Zilo en Tidlang sit Liv mellem en Grav og en Bugge, men dermed ophørte ogsaa Sorgen. Han flyttede til Pagh's Huus, hvor Barnet blev modtaget med

aabne Arme, og øvede en lyffelig Indflydelse paa det sørgelige Forhold mellem de to Ægtefolk.

Hun kom til dem som en Solstraale, der trænger igjennem Regnen, og modtog vel selv ingen besynderlig Lærdom, men saae dog i den blege, lidende Hustru noget, der gjorde hendes Sjæl aaben for den.

Imidlertid arbeidede Zilo med ringe Held. Hans Clever bleve hvert Aar færre, og spandt tilsidst ind til nogle enkelte, som ansaae det for en Barmhertighedsgjerning at beholde ham.

Der var kommen en ny Musikk lærerinde til Kjøbstaden, et Byesbarn, som, efterat have tilbragt nogle Aar i Udlandet, nu vendte tilbage og tog de rige Familier med Storm, saa det blev en Modesag, at foretrække hende.

Zilo var vist en langt bedre Lærer, han besad større Evner og Udholdenhed, havde fortaget Talent, men hvor intetsigende er ikke denne Gave, siden vi daglig se, at et Kvintin Held her i Verden veier op mod et heelt Pund Talent.

Tiden gik altsaa eensformig og rolig, uden Længsel til Ansører eller Anger til Følge, den bragte ingen af disse heftige Storme med sig, der vel forsvinde igjen, men dog bestandig efter-

lade deres Mærker og Furer i den Egn, de fare hen over.

Da Theone var ti Aar gammel, bragte Zilo hende til Horsens, hvor en høitstaaende Officeers-enke dengang havde Institut og Opdragelsesanstalt for unge Piger, og hvortil den rige og talrige Adelsinde fra Bjerre- og Hatting Herreder sendte deres Døtre. Alt havde her et vist storflaaet og fornemt Præg, og det kostede nogen Møie at blive optaget i Institutet, men da Helene var udgaaet som Elev derfra, jevnede hendes Anbefaling, i Forbindelse med den rige Dybergs Navn, alle Vanskeligheder.

Det var Theones første store Sorg, da hun skiltes fra sin Fader. Lykkeligviis bidrog det nye og fremmede Liv i Institutet, Lærerne, Bøgerne, Selskabshvirolen, til at mildne den. Desuden skulde hun snart se Zilo igjen, han havde lovet at komme, og han holdt altid Ord. Den første Dag i hvert nye Kvartal bragte han regelmæssig Bestyrerinden hendes Skolepenge, og var saa heldig at fremkalde det samme gunstige Indtryk paa den gamle Dame, som paa alle andre. Hun omtalte senere i Elevernes Paahør hans Noblesse, hans velvalgte Ord og hans vindende Måde. En glødende

Rødme steg op i Theones Kinder, hele denne Lovsang modtog hun som en Roes for sig selv.

Samme Dags Aften, da Skoletiden var endt, kom Zilo bestandig og hentede hende. Den Gne saae sig glad paa den anden. Saa spadserede de To ud til Bygholm Skov, Theone havde meget at fortælle, og det lød altsammen som Fuglekvidder ved Foraarstid for den lyttende Fader. Solen gik ned, og Stjernerne kom frem, det blev silbrig Aften, før de vendte tilbage til Asylet for det næste Fjerdingaars Længsler og Drømme. Der-
 efter satte hun sig ved Vinduet og saae ud, til hans Skikkelse forsvandt nede i Gaden. Naar da Aftenvinden kysjede hendes Pande og bragte et Puft af den Duft, der var røvet fra Træerne og Markens Blomster, troede hun endnu, det var den sidste Hilsen fra en Kjærlighed, som bestandig vedblev at vaage over hende.

Da Zilo havde bragt Theone til Institutet, og hans sidste Glev var forsvunden, folgte han sit Indbo og forlod Byen.

„Hvor tager Du hen?“ spurgte Pagh.

„Jeg kan ikke sige det. Jeg drager ud for at søge Lykken. Det skal være et Tegns paa, at jeg har fundet den, naar jeg skriver Dig til. Før

lader jeg ikke høre fra mig. Guds Velsignelse over Dig og hende derinde!"

„Nu skilles vi," sagde han til Isak. „Farvel, Du trofaste Sjæl! Du veed, jeg holder af Dig, og at jeg vil savne Dig allevegne. Saasnart jeg igjen faaer fast Fod at staa paa, skal Du høre fra mig."

„Men jeg maa absolut vide, hvor De tager hen, Hr. Zilo!" sagde Isak, „hvis jeg nu kom i Bekneb, og ikke var istand til at retirere mig selv, hvis jeg trængte til en Formaning, et godt Raad, eller behøvede Deres Hjælp og Bistand, hvad saa?"

Isak havde sit poliske Smil, medens han sagde dette, men hans Dine vare dog fugtige. Zilo smilede ogsaa.

„Du listige Djævel har hverken mit Raad eller min Hjælp nødig, hidtil har det jo været mig, der maatte ty til Dig. Det bliver, som jeg har sagt."

„Ja, ja! siden det absolut skal være, saa maa jeg da først aflevere et Spilleværk, jeg har slæbt om med i flere Aar. Se her!"

Med disse Ord gav han sig til at lede i en Kiste, som indeholdt en Mængde forskjellige Gjenstande: Værktøi, Strømper, høirøde Fjer og tusinde andre Sager, alt i den skjønneste Uorden.

Han fik endelig fat paa en lille Lærredspakke, der skjulte en Sølvrangle, som han leverede Zilo.

„Denne Tingest havde Deres Datter Theone om Halsen, den Dag, jeg fandt hende. Det er vist bedst, De stikker den til Dem og forvarer den vel. — Er det nu saa nødvendigt, at vi maa skilles?“ spurgte han løseligt, „og at De skal rejse bort herfra for at skaffe den Smule Penge, De har behov? lad mig besørge det for Dem. Det er let gjort, naar man blot vil.“

Han sad paa Kanten af Kisten, bøjede sig ned og tog et Knippe Dirker frem, kastede dem iveiret og greb dem igjen. „Kjender De dette Bærftøi?“

Zilos Bryn rynkede sig. „Hvad mener Du?“ spurgte han heftig.

„Nei, Vorherre bevares!“ svarede Jsaak, „De troer da ikke, jeg tænker paa Ondt, fordi jeg sidder og leger med disse Tingester? Der er forresten ikke den rige Mands Huus til, uden at jeg kan spadserere ind og ud af det, saa let som jeg stikker Hænderne i min Burelomme. Jeg snakker heller ikke om min Samvittighed, den Knægt skulde jeg min Sjæl snart sludre noget for. — Naa, bliv nu ikke vred, Hr. Zilo! jeg seer nok, det trækker op til daarligt Veir hos Dem. Jeg er for ærefjær

og rettskaffen til at bruge Dirken, jeg er en høist agtværdig Person, er jeg, jeg har boet i Huus med Dem i mange Aar, og man forlader ikke Deres Selskab, for at blive til en Kjeltring. — Agt vel paa den Varnerangle, hvem kan vide, hvad det er godt for.“ Dermed skiltes de.

Og nu til Heden, til den mørkebrune Lyng, hvor Hjeilens Piben blander sig harmonisk med Vestenvindens sørgmodige Suf. Hører Du den hule og langtrukne Lyd, som af og til trænger hen over de hvide Klitbjerge? det er Havet udenfor, som drømmer, selv i Søvnne maa det flage. Alt er stort og tavst og høitideligt, som i en Kirke, man frygter for at krænke Stedets Andagt. Længstrakte Banker, gjennemfurede af Huller og Revner, der ligne dybe Ar, som Sollyset klæder i brunt og Aftenrøden i violet Fløiel, drage deres bølgende Linier hen over Landskabet, og blive blaa og taagede længst nede i Horizonten. Hvad Du seer af Grønt paa denne uhyre Valpads, hvor Ræmpegravene alle vegne rage frem med deres smaa, runde Toppe, indskrænker sig til en enlig Gyvelbusk, under hvilken Urfluglen ruger sine Kyllinger, en tynd Række Revlingekravl, hvis sorte Bær Brokken iaften besøger, nogle smaa og forkrøblede Ege- eller Birkebuske, hævede lidt over Lyngen,

Skamstøtter for dem, der huggede og brændte de gamle Træer, og gjorde Skovlandet til en Ørken. Svalen skyer denne Egn, alle Sangfugle flyve i Træktiden hen over den, ingen fæster Bo der, jo, Lærken alene, den synger sig til døde derude, uden at blive hørt af nogen.

I Ringkjøbing Amt, Bølling Herred, støde fire Kirkesogne: Hanning, Bølling, Deiberg og Skjern, til hverandre. Grændsefækket mellem dem gaaer over et lille Stykke goldt og ufrugtbart Mosejord, halvskjult af Lyng, Borsbuske og hvidgult, trevlet Mos, hvorigjennem den brune Sand eller Ahlen pletviis skimtes. Denne Jord var fra gammel Tid bleven indrømmet Læterne og indgrøftet af dem. Mellem Mosen og Heden laa en Banke, der nu er sløiset, ligesom ogsaa Mosen er forsvunden. Herfra saae man i klart Veir over til Stavning Fjord, og sydpaa løb Skjern Na i dens mange lysende Bugter.

Nede under Banken kom nogle smaa Hytter tilsynne, med Bægge af Græstørv eller Leersteen og et Tag af Halm og Lyngriis, der i Fraastand toge sig ud som Tørvestabler, og som kun røbede deres Beboere naar en menneskelig Røst, et Skrig af en Gris, eller en tyk, graa Røg hvirolede op fra Taget.

En dyb Fred hvilede over Mosen, Folkene, som hørte til i den, kom og forsvandt mellem Lyngen, uden at nogen mærkede det, kun engang imellem, om Aftenen, og da helst, naar Maanen stod i første Kvarteer, blev det lidt mere levende derude, saa kunde den Vei farende møde en Flok mørke, pjaltede Mænd med langt, tjavset Haar, og nogle Kvinder, der bare deres smaa Børn i en Kurv eller Pose paa Ryggen. En trind, lille Gris fulgte dem, trofast som en Hund, og i Besiddelse af al den Reenlighed, dens Ciermænd manglede. Undertiden blev ogsaa Flokken fulgt af et Faar, der bar en Bjælde eller en gammel, sprukken Kanekloffe om Halsen, et Par Høns eller en velnæret Gaas. Alle droge de bort fra Landeveien, som om den ikke tilhørte dem, hen ad en smal og bugtet Sti, der førte ind gennem Lyngen, ned til Mosen.

En saadan Aften var der Fest, Lysene glimtede i de smaa Hytter, af og til blussede der Ild fra Lyngknipper, som vare hævede iveiret paa høie Stænger, og en dæmpet Melodi lød fra en Skalmie eller Violin, efter hvilken Skjøerne dansede paa en aaben Plads inde i Mosen.

Hvert Par holdt Hænderne trofast paa hinandens Skuldre, hvirvlede rundt, først langsomt,

lidt efter lidt hurtigere, saalænge det var muligt at holde ud. Det gjaldt dog kun de yngste i Forsamlingen, de ældre sad imidlertid og saae til, tavse og stirrende, indhyllede i deres Tæpper. Gamle Mænd og Kvinder røg Tobak af smaa, hollandske Kridtpiber, de ugifte Piger maatte derimod ikke røge, heller ikke slagte eller skære en Fisk op, det bragte Ulykke.

Nogle af Mødrene forenede, medens de røg, det nyttige med det behagelige, og kæmmede deres smaa Børn, hvorefter Haar og Ansigt blev indsmurt med Svinesedt.

En Sommerdag kom en saadan Lasterflok sammen i Deiberg Mose. Selskabet var ikke videre talrigt denne gang, hvert Aar bleve Skøierne færre, indtil de nu ere aldeles forsvundne og blot tilhøre Sagn og Fortællinger, som ogsaa snart ville være glemte. Ingen veed, hvorfra dette fredløse Folk er kommen, Ingen veed, hvorhen de gik, alle deres smaa Hytter ere sunkne sammen, flyttede bort eller forvandlede til en Bunke Muurbrokker, halvfjulte under et Tæppe af Gyvel og Borsbuske. Ræven soler sine Unger imellem Ruinerne, næste Aar affstikkes der maaske en ny Jernbane hen over Skættet. Det er saa Verdens Gang, det Gamle maa vige og give Plads for det

Nye, skjøndt det vundne Udbytte derved undertiden kan være tarveligt nok. Uimodsigeligt er det i ethvert Tilfælde, at Digteren foretrækker Tateren for Jernbanen.

Den Sommerdag, her tales om, var Veien opblødt efter en vedholdende Regn, som havde varet ved den sidste Uge og samlet smaa Vandpytter omkring i Mosen. Himlen var endnu overlæsset af store Skybunker og saae mørk og truende ud. Vinden peb hen over Heden. Omkring imellem Hytterne var der trukken Snore, hvorpaa Skøierne havde hængt deres Klæder op for at tørres. Paa Dansepladsen røg et Baal under en jodet Kaffekjedel, og i Kredsen, som laa leiret i en Række hen ad Diget, nærmest ved den største af Hytterne, fandtes kun ældre Mænd og Kvinder, der røg af deres Piber og talte sammen i et dæmpet, for enhver Fremmed uforstaaeligt Sprog.

Hvor der stod Nød og Lidelse at læse i ethvert af alle disse furede og solbrændte Ansigter, alt det Onde og Mistroiske, som Uret, Had, Vold og Forfølgelse kalder frem hos Mennesket, fandt sit Billede her.

Inde fra Stien kom en gammel Mand, støttende sig til en yngre, der næsten bar ham, og som efterat have gaaet et Par Skridt, stod stille,

for at den Gamle kunde faae Kræfter til at vinde videre frem.

Da de naaede ind under Banken, udstødte den Gne et Skrig, der løb, som naar Musvaagen falder. Skøerne lyttede, sprang op og saae sig om, nogle af dem løb hen mod de Kommende. Den Gamle lod sig bære af dem ned til Hytterne.

Det var en høi og skindmager Person, hele Ansigtet bestod af lutter Furer og Rynker, Haaret graat og uredt, Kinderne og Hagen besatte med et Skæg, der strittede ud til alle Sider, som Piggene paa et Bindsvin. Fra begge Mundvige, ned over Hagen, gik en mørkebrun Stribe, som antydede en hyppig og overdreven Brug af Tobak. Hele hans Klædning bestod af lutter Pjalter, Lapper af Dynevaar, Læder og Sæffelærred, sammenfæstede over hverandre med store Sting, der hist og her vare løbne op. Han gik med nøgne Fødder, oven til vare Benene omviklede af Faaraskind, bundne sammen med optrevlet Reb og Strikker. Alt hos ham var overplettet med Leer og Støv, som om han undervejs til Hytterne var falden, selv Ansigt og Hænder bare Mærker deraf.

Hans Komme vakte en almindelig Bevægelse

i Leiren. Enhver kjendte ham og trængte sig om ham, hilste paa ham og betragtede ham.

„Det er Abraham Kadrum! Kvant Mormor! (velkommen), Abraham Musen! — Som han tyrer utes! (hvor han seer ud), saa tamber aa olms! (saa fattig og gammel!)“ blev der raabt eller hvistet fra alle Sider.

„Ja, det er mig!“ sagde Abraham, efter at de havde lagt ham ned paa Jorden. „Hertil naaede jeg da, hvorvel jeg var længe om det.“

Hans Røst lød svag og skjælvende, og Læberne vedblev at dirre, efterat han havde ophørt at tale. Han prøvede paa at løfte Haanden iveiret, for at tørre noget af Leret bort omkring det ene Øie, men da det ikke vilde lyffes, lod han den atter falde tilbage.

Konen, som havde været beskæftiget ved Kaffejeddlen paa Dansepladsen, kom hen til ham. Hendes Ansigt viste Resten Rivers kjendte Træk. Hun stod med Hænderne i Skjortelommerne, og betragtede ham nogle Dieblkke, kold og ligegyldig, før hun udbrød: „Saa det er Dig, Broder Abraham! hvor din Gris dog seer ud! Dabeldis! Du er vist daarlig faren.“

Abraham gjorde Tegn til hende, at hun skulde

bøje sig ned mod ham: „Løs Strikferne om mine Been“, hviffede han, „de pine mig.“

Kesten tog en lang Kniv op af fin Lomme og fkar Baandene over. „Gud Fader fri os!“ raabte hun, da Benene kom tilfyne under Faareffindene. „Blod og Saar altsammen, hvordan har Du holdt ud at gaa? Det var paa Tide, Du kom til Hvile.“

„Nu gaaer jeg heller ikke længere,“ fwarede Abraham.

„Der fkræpper en Krage paa anden Mands Mødding! han vil kjøre det gamle Skind, i Grotenbrigs Triller med firgo Trappert for. (i Herremands Vogn med fire Hefte for.)“ Hun faae omkring i Kredsén og lo.

„Nei, jeg tænker paa at blive, hvor jeg er,“ fagde Abraham, „der er fat Bæl for Enhver af os her paa Jorden, jeg har naaet min. Men derom fkal der tales fiden. Skaf et Klæde, dypet i Vand, til at lægge om mine Been, de brænde fom den gloende Jld, faa noget at fpije, lidt Fleff, en Sild, hvad J har, Blankes til. (Brændeviin.)“

„Hør, hvor Koffen galer“, fagde Kesten, „han forlanger ind! — Har Du noget at betale med, lille Broer! faa fkal Du faae, ellers ferer Ingen fig længer om Abraham Mufen, vi har faftet din

Ræp hen. Der ligger en Drm i Sandet, det er Dig, dine Drenge er ogsaa Fanden i Bold."

„Na nei! aa nei!“ udbrød en dyb og rolig Stemme fra den nærmeste Hytte. En Mand traadte ind i Kredsen og stillede sig ved Restens Side.

Han bar en Matrosdragt med ny, blank Hat og et stort, skinnende, ilbrødt Tørklæde om Halsen. Udtrykket i hans Ansigt var høist godmodigt, næsten enfoldigt. Den firskaarne Skikkelse og de mægtige Lemmer vidnede om ualmindelig Styrke.

„Abraham Musens Sønner ere ikke gaaede Fanden i Bold, her er den ene af dem,“ udbrød han i en rolig og slæbende Tone, som om det kostede ham Møie at tale.

„Dg her er en Tulipan til,“ raabte en freidig og bestemt Røst fra Kammen af Banken.

Da de saae derop, kom en Mand tilsynne og skred ned mod Hytterne. Denne sidste var klædt med stor Omhu. En aabenstaaende, tilbageslaaet Sommerfrakke viste det mest mulige af hans hvide Krave og en høirød, ternet Vest, han bar en Straahat med flagrende Baand og store, blanke Ridestøvler, forsynede med vældige Sporer.

Det var vor gamle Bekjendt Isak, som idag aabenbart havde lagt an paa at overraske. Det lykkedes ham ogsaa fuldstændigt.

Han slog først et Smæld med sin Ridespik, idet han kom ned af Banken, standsede derefter ved Jakobs Side, og fastede et spottende og overlegent Blik omkring paa Skøjerne.

„Der ligger Abraham!“ udbød han, „Stormen har ruffet ham, her staaer begge hans Dreng, de har Tænderne endnu. J finde vistnok den Ræp igjen, som Møster meente var bleven henne, saa er det livagtigt som i gamle Dage, den, der ikke vil lystre, kan blot sige til, han skal strax faae med os at bestille. Skaf Vand og et Klæde til Fatters Been, skaf Mad og noget at drikke, har J ikke Brændevin, saa lad En springe op til Kresten Gmfig efter en Pot Rom.“

„Han kan tage to Potter!“ bemærkede Jakob.

„Lad ham tage tre,“ ytrede Jsak smilende og slog paa Lommen, „jeg betaler. Herinde har det ynglet. Se blot, J tage Benene med Jer.“

Jsak lagde ikke Mærke til, om man adlød hans Befaling, det var noget, som fulgte af sig selv, han bøiede sig ned over den Gamle, tørrede Leret af hans Ansigt og udbød:

„Stakkels Fatter! stakkels Fatter! hvordan er Du faren?“

„Møllen staaer stille, min Dreng!“

„Den skal faae Vind igjen. — Jeg kommer til Tarm Kro for at slutte Handel om nogle Vesterbo Skuller og et Parti Foraarsuld, mange tusind Pund forresten, kontant altsammen, ingen Vand i Ølet. Der fortalte Kromanden, at han havde mødt Dig, da de drev Kreaturerne ud imorges, syg og daarlig, saa Du var færdig at falde for hvert Skridt. Jeg lod da min kostbare Ridehest staa, min egen Hest! og skyndte mig herud. Nu skal vi nok faae sat Stiver til Dig, kan Du tro. Ikke sandt, Jakob! — Goddag Du!”

Han rakte ham Haanden. Jakob tog Hatten af og hilste ærbødigt, denne Høflighed meente han at skylde sin fornemme Broder. Forresten mælede han ikke et Ord.

„Nei, lille Jsak!” sagde den gamle Tater, „det bliver feil dennegang. Jeg har heller ikke isinde, at komme paa Benene mere. Deroppe paa Banken ligger min Fader under tre Stene, nu vil jeg helst blive hos ham.”

Han rettede sig iveiret og betragtede sine to Sønner, meest dog Jsak. Der gled et tilfreds og lykkeligt Smil over den gamle Mands indfaldne Ansigt, medens han nikkede og vedblev: „Bøi Jer lidt ned, saa jeg rigtig kan se Jer. — Det er altsaa Abrahamsdrengene, jeg her har for mig,

og der er Solskin over Jer begge To, — hvad er der saa iveien? — J har ikke været borte fra mine Tanker en Dag, mens jeg skøiede om herude, og spurgte efter, hvor J vare henne. Det var det, jeg ønskede helst her i Verden, og som jeg slog Kors for og bad om, naar jeg kom forbi en Kirkedør: Vare Vorherre vilde være saa god, at holde lidt fast paa Jer, saa fik det gaa med mig, som det kunde. Og saa holdt han fast!" vedblev han triumferende, medens Ansigtet paa samme Tid fik et Udtryk af Smerte, fordi han rettede sig iveiret og strakte dem begge sine Hænder imøde. — „Sikke Dreng! det er mine Dreng! der skal ingen Forbandelse være over Jer, J ere slupne vel ud af Skøiernes Ring og blive til ærlige Folk, ligesom J vare lybdige Børn og to kjærlige Brødre."

„Ikke altid, Fatter! ikke altid," svarede Isak smilende. „Jeg bærer en Snært paa min Ryg af Jakobs Piss, som jeg aldrig vil forvinde. Der er Brand i det Saar."

„Ho, ho, ho!" sagde Jakob, „jeg fik min Snært af Dig igjen, men den er helet for længe siden. Jeg gif og tænkte paa, at lægge Fyr i den Gaardmands Huus, som voldte det, saa kom jeg tilspes og det drev over."

De to Brødre talte her om en Straf, Bønderne dømte dem til: at de vegelvīs skulde pisse hinanden ud af Byen, fordi de ved et Gilde havde vovet at danse med Gaardmændenes Døtre.

„Jeg har ogsaa tænkt paa, at tage en anden Skæ i Haand,“ sagde Abraham, „men Grimen laa for snært om mig, det Mærke, min Moder havde tegnet mig i Panden, kom altid igjen. Hvergang jeg fik vel begyndt, var der noget som stoppede af. Der er kvalmt mellem de smaa Tagsteenshuse: saa skinnede Solen, saa sang Fuglen, og kaldte paa mig, jeg maatte bort fra de mange fremmede Mennesker, ud til Heden, hvor jeg kunde høre Vinden og lugte Lyngen. Det var nu det, der var bestemt for mig, mener jeg, han som raader, havde sat Grændse og sagt, jeg ikke maatte komme videre.“

„Hvad har Du nu bestemt?“ spurgte Jaf.

„Det skal J høre og rette Jer efter. Jeg vil spise og drikke med Jer og bilde mig ind, at det er som i gamle Dage, da der var Blads herude i Lyngen for Skøieren, jeg vil røge Tobak og sidde og se paa Jer, og hviske til mig selv, at J ere mine Sønner. Naar saa Sol gaaer i Bjerger, skal J kaste en Grav oppe paa Banken ved de tre Stene, hvor min Fader sover, der

lægger jeg mig ned og J jorder mig, saa er den Pibe ude."

„Vil Du jordes levende?" raakte Taterne omkring ham.

Abraham reiste Hovedet og strakte med en bydende Bevægelse Armen ud imod dem.

„Hold Mund derhenne. Det er mig, der taler. — Jordede vi ikke Siles Kræn paa den Maade, og Leif og Kvant og Saram? Har jeg ikke selv kastet Kule til min Fader, og seet hans Hoved blive borte under Jorden, da det var ham for trangt og Veiret manglede. Jeg vil jordes iaften."

Den Gamles Ord vakte en dyb Bevægelse i Kredsen omkring ham. Ingen vovede at tale, de stirrede paa ham, rørte og deeltagende, han var atter bleven deres gamle Høvding. Han sad lidt og saae ned for sig, derefter gled et sørgmodigt Smil over hans Ansigt, han rystede paa Hovedet og vedblev:

„J spørge, om jeg vil jordes levende, af nei! jeg er ikke mere levende. Min Glarkiste ligger nede under Broen ved Bramdrupdam, jeg mægtede ikke at slæbe den længer. Jeg prøvede paa, at gjøre Hægter og Maller, men Traaden og Tangen gled mig ud af Haanden, saa

bandt jeg Tiggerposen over Skuldren og stavrede fra Dør til Dør, de pussede deres Hunde paa mig og jeg faldt og faldt igjen, da jeg skyndte mig fra dem. Jeg er ikke mere levende. Min Arm er visken og mine Been ere Saar. Net nu vil Bærket staa stille."

"Skal det være, saa skal det være!" ytrede Jakob dybsindig, medens Taarerne løb ham ned over Kinden, efter at Abraham havde ophørt at tale.

"Men det skal ikke være!" raabte Jaf hestig, "det er forkeert. Saadanne Skikke volder, at Folt jage efter os og sraaler af os. Flyver en Fugl, lader den sig ikke falde underveis, saalænge den kan bruge Vingen, Kulen er os vis nok, men man lader sig dog helst bære derhen, selv at gaa ned, passer ikke i disse oplyste Tider, der er endnu en Stund til Aften for Dig, og hvem gaaer iseng, saalænge Solen skinner? Vorherre har sat Bæl for hver af os, meente Du nylig, vi skal blive ved, til vi naaer den?"

"Hvad taler Du om Vorherre, min Dreng! — Jeg stod udenfor den store Kirke, formodest jeg maatte ikke komme ind, jeg kaldte paa Vorherre, men han vilde ikke svare, jeg var vist for lille, jeg prøvede paa at bede til ham, som jeg

faae de andre gjøre, han hørte ikke, hvad jeg sagde. Nu kan jeg ikke mere, jeg vil ikke mere. Sandet drikker mit Blod for hvert Skridt, jeg fryser, jeg sulter, der gaaer Slud og Taage for mine Dine, jeg kan ikke engang se mine egne Drenge ret. — Hvad er det for en Dag, jeg kan ønske mig igjen af alle dem, der gif, eller hvad godt skal jeg vente af dem, der komme? Jeg vil hen og sove, sove, sove længe, uden at være bange for at vaagne op i den vaade Grøft igjen. — Nu er der talt nok herom. Det bliver dog, som jeg har sagt. Gaa Jakob og kast en Grav, Du har altid lystret bedst, men Du skal søge et Sted deroppe, min Søn, hvor jeg ligger tørt og hvor Solen kan skinne over mig, jeg fik aldrig ret meget af den, mens jeg levede.”

„Skal det være?” spurgte Jakob og stod lidt og ventede paa Svar. Abraham nikkede, der var Ingen, som mere vovede at sige ham imod. Sømanden gif ind efter en Spade og steg op paa Banken.

„Lad os nu faae noget at spise,” ytrede den gamle Mand, „det bedste I kan skaffe, og lidt at drikke til. Saa vil vi røge og synge, som i gamle Dage, og lade Solen gaa ned, naar den ikke kan holde sig længer oppe.”

„Det vil vi, og vi skal strax faae skicket Bud op til Kromanden efter Rom,” sagde Kesten Riber, ydmyg og indsmigrende. „Den kjære Broder har Ret i alt, hvad han siger, og skal ikke komme til at mangle noget, det var jo Synd og Skam. Kom herhen, Du Simon Skæven!” vedblev hun og vinkede ad en mager og indfalden Person, der laa udstrakt paa Maven, med begge Hænder under kinden, og til Tidsfordriv af og til slog Benene iveiret. Han reiste sig tvær og uvillig.

„Ind efter en Dunk og saa op til Kræsten Gmfig efter fire Potter Rom, — var det ikke fire, lille Jsak bestilte?”

„Tre!” raabte den ærlige Jakob oppe fra Banken.

„Lad det være fire,” ytrede Jsak høimodig, „her er Pengene.”

„Fire Potter!” gjentog Kesten med et straalende Smil. „Du lader ham sætte en Klat Lak og Signet paa Tolden, for at Du ikke skal smage paa Kommen underveis. Jeg kjender Dig. Afsted og tag Skankerne med Dig. Og, æ! hvor han gaaer og trækker paa Lænderne, vil Du se, Du kommer fremad, din dovre Hund!”

Hun tog en Steen og kastede den efter ham. Manden skreg, Kesten havde ramt ham midt paa

Ryggen. Han vendte sig om og gjorde en let forstaaelig Bevægelse med Tungen ud mod hende. Derefter svingede han sin Dunk over Ryggen og galopperede ind igjennem Lyngen.

Simon var Kesten Rivers Mand, Gjenstand for hendes daglige Mishandlinger. Deres Samliv endte nogle Aar senere, da Kesten en Dag meente, at have Aarsag til at tildele ham en større end almindelig Revselse. Hun rev en Stav ud fra Gærdet og slog Simon i Hovedet. Hun slog desværre lidt vel haardt dennegang. Simon faldt, og da Kesten var for medlidende til at lade ham pines længere, blev hun ved at slaa, til den Ulykkelige opgav Manden.

„Hvor er Hendes Mand bleven af?“ spurgte Steen Steensen Blicher, da han senere kom og besøgte hende i det lille Fattighuus paa Galten Mark, hvor hun dengang boede. Kesten saae lidt paa ham og grinte. Hun trak en Medestang ud fra Halmtaget og gif med ham om bag Kaalhaven, som hørte til Stedet. Ved Diget laa en Bunke Kvas, foran en Huggeblof. Kesten ragede Grenene tilfide med Medestangen, og rodede lidt op i Jorden, til et gult Hoved af en Beenrad blev synligt. — „Der ligger den værste af mine to Mænd,“ sagde hun med et spodsk Smil, „se, hvor

han viser Tænder og griner ad Jer. Det er ogsaa det eneste, han evner nu." Under denne Forflaring ragede hun Kvæset tilbage og stillede Huggeblokken over Skelettets Hoved.

Røgen kvalmede op fra de smaa Hytter. Kvinderne fik travlt med at stege og koge; hvorledes det end siden skulde gaa med Abraham, saa havde han dog først lovet dem en Fæst, til den ydede nu Enhver, hvad der var tilstede af Fødemidler. Resten ledede alt, hendes Ansigt lyste af lutter Velvillie. Isaf gik op paa Banken til Jakob og saae paa, at han arbejdede, medens han selv strakte sig magelig hen i Lyngen, og slog Ild til sin Pibe.

„Hvad har Du saa drevet paa i de mange Aar?“ spurgte Handelsmanden, efter en Stund at have ligget og pustet Røgen op i Veiret. „Jeg spurgte efter Dig, hvergang jeg kom til Rulerne, ingen af Folkene vidste, hvor Du var bleven af.“

„Jeg foer paa de lange Reiser,“ svarede Jakob, medens han støttede sig til Spaden. „Først gik det i Bugter og vilde ikke, saa klarede det op; nu er jeg heelt besejret, Styrmand rækker jeg vist ikke op til, fordi jeg kjender saa lidt til Tal.“

„Jeg er Branger!“ bemærkede Jaf, „og tjener svære Penge.“

„Det er godt for Dig.“

„Jeg har ogsaa været bosiddende Kjøbmand og Pakhuusforvalter.“

„Det hørte jeg snakke om, dengang jeg gif som Matros med et af Dybergs Skibe, Peder Baas hed den. Vi løb paa inde under Norge og satte baade Fartøi og Ladning til.“

„Det var en daarlig Seilads.“

„Det var, som det skulde være. Fartøiet kunde ikke mere. Dyberg talte om, at hugge den op, fortalte de, men Kapitainen sagde, lad hende prøve en Tur endnu, saa sætte vi den paa, oppe under Norge.“

„Men Ladningen?“

„Den var derefter. I Papirerne stod der Kirsebærviin, det blev den forsikret for, men i Fadene stod der det klare Vand, da de dreve paa Kyften. Forresten var Kapitainen en brav og retfærdig Mand, som sørgede vel for Folkene. Vi løb Peder Baas iland i Magsveir, satte hende lige op i Skærene, roede saa bort i Baadene, og fik hver en Trevl af vort Løi bjerget, før Kassen sloges istykker.“

„Hvad tager Du Dig nu for?“

„Jeg hviler ud, formodest jeg kan ingen
Hyre faae.“

„Den skaffer jeg, imorgen reise vi til Byen
sammen.“

Her gif Samtalen istaa. Det var længe
siden, Jakob havde talt saameget paa en Gang.
Han gav sig til at grave igjen, og Jaf laa og
smilede og røg.

Solen vandt Seir over Skyerne, Himlen blev
blank og mørkeblaa, Lærken sang og Broksuglen
peb, hver paa sin Melodie, Sommerestermiddagen
straalede i al dens Skjønhed.

„Der kommer Riber Kestens Mand med Rom-
dunken,“ udbrød Jaf, „lad nu Grav være Grav,
og hør op med at arbeide. Den Gamle kommer
dog ikke i den for det første. Naar han faaer
spist, vender Modet nok tilbage. Fatter er Uld,
det blæser hen, hvor Vinden fører det.“

Jakob rystede paa Hovedet. „Du kjender
ham daarlig. Fatter har altid havt stiv Ryg til
det, han vilde løfte.“

Kesten kaldte dem ned til Maaltidet og bar
Maden ud paa den aabne Plads, hvor Laterne
samledes i en Rundfreds. Abraham blev ogsaa
ledet derhen, og satte sig mellem sine Sønner.
Medens de spiste, skar Jakob Maden istykker for ham.

„Blev Du saa færdig med Kulen?“ spurgte den gamle Høvding.

„Nu skal der ikke snaffes mere om den Kule,“ sagde Isak, og lagde sin Haand paa Abrahams Arm, „Du sidder jo og kommer Sand i vore Glas. Lad os spise godt og drikke bedre. Sikken Rom, sikken deilig Rom!“ vedblev han og smæktede velbehagelig med Tungen, „den er dem værst, som holder meest af den. Drik Fatter! saa falder Du nok paa reelere Tanker.“

„Det maa jeg ogsaa sige,“ ytrede Kesten, idet hun fyldte et stort Blikbæger af Dunken. „Gid kjære Broder Abraham maa blive ved at leve, til Banken deroppe giver sig til at danse.“

„Hvad maa det være for to Ørtebælge, Du har til Sønner,“ vedblev Isak, „hvis de ikke skulde kunne holde deres gamle Fader oven Bænde, naar han selv var for aflægs dertil?“

Dette Sømandsudtryk behagede Jakob. „Vi vil holde Dig oven Bænde,“ gjentog han høitideligt.

„Han kan saa rart bo i Huus hos mig,“ sagde Kesten, „og faae det rigtig godt, blive seet efter og pleiet som Barn i Bugge, at sige, hvis I unde mig lidt for det. Lille Isak har vist ikke selv Plads til ham, siden Du farer sammen med den anden Pranger.“

„Hvem mener Hun?“

„Ham, Du kom agende med den Dag, vi mødtes udenfor Nis Lysholdts Kro. — Nei, det er jo sandt, I drive vel ikke mere sammen, siden han nu er bleven Uhrmager.“

„Hvad skal det sige?“

„Det siger vist ikke stort, men Uhrmager er han, han har trukken om i de sidste Aar ovre paa Slesvigfiden og længer sønderefter. Forgangen Sommer slog han Telt paa Ekernførde Marked, og stod og handlede med Bønderne. Jeg har ogsaa truffet ham med Kiste over Skuldren, gaa om til de store Gaarde dernede, og stille Her-
skabernes Uhre. Jo, jeg seer lige saa dybt i en Steen, som Du kan bide i den, lille Brodersøn! — Hvad havde I To saa for, den Sommerdag, oppe hos Nis Lysholdt? Noget var der, I gif og luskede efter, I kom Fanden ikke for den Regnskabsbog, Du spurgte om.“

„Er det sandt, hvad Hun fortæller, Resten fra Ribe?“ spurgte Jaf, som glemte at spise medens Konen talte.

„Er det sandt, der staaer Sol paa Himmel?“ svarede hun spottende. „Jeg lyver kun, naar det betaler sig. Jeg troede ogsaa, Du vidste bedre Bessked. — Saa har Du vel heller ikke hørt, han

ligger jeg nu oppe i Belling Kro? Da jeg saae Dig før, meente jeg dog, Du kom derfra."

"Kesten! Kesten!" raabte Isak og sprang iveiret. „Kan jeg stole paa det, Hun siger? Narrer Hun mig dennegang, skal jeg slaa Hende Næsen ind i Ansigtet, naar vi træffes igjen."

"Det faaer Du ingen Lov til," sagde Jakob fredsommelig, idet han rakte en Ræmpearm ud, og ved en næsten umærkelig Bevægelse tvang Brangeren tilbage paa sit Sæde.

"Lad mig være!" raabte Isak. „Jeg har gaaet og søgt efter den Mand i de sidste fem Aar, hørt mig for, spurgt allevegne, Ingen vidste noget; nu siger Hun, han ligger jeg oppe i Belling Kro, en halv Mil herfra. — Er det vist, har Hun seet ham, har Hun talt med ham? Det gjælder en Sølvdaler, hvis jeg faaer rigtig Besked herom."

"Hør blot, hvor min Rokkyling galer," sagde Kesten og lo. „Vist, saa Gud har jeg seet ham, hver Dag i den sidste Uge, mens jeg gif og bødede Kromands Grise. Der sad han ovre i det lille Karlesammer, med en stor, grøn Skærm for Dinene, men naar han gif, støttede han sig til en Ræp. Kromand trak paa Skuldrene og sagde, det gif bag ud med ham, han maatte sælge sine Uhre,

for hvad han kunde faae, og Amtsforsvalter Levensens den kjønne, krølhaarede Niels, kom hver Dag ned og bragte ham saa Et og saa et Andet fra Forældrenes Kjøkken. Alt dette er saa vist, som at jeg trækker Veiret."

"Jeg maa strax op til Belling Kro!" raabte Isak. "Hvem af Jer vil tjene jer Lybækkere, for at springe ned til Larm efter min Hest? men muntert skal det være, jeg har ingen Tid at spille."

Han fik neppe udtalt, før en af Lærerne foer afsted igjennem Lynen. Røsten mindede ham om den lovede Sølvdaler, men Isak var en forsigtig Mand, han foretrak først at faae Visshed i Sagen.

Lidt efter bragte Manden Hesten, klamret fast med begge Arme om dens Hals, medens han under vilde Skrig lod den jage hen over Stien. Da Isak sad i Sadelen, vendte han sig om mod Jakob. "Kom lidt herhen, der er noget, jeg skal sige Dig."

"Jeg kan ikke godt rejse mig," svarede Jakob, "jeg er bange for, der imens skal komme en Høg og stjæle min Bølse."

"Tag den med."

Jakob nikkede, det lod sig gjøre, han tog Bølsen sirligt mellem to Fingre, og bed et

lille Stykke af den, medens han skred hen til Broderen.

„Jeg er her igjen, før Sol gaaer ned,“ hviskede Jsaak. „Du skal love mig, at faae den Gamle til at drikke dygtigt, Kommen er stærk, tager han lidt mere til sig, end han kan taale, det siger intet, saa tænker han ikke mere paa den tosfede Jordefærd.“

„Du er vild paa det, lille Jsaak, han sidder netop og grunder derover, jeg kjender ham. Fatter bider før han gør, han er for graa til at lege med Knapper, men jeg skal gjøre, hvad jeg kan, lad os saa se, om det gaaer.“

„God Lykke!“ raabte Kesten.

„Træffer jeg ikke Manden, vil jeg ønske Hende, Hun ikke maa træffe mig, naar jeg kommer igjen.“ Dermed red han. Jakob stod lidt og saa efter ham, før han vendte tilbage efter et nyt Stykke Pølse.

Da Jsaak kom ind i Kroen, med al den Larm, der behøvedes for at vække størst mulig Opsigt, saa han udenfor Døren i Baghuset en Mand sidde og fodre Kyllinger, med en grøn Skærm over Panden. Han havde kun et Blik nødig, for at gjenkjende den, han søgte. Det var Bilo, i salmet, graa Frakke, knappet sammen i

Halsen. Hans smukke, mørke Haar begyndte at blive lidt graaligt i Tindingerne, men det var dog Zilo endnu, med den høie Binde, det milde og fløge Udtryk i ethvert Træk.

Zsif sprang af Hesten, ilede hen imod ham, greb hans Haand, kyssede den, slog begge Arme om hans Hals og knugede ham fast ind til sig, medens han lod Hovedet synke ned mod Zilos Skulder, for at ingen af Tilskuerne i Gaarden skulde se hans Dine blive vaade af en Bevægelse, der var ham aldeles ukjendt.

„Det er mig!“ hvisttede han. „Zsif, Deres gamle Tjener! Kan De kjende mig igjen? Jeg seer vist lidt mere fornem ud end før. — Hvor jeg dog har søgt og søgt og rumsteret, for at finde Dem. Lad os gaa indenfor, de staa og glo paa os. Det er vel Deres Kammer der? — Heida, Kromand! bring Ol, nei Viin sku! Fisk og Steg og Bakkelser, det bedste I har, men det maa gaa lidt gelik!“

Zilo førte Zsif ind i et Kammer, hvis Bohave, Loft og Bægge bekræftede en væsenlig Deel af Taterkvindens Fortælling. Nogle af de ituslaaede Ruder vare erstattede med paaflinet Papir, lange Spindelvær strakte sig hen under Loftsbjælkerne, og omkring paa Bæggene hang en

Mængde store og smaa Uhre, hvis forskjellige Perpendikelslag lød med et bestandigt tik, tik! gennem Stuen.

„Hvorledes har Du kunnet faae mig opspurgt?“ ytrede Zilo, medens Jzak stod og saae sig om.

„Jo, det lykkedes tilsidst,“ svarede han undvigende. „Nu har jeg Dem igjen og De kan lide paa, jeg slipper Dem ikke mere. Jeg er groet opad, siden den Dag, vi skiltes, dygtig opad, det har spiret i mig, Hr. Zilo, det er slaaet ud i Bloster alt det, De saaede. Guden skal tage mig, om Forladelse! — hvis der er en Dreng i Byen, uden at han jo tager Huen af, naar han møder mig paa Gaden. Jeg gjør glimrende Forretninger. — Og De, som lovede at skikke Bud og skrive mig til. De har da rent glemt den stakkels Jzak?“

„Vist ikke, jeg lovede, at lade høre fra mig, naar jeg fandt det, jeg søgte, jeg er endnu ikke naaet saavidt, min Ven! Jeg har levet i Storm og haabet paa Sol, men den vilde ikke komme, Jorden glider bestandigt bort under mine Fødder.“

„Na, bliv ved! bliv ved! lad mig vide alt, der er dog vist Ingen i hele Verden, som mener Dem det bedre end jeg.“

Hans Stemme lød blødere og mere inderlig end ellers, det var umuligt at misforstaa den Deeltagelse, han i dette Dieblif følte. Da Zilo tog sin grønne Skærm fra Panden, lagde Isak først rigtig Mærke til hans modfaldne og tungsindige Udtryk.

Der var ogsaa en paafaldende Forskjel mellem disse to Hoveder: Isaks hævet, dristigt, med den fremstaaende, kantede Pande, sorte, gnistrende Dine, der udtalte Lykke over at kunne hjælpe, maaske ogsaa en vis smigret Selvtilfredshed, fordi det altid er saa behageligt, at spille Forsyn for Andre, medens derimod enhver Linie og Form fra Kinderne nedester, de fastsluttede, smalle Læber, de opadbøiede Mundvige, den smalle og tilspidsede Hage, alene vidnede om List og Snedighed. I Mod sætning hertil Zilos blege og rynkede Pande, grublende og tungsindige Dine, hvis tidligere Gld var forsvunden, og nu viste sig matte og tilslørede af Anstrengelserne under en frugtesløs Kamp, hvorum ogsaa Mundens lidende og smertelige Smil syntes at vidne.

„Fortæl mig, hvordan De har levet i de fem lange Aar,” vedblev Isak.

„Hvad skal jeg fortælle? Tiden er gaaet bort med Forsøg uden Held, Kampen uden Seir.

Jeg tilbød mig overalt, hvor jeg troede at se en aaben Dør, steg nedad, Trin for Trin, Du begriber ikke, hvor hurtig det daglige Savn gjør sig til Mester over enhver Stolthed. Jeg har været Skriver paa et Kontor, Principalen dræbte sig efter en mislykket Speculation, jeg har spillet Komedie i Smaaabyerne, i Kroer og Lader, Direktøren løb med Kassen, jeg skrev Artiller til Fæhøer Ugeblad, satte min egen og mit Barns Historie paa Vers, — det mislykkedes altsammen. Tilslidst tog jeg fat paa mit første Haandværk igjen og blev Uhrmager, hvad Udbytte det har bragt, seer Du her omkring Dig. Det, som holdt mig oppe, var Tanken paa hende, den lille Pige, jeg arbejdede for; hendes søde Dine, hendes friske og klare Smil, al den kvindrende Musik, der laa i hendes sorgløse Bludren, var en Spore, der drev mig frem, naar jeg blev træt, eller mistroftig begyndte at standse."

"De er altsaa kommen til at holde meget af hende, Hr. Bilo! Hvad sagde jeg?"

"Ja, jeg holder af hende," ytrede han i en Tone, som udtrykte langt mere end Ordene.

"Det var da godt, vi ikke fandt den Adresse med en Guld om, oppe hos Nis Lysholdt, og

lod være at søge videre, saa De fik Lov til at beholde Barnet."

"Barnet!" gjentog Zilo med et svagt Smil. "Dette Barn er nu snart femten Aar gammel, hun er from og uskyldig, som den Dag, jeg bragte hende til Skolen. Hvis der nogensinde har speilet sig en elffelig Sjæl i et Menneſtes Aafyn, maa det være i hendes. Gud ſke Lov! hun kjender endnu hverken til Savn eller Lidelse, nyder og leger, ſorgløs ſom Sommerfuglen paa en Blomſt, bliver fjæleglad hvergang hun ſeer mig komme, ſidder og venter paa mig ved Binduet, følger mig ſom en Skygge, den hele Eftermiddag, jeg tilbringer hos hende."

"Det kan jeg tænke mig," ſvarede Jſak, hvem denne Beſkrivelse ikke intereſſerede det allermindſte.

"Saa ſkjuler hun ſig endnu, ſom da hun var Barn, inde mellem Træerne i Bygholm Have, ſpringer frem og jubler, naar hun troer at overraske mig, fortæller mig alt, hvad hun har oplevet ſiden ſidſt, tuſinde ſmaa Hiſtorier uden ringeſte Betydning, uden andet Værd, end det, hendes Skildring giver dem, og dog ſaa indholdsrige, fordi de aabenbare en kybdſt og uskyldig Sjæl, der ikke har mindſte Begreb om det Onde. Og medens

hun taler, Du! glemmer jeg ofte at høre efter Ordene, for at lytte til Klangen i hendes Stemme. Jeg lader hende snakke, medens jeg seer ind i disse uudgrundelige, blaa sorte Barmehine, som i et dybt og klart Hav, der affpeiler Himlens Skjønhed. Saa forlanger hun Handsker, Strimler, Noder, uden Forestilling om, hvormegen Umage jeg har, for at skaffe det tilveie. Den Kvartalsdag er min Fest, den bringer mig Foraar og Lykke tilbage, den er min Rædsel tillige, og maner mig uafbrudt i tre Maaneder om Pengene, jeg skal skaffe tilveie, den bringer Feber i mit Blod, og faaer min Haand til at ryste. Jeg vaagner op om Natten, der kommer en Sjæleangest over mig, ved Tanken om den frugtesløse Kamp, jeg saalænge har maattet føre. Jeg seer da dette Barns Fremtid, hvorledes vil den blive? Har jeg ikke begaaet en stor Synd ved at knytte hendes Skjæbne til min? — Det er Skyerne, som taarne sig op i Baggrunden og som bestandig blive mere truende."

„Men De har jo dog hidtil givet Deres lille Frøken alt, hvad hun kunde forlange. Lad hende takke sin Gud! faaer hun ikke Skolegang og Lærdom som den fornemste Prinsesse? Hvad kan hun ønske sig mere?"

„Hidtil er alt gaaet godt, men denne gang —

der er kun otte Dage til det nye Fjerdingaars Begyndelse. Mit Syn er svækket, jeg er ikke rigtig rask, dog det gaaer vel."

"Og hun aner slet ikke, hvorledes De maa slide og trække for hendes Skyld?"

"Nei, nei vist ikke," ytrede han heftig, "hun skal heller intet ane, hvorfor skulde jeg vel bringe Kulde over dette unge Hjertes Blomster? Birkeligheden kommer efterhaanden sørgelig nok til Enhver af os, bør jeg lære hende, at frygte den, naar jeg ikke tillige kan give hende Vaaben imod den? Lad os ikke tale mere herom, Tanken paa hende, gjør mig Arbeidet let, der er ingen af mine Handlinger, uden at hun jo har sin Deel i dem, intet Sted for mig, som hun ikke udfylder med sit Billede."

Han smilede og saae med Sjælens Dine alt, hvad han nylig havde skildret. Han vedblev at tale, uden at tænke videre paa sin Tilhører. Der gik som Lysglimt fra hans Indre, Udbyttet af mange Timers Tanker, mange skjulte Glæders Minde. Savnet og Nøden, som Isak her hørte skildre, havde ingeninde før haft saa dyb en Birkelighed, som nu igjennem Bilos Ord, der kom en Følelse over ham, under hvilken det listige og jenedige Udtryk aldeles forsvandt, han følte sig

draget opad, denne værdige Maade at bære en Sorg paa, forekom ikke i hans Verden, der jubede de af Glæde, eller skreg af Smerte, indtil det Onde eller Aar eller Sløvhed tilsidst lærte dem at tie.

Da Zilos Hoved sank bøiet ned mod Brystet, som om han havde glemt alt omkring sig, sprang Lateren op, den oprindelige Natur hos dette Videnskabens Barn, hvori Plan og Beregning veg for Diebliffets Indskydelse, kom tilsyne, han slog for anden Gang idag Armen om Zilos Hals og udbrød:

„Fanden i Bولد med Kvartalet. Jeg veed Udvei, jeg sidder i god Bedrift, jeg skaffer Dem Pengene tilveie, De skal hverken have nødig at gruble eller sørge mere.“

„Men jeg vil ikke vide af dine Penge,“ svarede Zilo bestemt. „Vi tale ikke mere herom.“

„Jo, dengang tager De feil, Hr. Zilo! der skal netop tales herom. — Hvis jeg nu var i Nød og trængte til en Haandsrækning af Dem, vilde De jo strax være paa Pletten og vist blive meget forundret, om jeg afflog Deres Hjælp, fattes De derimod noget, og jeg stiller mig frem, vender De Dem bort og siger: Der tales ikke mere herom, er det nu ogsaa fornuftigt, er det retfærdigt?“

„Du er en listig og indsmigrende Person, Du!“ svarede Zilo smilende.

„Det er jeg ogsaa, Hr. Zilo, det lærer Folk, der hvor jeg kommer fra, jeg er ogsaa en dygtig Handelsmand, er jeg, derfor reiser jeg nu imorgen tidlig ind til junge Dyberg, og byder ham en Forretning med Faarefsind, som han skal gribe efter med begge Hænder. Den bringer noget ind, jeg faaer min Part og De faaer Deres, saa De hverken har nødig at sidde med den grønne Skærm for Vinene og høre paa dig, dig omkring Dem, eller gaa med Rasjen paa Ryg til de store Gaarde og spørge, om de har Uhre, der skal stilles.“

„Men hvorledes skal jeg blive istand til at betale Dig tilbage igjen?“

Isak stod op fra Bænken og bøiede sig over mod Zilo, hans Dine straaede. „Jeg har jo sagt Dem før, at De betalte mig for alt, hvad jeg blev istand til at gjøre, den Vinternat, De hjalp Manden op af Snedriverne. De har gjort mere end det. I Førstningen, jeg slog Bod op, snød jeg, hvor jeg kunde komme til, det veed Gud, jeg gjorde, og denne herrens Samvittighed tog det aldrig ilde op, saa lagde De Haanden paa min Skulder og varede mig: Tag Dig iagt, Isak, fryb aldrig i Skjul for din egen Handling. Det

løb saa kjønt, de Ord bed jeg mig fast i, som en Krebs i en Hundesteile. — Men det blev ikke derved.”

„Saa der er mere endnu?”

„Kan Hr. Zilo mindes den Formiddag, jeg sad paastrævs over min Kiste og legede med et rart Knippe Dirker? De tog dem og saae paa mig. — Jeg kunde have givet mig til at græde, da De gif. — Efter den Dag har det været mig plat umuligt at tage en Dirk i min Haand. — Nei, lad os bare ikke gjøre vort Mellemværende for nøiagtigt op, Hr. Zilo! jeg kommer til at tabe formeget derved. — Hør, hvor de rasle med Knive og Tallerkener ovre hos Kromanden! Nu vil vi spise og drikke, juble og synge, som Deres lille Pige, maaske faaer jeg siden det Digt at høre, De skrev til Bladet om Dem og hende.”

„Kan det virkelig more Dig?”

„Om det kan! — De digter saa rart. De gjorde engang en Sang om en Madam, som nok var Deres Allerliebste, hun kom op paa en Sky og blev til Stjerne; som den gif! da, dei, da dei, da dei, da dei! — jeg forvinder det aldrig. — Kromanden kalder, lad os gaa derover. Og saa siger jeg, som Hr. Zilo sagde før: Nu tales der ikke mere om Pengene.”

Medens dette foregik, sad Skøierne ude paa Dansepladsen. Lystigheden steg efterhaanden, som Dunken tømtes. Jakob skænkede flittig i Abrahams Bæger, men den gamle Mand drak ikke meget. Han lo tilsidst og rystede paa Hovedet.

„Lad være, min Dreng! lad være! jeg mærker nok, hvor Du vil hen, men det bliver ikke til mere dengang. — Jeg seer Billeder og store Syner for mig, de mane en lang Fortid frem, med svære Skyer og kun lidt Solskin imellem. Jeg seer den Dag, da vi istedetfor syv slunkne Mænd, som nu sidde her, vare henved fem Sneise, samlede i Deiberg Rafferkuler. Der kom Math Hjeil ridende paa sin egen, hvide Hest med færtten Mand isølge, der kom Quant Skusters og Tibbes Sam agende, hver i sin Bogn, men Math saae ud som den Fornemste, og det holdt han ogsaa meest af at være overalt, hvor han var tilstede. Saa blev der en Dag Ufred imellem os, Math vilde raade, hvor kun jeg havde at byde. Han talte ikke stort, men trak paa Dienbrynene, og vi gik om bag Hytterne og tog til vore Knive. Jeg holdt af ham alligevel, han var dog den feireste Karl, jeg nogensinde saaer at se i denne Verden, jeg vilde nødig i Strid, og tænkte paa at give ham et godt Ord. I det samme staaer han og

veier sin Kniv i Haanden og kaster den, saa den
 peb, lige forbi mit Dre og borede sig ind i Huus-
 stolpen bag ved mig. — Dengang traf Du ikke,
 Math Hjeil! raabte jeg. Saa lo han paa sin
 stille Maade og virrede med Hovedet. — Det
 gjorde jeg ikke heller, Abraham Mosen, men jeg
 traf den lille Knast i Stolpen bag ved Dig.
 Hvad troer Du, der var sværest? Gaa og hent
 min Kniv igjen. — Na nei! aa nei! sagde jeg, nu
 er det mig, der skal prøve et Kast. Jeg veiede
 da min Kniv og traf hans, saa Skastet skiltes ad
 i to Stykker. Der har den Ene budt Goddag
 til den Anden, sagde jeg. Da Math saae det,
 slog han sin Arm om min Skulder og gik tilbage
 med mig til de Andre. Derefter holdt vi To
 sammen i Godt og Ondt lige til den Dag, alle
 slog hans Hoved istykker med sin Hammer.”

„Det var i de gode Tider,” sagde Jakob.

Abraham lod ikke til at høre det, han ved-
 blev, som om han talede med sig selv: „Ingen
 gjorde os Fortræd dengang, Loven gjaldt for
 Stæderne, ikke ude mellem Lyngen. Kom vi til
 en By, og Folkene hørte Skøiernes Skalmeyer, løb
 de hen og satte en Bøtte Mad udenfor hver Dør,
 vi gik forbi. Hvad ferede vi os vel efter, at de
 ikke vilde spise ved det samme Bord, eller sidde

paa Bænk med os i Kirken. De gif deres Bei, og vi gif vor."

Han tav lidt og vedblev derefter med en Røst, der lød huul og klagende, som naar et Menneske taler isørne:

"Jeg har levet en anden Dag, da den Ringkjøbing Amtmand kaldte Bønder og Skytter sammen fra de store Gaarde, og jog os med deres Hunde, et Sommerdøgn tilende. Det var en Jagt, som efter de vilde Dyr, dem, de fangede, sloge de i Bast og førte op til Viborg Huus, dem, Hundene bed tilskamme, lo de af. Nede ved Skjern krøb en stakkels Skoierkælling ind under Broen med sin vorne Dreng og en lille En ved Brystet. Først stablede de Lyng for begge Gænder af Broen og stak Jld deri, da det ikke kunde drive dem ud, jog de Hundene ind under Steenkisten. Lidt efter kom Dyrene frem igjen, formedelst de kunde ikke holde Heden ud derinde, begge havde de røde Snuder."

"Hvad var der saa skeet?" spurgte Jakob aandeløs.

"Drengen laa kvalt derinde af Røgen, men Kællingen og hendes lille Unge havde Hundene bidt ihjel."

Der hvilede en Dødsstilhed over Bladsen,

Skøierne lyttede til og havde trængt sig omkring den gamle Høvding. Jakobs Pande laa i dybe Rynker, hans Haand knugede sig omkring Kniven.

„Hvor var da Du, medens det gif for sig?“

„Jeg løb med de Andre over ad Rindum til, det gjaldt om at komme afsted. — Efter den Dag fik det aldrig mere Fremgang med Skøierne, nu er det forbi med os, hvorfor skal jeg da tøve her længer? Herskabet er reist fra Huset, Rotterne ere blevne tilbage. De Gamle, jeg brød mig om, ere henne, mine Drenge har jeg seet mig glad paa. I To drage en bedre Bei end den, jeg fik Forstand til at følge. I skal fornægte Jeres Fader og Moder og holde Jer til de Fremmede, der er ikke andet at gjøre. Jeg vil hen og sove, I kan tro, jeg trænger til det. Jeg synes hele Eftermiddagen, hun kalder paa mig, den stakfæls Kvinde med det vilde Sind, jeg lagde derovre i Mosen. Er det sandt, hvad de sige, saa møder jeg hende jo igjen. Jeg kommer, jeg kommer! Naar Maanen staaer op, skal jeg gaa.“

Kesten River havde hele Eftermiddagen viist Abraham en forekommende Opmærksomhed, hun valgte den læfreste Mad og de største Stykker til ham og gav Jakob Tegn til at fylde hans Bæger, naar han syntes at glemme det. Abraham

vakte Opsigt idag, Resten vilde vise, at hun hørte med til Familien.

Lidt efter at Isak havde forladt Selskabet, kaldte hun sin Mand til sig og gik saa langt bort med ham, at Ingen kunde høre, hvad de talte om.

„Du skal ned til Larm Kirke,“ hviskede hun, „flyv op i Taarnet og hent mig en Svalerede, med store Unger i. Kommer Du tilbage i en Fart, sætter jeg en Flaske Rom tilside for Dig; store Unger, hører Du, rigtig levende.“

„Skal jeg nu afsted igjen?“ sukkede Simon. „Kirken er jo lukket.“

„Du har vel en Dirf.“

„Jeg er saa træt, saa træt!“

„Skynder Du Dig ikke, faaer Du min Ræp at føle, Simon Hjulbeen!“

Manden gik, Resten blev atter den omhyggelige Søster.

Solen sank, Taagen bredte et graablaat Tæppe ud over Bakker og Dale, en dyb Stilhed hvilede over Egnen. I Skøiernes Kreds var Samtalen efterhaanden gaaet istaa, den One sad og mumlede et Par dæmpede Ord til den Anden, derefter tav de igjen, den stærke Rom vilde iafteu ikke øve sin Virkning paa Noget.

Efter at Maaltidet var endt, blev Abraham flyttet hen til en af Hytterne, hvor den sidste Solvarme kunde naae ham. Aftenens gyldne Lys faldt over den gamle Høvding og viste et skarpt og furet Ansigt, hvis barske Alvor var forenet med en høitidelig Fred. Det lange, graa Haar faldt ned over begge Kinder. Han holdt Hænderne foldede over Brystet og stirrede frem for sig med et Blik, som tydede paa, at hans Tanter vare langt borte fra alt, hvad der foregik omkring ham. Jakob sad ved hans Side, tavst og bedrøvet, hans eneste Underholdning med Abraham bestod i, at han af og til stødte lidt til ham med den ene Skulder, og paa samme Tid sendte ham et bønligt Blik, hvortil den gamle Høvding ryttede paa Hovedet uden at sige noget. Det var ogsaa overflødigt, de To forstode hinanden uden Ord.

„Der kommer Maanen med de spidse Horn,“ ytrede pludselig Abraham, som om dette Syn indeholdt en Befrielse for ham. „Tag mig nu og hjælp mig op.“

„Skal det ske?“ ytrede Sømanden. „Jeg beder Dig saa mindelig om at lade være.“

„Jakob!“ udbrød Abraham med hævet Røst. Sønnen tav og bøiede sit Hoved.

To Mænd gik hen for at støtte den Gamle, men Jakob viste dem tilbage, han tog sin Fader paa Armen og bar ham op paa Banken, som man bærer et sygt Barn. Alle Taterne fulgte dem i lydløs Tavshed.

Graven var ikke synderlig dyb, en Mand, som kom forbi Stedet nogen Tid efter, fortalte, at han havde seet den gamle Taters Jødder stikke frem over Muldet.

Abraham lod sig glide ned i Lyngen, som Jakob havde strøet paa Bunden af Hullet, i det samme kom Simon løbende med Svalereden i sin Hat, fire smaa, pibende Unger strakte deres nøgne Hals i veiret, vriffede frem og tilbage med Hovedet og spærrede det gule Næb op i størstmulige Vide.

„Det var rart!“ sagde Resten, „se, hvor de gabe. Bliv blot lidt, I skal snart faae Munden fyldt.“ Hun satte Hatten ned i Lyngen og lod Simon vogte den. — „Der er ingenting, lille Broder ønsker?“ spurgte hun med den meest indsmigrende Stemme og lagde sig paa Knæ ved Graven.

„Dæf til!“ sagde Abraham, „og lad mig være i Fred.“

„Vi pleie ellers, at sætte Tvege over Arme

og Been, for at den Døde ikke skal gaa igjen,"
 ytrede hun, „men det er vel ikke værd."

„Der skal ikke sættes Tveger over ham,"
 svarede Jakob.

Abraham havde lagt sig tilrette i Graven, han reiste sig endnu engang, saae omkring til hans Dine faldt paa Jakob, og raabte med høi Røst: „Farvel alle Menneſker!" Derefter lod han sig falde tilbage og drog en gammel Filt hat ned over Hovedet, ſaaledes at Anſigtet blev fuldkommen dækket af den. Reſten laa bøiet over ham, og lod til at rette noget ved hans Klædning.

„Hvad er det, Hun tager ſig for?" ſpurgte Jakob.

„Herre Gud! jeg ſkærer bare de to rare Knapper af hans Koſte, det er da Synd, de ſkal irres op dernede."

Abraham laa udſtrakt i Graven, ſtiv og ubevægelig, ſom om han ikke mere tilhørte Livet, Jakob gif bort fra Stedet idet Taterne ſkød Jorden til. Da Høvdingens Legeme var ſkjult, tog Reſten Svaleungerne op af Simons Hat, lo og ſagde:

„Nu ſkal I ſaae Halsen fyldt, I ſmaa Væſter!" — Hun ſtaf en Fugleunge ned paa

hver Side af Abrahams Skulder, to andre ved hans Fødder. — „Dem kan han ikke komme op over,“ ytrede hun, „han vil aldrig volde Ufred paa Jorden.“

Da Isak nogle Timer senere vendte tilbage fra Bilo, fandt han en lille Jordhøi over den gamle Høvding. Taterne havde forladt Hytterne. Jakob sad og græd nede under Banken.*

VIII.

Blod til Bod.

To Dage senere indfandt Isak sig paa Dybergs Kontor, og forlangte Hr. Agenten itale. Agenten var Konsulens ældste Søn, et driftigt, ungt Menneſke, som efter Faderens Død ledede Handelshusets Forretninger.

* Da jeg havde ſkrevet den lille Fortælling: „Abraham, Isak og Jakob“, kom en af vore hæderlige Rigsdagsmænd til mig og ſpurgte, om jeg vidſte, hvorledes det tilſidſt gik med den gamle Tater. Det han meddeelte mig, danner Grundlaget for Abrahams Jordefærd.

„De faaer at vente lidt,“ sagde Skriveren, „der er En inde hos ham.“

„Hvis jeg kommer ubeleiligt, kan jeg saa godt se herop igjen siden.“

„Nei, bliv kun, Manden gaaer vist strax, han er allerede bleven viist bort to Gange, vi kan ikke holde Dørene lukkede for ham.“

„Det maa da være en slem, paatrængende Person.“

„Det er denne Klaus Villassen, der vil staa sig ned som Kjøbmand, ovre paa Torvet.“

„Naa, saa Klaus skal være Kjøbmand? Na ja, hvorfor ikke, naar Agenten vil hjælpe ham.“

„Men det vil han ikke, det kan De lide paa.“

„Na nei, det kan ogsaa være. Klaus stod jo imod Hr. Dyberg den strenge Dag, der skulde vidnes om salig Konsulens Død. Det er nu saalænge siden, at jeg næsten har glemt det, maaske har Agenten ogsaa glemt det, saa er det ikke værd, at minde ham derom.“

I det samme gif Døren op, Klaus Villassen traadte ud, pyntet som en Kjerlighedsgud fra en Butiksdisk, frimodig og smilende, med Seirens Budskab i hver Mine. Han studsede lidt ved at se Isak, men nikkede dog nedladende til Brangerens ærbødige Hilsen.

„Dersom min Tid tillader det, kommer jeg igjen iaften,” ytrede han til Skriveren, „hvis ikke saa imorgen Formiddag, for at ordinere nogle Varer, jeg har behov til min nye Butik derovre. Agenten aabner mig en uindskrænket Kredit og vil nok selv meddele Dem det fornødne herom. Jeg sagde til ham derinde, at hvad han leverede mig maatte være af bedste Sort, reel Behandling mod Kjøber og Sælger, det er mit Balgsprog. — Farvel herinde!”

„Her er vist Rotter i Huset,” sagde Isak til sig selv. — „Nu skal Agenten og jeg snakke lidt sammen.”

Da han kom ind, gik den unge Dyberg op og ned i Bærelset med bøiet Hoved og Hænderne paa Ryggen, tilsyneladende i heftig Bevægelse. Han saae neppe iveiret, idet Isak lukkede Døren efter sig.

„Jeg kommer for at tilbyde Hr. Dyberg en rar, lille Handel,” begyndte Isak. „De har en svær Leverance paa Gaareffind, og deres Pranger farer omkring alle vegne for at kjøbe op. Saa snart jeg spurgte det, lagde jeg mig ogsaa efter den Vare og kom lidt forud for Deres Mand. Da jeg saa ikke kunde bruge mere, sagde jeg til Bønderne: Pas vel paa, Karle, hvordan I fælge,

der er Misvært paa Skindene iaar, de vil vist gaa svært tilveirs. Saadan drev jeg ham Prisen iveiret og nu kan jeg overlade Agenten mit Parti en heel Deel billigere, end han er istand til."

"Gaa din Vej, Høst, jeg har ingen Lyst til at slutte Handel idag."

"Ikke det! — Da jeg sidst gif ud af denne Stue og De sagde mig Tjenesten op, tillod De mig at komme igjen, naar jeg vilde Dem noget. Hr. Agenten spiede til, at De havde Tro til mig. Kan De huske det? — Jeg er vist kommen paa en ubeleiligt Tid idag. Hr. Agenten er i daarligt Humør, og De har dog nylig gjort en ædel og stor Handling."

"Hvad mener Du?"

"Den rødhaarede Klaus Villassen som gif herfra, da jeg kom, havde Munden fuld af Deres Belgjerninger. — Ubegrændset Kredit! — allerbedste Varer! — kommer og henter, naar det er beleiligt! Han buldrede igjennem Kontoret som en Kanonvogn."

"Det er en uheldig Person, den Klaus Villassen, hvad skal man sige, han tryglede mig saalænge, til jeg gav ham den Kredit, han behøvede."

"Deres salig Fader fandt ogsaa, at Klaus

var en daarlig Person, derfor jog han ham af sin Tjeneste, De derimod forbarmer Dem over ham, er det ikke kjønt og fristeligt?"

„Hans hele Fremtid var afhængig af min Hjælp.“

Isak lyttede til denne Ytring med sit ondskabssfuldeste Smil. „Ja, og saa vidste han nok, til hvem han talte. — Det er mig, tænkte han, som angav Smugleriet til Pagh den Bryllupsnat, og voldte Konsul Dybergs Død, men det har Sønnen vist glemt, det er saa længe siden.“

„Han talte om sin gamle Moder, hvis eneste Støtte han var, slog jeg Haanden af dem, vilde de være brødløse.“

„Han talte vel ikke om Deres stakkels Søster Helene, som han voldte et Liv fuldt af Glendighed?"

„For Fanden! hvad angaaer den hele Sag Dig?" ytrede Dyberg utaalmelig. „Jeg gider ikke havt noget udstaaende med den Karl.“

„Der kommer Agenten først med Nøglen til Døren. Villaskjen har altsaa forstaaet at gjøre sig frygtet af Dem?"

„Han har været i Husets Tjeneste, som Du veed, og kan underfundig have tillistet sig Kundskab om Et og Andet, der ved en falsk Udtydning

lader sig misbruge til stor Skade for os. — En Kjøbmands Rygte er hans Kredit, man maa være forsigtig.“

„Ja nu er det hele mig klart, — den Villassen er dog en snu Ræv, han har faaet Dem under sig. — Hr. Agenten har vel ikke noget imod, at jeg sætter mig ned, jeg er lidt træt idag, vil De ikke ogsaa selv tage Plads, det kan hændes, vor Samtale vil trække temmelig længe ud.“

Han satte sig smilende midt i Sofaen og indbød med en Haandbevægelse Agenten til at gjøre det samme.

„Villassen har altsaa en Klemme paa Dem. Skal vi nu gaa til Skrifte, Herre! hvad veed han, hvad fortæller han? Betro De mig det kun altsammen, jeg har dog bedre Hold paa den Fyr, end De eller han drømmer om, jeg har et lille Regnskab at opgjøre med Klaus. Han angav mig som Skøier den Dag, jeg stod i Retten og vidnede for Deres Hr. Fader, han voldte, at Folkene her paa Gaarden nægtede at tjene sammen med mig, saa Hr. Dyberg sagde mig Tjenesten op.“

„Det skete meget imod mit Ønske, men der var ikke andet at gjøre.“

Over Jaks Ansigt gled et Udtryk af rasende Bildehed og Harm, idet han bøjede sig hen mod

Dyberg og hviffede: „Jeg har givet min Salighed i Pant paa, at han skulde komme til at græde Blod for det, han gjorde mig deroppe, jeg har ventet paa den Dag, nu troer jeg, den kommer, den kommer! — Hvor er det, han holder fast paa Dem, hvad har han truet Dem med?“

Dyberg følte sig uvilkaarlig paavirket af Slaf i dette Dieblif, der var en rolig Sikkerhed i enhver af hans Paastande, en spottende og drillende Ironie i hans Forklaringer, som gav ham en bestemt Overlegenhed.

„Han kom her igaar og han kom her i Forgaars, falsk og frybende, græd og fastede sig paa Knæ for mig, han var mig i høieste Grad imod, jeg afflog hans Forlangende og vilde ikke have noget med ham at bestille. Han kom igjen imorges, da havde Biben pludselig faaet en heel anden Lyd, han bad ikke mere, han truede, talte om den gamle Fister Harpyt, en upaalidelig og fordruffen Person, der engang sejlede med et af min Faders Skibe. Harpyt troer at være vidende om, at Skonnerten blev sat paa Grund efter Nederiets Ordre, endvidere, at Ladningen i det ulykkelige Fartøi var en heel anden og ringere end der stod anført i Papirerne. Jeg husker ikke al den Snak, det veed jeg blot, at jeg grumme nødig vil have

min salig Faders Navn blandet ind i saa afskyelige Historier, hvorvel der naturligviis ikke er et sandt Ord i det Hele."

"Det sagde Agenten vel ogsaa til Villassen?"

"Han smilede dertil, han var saa sikker i sin Sag, han kunde skaffe Beviser, — naa! jeg gav efter, jeg lovede at hjælpe ham. Hvem kan kæmpe mod Folkesnak, hvor løgnagtigt Rytet end er?"

"Endnu mindre, hvis Rytet tilfældigviis fortæller Sandhed."

"Hvad vover Du at sige?"

"Tal ikke saa høit, de kan høre Dem inde i Kontoret. — Rytet taler Sandhed. Lad os se paa den Sag med aabne Dine. Skonnerten løb iland efter Ordre, Fadene, som de fiskede op, havde mere Vand end Viin indenfor deres Spundse."

"Hvem tør vove at paastaa dette?"

"Nu raaber De igjen saa høit," ytrede Isak hvissende. "Jeg har en Broder, som forresten søger Hyre i denne Tid, han foer med Deres Hr. Faders Skonnert, da den satte paa Land, og veed bedre Bessed om, hvad der foregik, end gamle Hærpyt."

Døren fra Kontoret blev aabnet. Skriveren

kom ind og fortalte, at der var Bud fra Villassen efter de lovede Varer. — „En lang Liste! — et heelt Bognlæs! — De skal vel udeliveres?“

„Ja, naturligviis! siden jeg har lovet det,“ svarede Dyberg nglende og tilkastede Jsaak et Blik, som bad om Raad.

Jsaak lod ikke vente paa sig: „Hr. Agenten mener blot, at han først vil kigge lidt paa den Liste, og at Villassen skal møde heroppe paa Kontoret imorgen Klokken ni. — Var det ikke Klokken ni, De sagde? — Jeg synes det nok.“

Skriveren saae forbauset fra den Ene til den Anden.

„Klokken ni!“ gentog Dyberg tonløst.

Der forløb nogle Diebliske i dyb Tavshed, efter at Skriveren var gaaet. Dyberg skred op og ned ad Gulvet med bøiet Hoved og Hænderne paa Ryggen. Jsaak fulgte ham med Dinene.

„Du har en Broder, der var ombord paa Skonnerten, da Ulykken skete, og han paaftaaer det samme som Harpyt? — Jeg troer, den hele Verden har sammensporet sig imod mig!“

„Han paaftaaer det rigtignok idag, men derfor kan han jo gjerne komme paa en bedre Mening imorgen,“ ytrede den medgjørliche Jsaak. „Et Mennesses Tanker er som et Dueslag, en flyver

ud, en ind den samme Dag." Han stod op fra Sofaen og traadte nærmere hen til Dyberg: „Imorgen er der ingen Skonnert sat paa Grund. Klokken ni kommer jeg igjen, for at spørge, om De vil kjøbe mine Faareffind."

„Ja vist vil jeg kjøbe dem," svarede Dyberg.

„Imorgen skaffer jeg Vidner paa, at den gamle Slynge, Harpyt, farer med Snak, og at Fadene ombord vare fyldte med den deiligste Kirsebærviin."

„Det vil Du!" ytrede Dyberg tvivlende.

„Det vil jeg!" gjentog Isak, i en Betoning, der hævede enhver Tvivl: „Jeg tager min Broder med, for at spørge, om Agenten maaske har Brug for ham paa et af Deres Fartøier."

„Det er der ingen Tvivl om," meente Dyberg, „naar Du anbefaler ham."

„Imorgen tidlig," vedblev Isak, „skal Klaus Villassen staa tam og bævende for Dem, som han gjorde den første Dag. — Imorgen Middag skal han lukke sin nye Butik, der bliver ingen Brug for Agentens Varer dengang. Og imorgen Aften!" vedblev han med fletdult Skadefryd, „imorgen Aften skal han være ude af Byen og ikke sætte sin Fod herind oftere. Naar det er bestilt, slutte vi af om de Faareffind, maaske der kunde ud-

betales mig et lille Forskud, efter at Slutsedlen er skrevet, jeg har just Brug for Kontanter."

Agenten stod maalløs og stirrede paa Isak, som syntes at vore under Strømmen af disse mægtige Løfter. Der var en straalende Tilfredshed i hans Dine, et Smil om hans Mund, som vidnede om, at han idetmindste selv troede paa alle sine Forsikringer.

„Farvel, Hr. Agent! til imorgen Klokken ni, saa betaler Skøieren for den Dag paa Raadstuesalen." Dermed gif han.

Jakob sad og saae ud af Vinduet i det lille Kammer, Broderen havde ført ham til. Han ventede utaalmelig paa, at Isak skulde komme tilbage.

„Hvad sagde saa Agenten? Troer Du, han kan bruge mig paa et af sine Skibe? Nu længes jeg efter at komme bort fra det Skøierliv, ud paa den salte Sø."

„Det kniber bandsat!" svarede Isak og ryfede paa Hovedet. „Du sidder daarligt i det. Lad os nu tale rigtig fornuftigt om den Sag med det strandede Skib, der bliver vist Forhør om det, og Du skal med op paa Raadstuen, frem for Dommerne."

„Skal jeg paa Raadstuen?“ spurgte Ræmpen ængstelig.

„Ja, siden Du paastaar, at I løb Fartøiet paa Grund med Forsæt.“

„Jeg kan jo paastaa det modsatte,“ sagde Jakob.

„Det er ogsaa min Mening. Ikke at tale om, man kommer altid længst i Verden ved kun at sige det Gode om Andre. — Hvem kan bevise, I satte hende paa, hvem saae det? Der var jo bældmørkt, da Ulykken skete.“

„Nei, det var Maanesskin.“

„Men der drev svære, sorte Skyer for Maanen den Nat.“

„Vi tog Feil af Fyrene,“ sagde Skipperen i Forhøret.“

„Rigtig, min kjære Broder! I gjorde Jeres bedste, men tog feil af Fyrene, det fortæller Du oppe hos Agenten imorgen. — Der er nu denne Harpyt, som gaaer og raaber med Sild, han var nok med Jer, det er fra ham, den hele Slubder er kommen. Hvad skal vi gjøre derved?“

„Harpyt veed ingenting, han laa jo tilfæis, da det gik for sig. Han blev tampet ombord, fordi han rapsede nede i Kahytten. Saa stak han Røret af sin Kridtpibe ind i Fadene, og drak sig

fuld hveranden Dag, til han faldt ned fra Bramraaen, — skvat! vi troede, han havde slaaet sig ihjel og fik ham stablet ind i Køien, Aftenen før Skønnerten drev iland."

„Det er godt! Han drak sig fuld i Kirsebærviin, og endda paastaar den Gæst, at der var Vand i Fadene. Det husker Du ogsaa at fortælle imorgen. Der har vi et meget vigtigt Bevis imod dem. En skal altid gjøre Folk de Tjenester, han kan, især naar han venter sig større Billighed til Gjengjæld."

„Jeg saae alligevel nogle Fade drive ind med det klare Vand i," ytrede den sandhedsfjærlige Jakob.

„Det har Du sku glemt," paastod Jsaak, „Du husker kun, at J borede Huller i Fadene og sugede Kirsebærvinen op igjennem Jeres Rridtpiberør. — Lad os nu gjentage, hvad Du skal sige imorgen."

Saaledes vedblev den utrættelige Jsaak at indøve sin tungnemme Broder, og sluttede først ved Sengetid med det tilfredse Udbrud: „Nu er Du færdig, heel færdig! glem blot intet til imorgen. Folk paastaa rigtignok, Uerlighed varer længst, lille Jakob, men det er kun fordi de bruge saa lidt af den."

Næste Morgen vandrede de to Abrahams-sønner i deres bedste Bynt op til Dybergs Gaard. Jakob har paa en Lærredspakke, der egenlig tilhørte Isak, men som Prangeren idag ikke selv fandt det sømmeligt at bære. Isak gif ind til Dyberg, medens han lod sin Broder tage en beskeden Plads i en Krog af Kontoret. Skriveren lagde Mærke til at der blev ført en meget levende Samtale inde hos Principalen, men Ordene lode for dæmpede til at man kunde blive flog paa noget.

Lidt efter kom Klaus Villadsen. Han hilste fortrolig paa Dyberg og traadte i det samme et Skridt tilbage, da hans Dine faldt paa Isak. Det var anden Gang, de To mødtes her i Huset.

„Jeg vilde helst tale et Par Ord med Hr. Agenten i Enrum,“ ytrede han, ubehagelig berørt af Isaks spottende Smil, „hvis den Mand derfor ikke har mere at bestille her, er det bedst, han gaaer.“

„Jeg har mere at bestille her,“ svarede Isak med et lille, venstabeligt Nis.

„Kom kun frem med, hvad De har at sige,“ ytrede Dyberg. „Isak Abrahamsen maa gjerne være Vidne dertil.“

„Jeg staaer bare herhenne ved Vinduet,“

tilspøiede Jlaf, „og figger ud efter den Bogn, som skal hente alle Klaus Villassens Varer til den nye Butik.“

Villassen maalte ham med et haanligt Blik og vendte sig overmodig og udfordrende mod Dyberg:

„Jeg kommer for at beklage mig over, at Agenten lod mig vente forgæves igaar. Til Middag skal jeg aabne, og De kan vel begribe, der maa Tid til at aabne Sagerne i en stor Forretning.“

„Jeg har faaet nogle Betæneligheder ved at se Deres Vareliste,“ svarede Dyberg.

„Vor Aftale lød jo paa uindskrænket Kredit, fandt Agenten maasse, jeg bad om formeget?“

„Vist ikke, min Kjære! Det dobbelte vilde ikke være formeget.“

„Naa, ja, hvad saa!“ udbrød Villassen, synlig lettet. „Lad mig da blot faae Udleveringsjeden, min Tid er meget knap idag.“

„Jeg tænkte kun paa,“ vedblev Dyberg med den blideste Røst, „at hvis jeg overhovedet lod Dem faae Varer efter de stærke Ytringer, De fremkom med igaar, kunde De gjerne tro, jeg var bange for Dem.“

„Er det saa urigtigt tænkt?“

„De faaer intet af mig, ingen Varer og ingen Kredit.“

„Sr. Agent!“ raabte Villassen, „huffer De ogsaa, hvad Følgen deraf vil blive?“

„Jeg antager, at Følgen vil blive, at De gaaer Deres Vei, siden Deres Tid er saa knap,“ svarede Dy

Villassen stod og støttede sig til Stolen, hans smaa Dine skøde Lyn, medens de glæde fra Grosfereren til Isak, hvis spydige Smil forøgede hans Kaseri og gjorde Ydmygelsen pinligere.

„Det, De her har sagt, vil De komme til at fortryde, bliv kun lidt.“ Han greb sin Hat og traadte et Skridt nærmere mod Dyberg. „Hvis De bryder Deres Ord og lader mig gaa bort, uden at jeg faaer Udleveringsfreden med, skal hele Byen imorgen vide Besset om, hvordan man bærer sig ad for at blive rig i Konsul Dybergs Huus.“

„Det veed sku den hele By for længe siden,“ bemærkede Isak.

Villassen skar Tænder, Agentens No og Isaks latter gav ham en svag Anelse om, hvad der forestod. „Veed Byen ogsaa, at salig Konsul Dyberg tog Klareringsfredler paa Viinfade, som kun indeholdt det klare Vand, at han lod dem

sætte Skib og Ladning til ovre paa svenske Kysten, for at faae den svære Assuranceum udbetalt?"

„Det maa den Mand vide bedst, som venter herude i Kontoret. Han foer med Skibet Peder Baas, han stod tilroers den svære Stormveirsnat, Ulykken skete, han gjorde ogsaa Bekjendtskab med, hvad der var i de omtalte Fæde. Men vi behøve vist ikke at kalde den Fyr herind, Klaus Villassen holder nok sin Mund, han har for godt et Hjerte til at volde Folk i Fortræd, og sige sin gamle Principal noget saa skammeligt paa."

„Hvis jeg ikke faaer min Udleveringsfredel, vil jeg være uden Naade og Skaansel."

„Det er godt, vi veed det, jeg skal huske det siden," sagde Isak, „naar vi komme til den fæle Historie."

Agenten sad i Sofaen og slog Jld til sin Pibe. „Det bliver ved hvad jeg har sagt. Jeg vil ikke have noget med Dem at bestille."

Isak meente, at han her burde indskyde en forklarende Bemærkning og tilføiede:

„Lille Klaus kan nok forstaa, at Agenten igaar gav sit Løfte, uden ret at kjende Ham, saa var det, at jeg kom til og traf Hr. Dyberg i daarligt Humør, — Folk bliver altid i daarligt

Humør, naar de tale med Klaus. — Jeg forklarede Hr. Agenten, hvem Klaus er, det var derfor begribeligt, at han tog sit Ord tilbage. Jeg hørte ogsaa, at Klaus paaberaabte sig den fordrufne Harpyt, som Vidne paa den Historie, Han gik og prøvede om, saa skiftede jeg Bud efter ham, han venter vist herude, nu skal vi faae dem ind, de to Vidner, og høre, hvad de har at sige." Han aabnede Døren og kaldte. Jakob alene viste sig. „Hvor blev Harpyt af?"

„Han gik sin Vei, da han fik Die paa mig," svarede Sømanden med nogle dybe Bux mod Dyberg og Villassen.

„Trød nu an, Broder Jakob! fortæl nøiagtig og sandfærdig, hvad Du har at sige. Hvorfor troer Du, Harpyt gik, da han fik Dig at se?"

Jakob lo og kastede med Hovedet. „Han vidste nok, jeg kjendte hans Jagter ombord fra Peder Baas, da han borede Huller og drak af Biinsfadene."

„Hører De?" hviskede Jaf. „Biinsfadene!"

„Han blev tampet," tilføjede Jakob, „formedelt han gjorde lange Fingre nede i Kapitainens Kahyt."

„Sy for en Ulykke! stjål han? — Det taler

ikke til Fordeel for Villassens Vidne. Lad os gaa videre."

Jakob kom nu frem med en fyndig Beskrivelse af alt hvad der var foregaaet ombord paa det strandede Skib, af og til standsede han lidt, men Isak hjalp ham tilrette igjen, og da de to Brødre tav, var enhver Skygge, der kunde hvile over Dyberg, tilintetgjort. Isaks findrige Beviser ramte Villassen som Kølleslag, han indsaae nu, at hans Sag var fuldstændig tabt, den overmodige Mine forsvandt, det trodsige og truende Hoved bøiede sig, der stod kun en ydmyg, sammenknuget, tilintetgjort Skikkelse tilbage, som bevægede de fregnede Hænder omkring hinanden, og som ikke vovede at se iveiret.

„Nu kan Jakob træde af og vente derude, maaske Agenten har noget at tale med Dig om, naar vi ere blevene færdige med denne hersens Klaus Villassen."

Jakob gjentog sin ærbødige Hilsen, og fastede ved et behændigt Slag med Hovedet, sit lange, blaa sorte Haar tilbage fra Panden. Han havde faaet Mod, da alt var gaaet saa godt, imidlertid var han dog ret tilfreds med atter at have naaet sin Krog ude i Kontoret.

De faa Diebliffe, der forløb i Tavshed inde

hos Agenten, efter at Jakob havde lukket Døren, vare som et Havblik, under hvilket Uveiret samler Kræfter til en ny Kamp. Dyberg sad i Sofaen og røg trøstlig paa sin Pibe, Isak havde befriet ham fra en tyngende Byrde og allerede løst en-deel af sit Løfte. Han ventede nu paa, hvad der vilde følge efter.

Isak stod ligeoverfor den sammenkrøbne Villassen, saae ham væde de smalle Læber med Tungen, fulgte ethvert verlende Udtryk, enhver skyn og forlegen Bevægelse i hans Ansigt, med Rinddyrets skarpe og glubende Blik, før han atter begyndte:

„Agenten har nu seet, hvad Klaus Villassens Trusler betyde, De skal ogsaa høre lidt om hans Vidne. — Veed De, hvorfor han løb sin Bei-derinde? — Han vidste, jeg var efter ham, han har anet det længe, men snoet sig fra mig, saagodt han kunde. — Der er gaaet mærkelige Ting for sig i Dybergs Huus, De spadserede frem og tilbage paa Gulvet heroppe og fornam ikke til det, der skete under Deres Fødder.“

„Hvad angaaer det Klaus Villassen og hans Vidne?“

„Mere end De troer. — Mens jeg boede ovre paa Torvet, kom der en Mand til mig. —

Vil Du købe Bomuldsvarer, Bændler, Strømper, Uldtøj eller Dreiel? Jeg sælger det for halv Pris, smugler det selv over Grændsen og kan derfor være billigere end Andre. — Manden hed Harpyt, jeg troede ham og købte. — Kan De gjette, hvor Grændsen var, han smuglede over? — Denne paa Hjørnet af Deres Huus gaaer der en Luge ned til Kjælderen, den stod paa Klem om Ratten, indenfor laa der en Mængde smaa Pakker stablet op, som Harpyt tog, naar han havde seet, at Gaden var tom og Bægteren sov i sin Kjælderhals. — Hvem deelte Profitten med ham, hvem lagde Tyvekosterne tilrette? — Det maa Du jo vide, Klaus Villassen, som var Pakhuusforvalter dengang.”

„Jeg gider ikke høre paa den Snak,” sagde Klaus. „Lad mig komme ud.”

Haf lagde Haanden paa hans Skulder og tvang ham ned i Stolen foran sig.

„Bliv lidt, der er mere tilbage. Harpyt var ikke den Eneste, som smuglede paa den Maade over Grændsen, der gif en gammel Kone omkring paa Landet og folgte de samme Forklædebaand, Bændler og Strømper, det var Klaus Villassens Moder.”

„Der er ikke et Ord sandt af alt, hvad han siger,” forsikrede Klaus.

„Jeg fik først Vinene op for den Bedrift, da jeg kom i Dybergs Huus og daglig maatte mærke samme Kjøbmandstegn, den sexoddede Stjerne, paa Konsulens Pakker, som der stod paa dem, jeg havde kjøbt af Harpyt. Saa passede jeg paa, saa samlede jeg Mærkerne, og fik efterhaanden flere opspurgte fra Landet, da jeg blev Pranger. Hvad kan man ikke gjøre med en god Villie!”

„Jeg siger endnu engang, at det er Løgn alt sammen,” raabte Villassen, „han vil min Ulykke, lad mig komme ud.”

Isak traadte atter iveien for ham. „Sæt Dig ned, Klaus! Du bliver saa bleg, hvorfor ryster dine Hænder?”

Isaks Røst vedblev at være dæmpet og klangløs som sædvanlig, alene hans Ansigt fik efterhaanden et mere vildt og hadefuldt Præg, hans skarpe, hvide Tænder kom oftere tilsyne, og hans Dine lode til at bore sig ind i Synderen, han holdt foran sig.

„Da jeg var sikker i min Sag, kaldte jeg Harpyt til mig, han løb sig fast i sine Løgne, den gamle Kjæltring! men kom tilsidst frem med

alt. Klaus Villassen var Tyven, hans Moder og Hærpnt Hælerne."

"Hvad siger Du til dette?" spurgte Agenten i en foragtelig Tone, og saae Klaus stift ind i Dinene. "Du lader ikke til at befinde Dig rigtig vel herinde."

"Jeg siger, jeg siger, —" Det var ham umuligt at gaa videre. Hans Tanker gjennemløb forgæves den hele Række af Udflugter, han kjendte, han behøvede nogen Tid til at fatte sig, medens Ansigtet fortrak sig under en frampagtig Graad, han faldt paa Knæ, strakte begge Arme op mod Dyberg og hvistede:

"Naade og Barmhjertighed, ødelæg mig ikke."

Isaf brast i en Latter, der udtrykte al den Hævnlyst og Haan, han hidtil havde søgt at skjule.

"Nu beder han om Barmhjertighed, han, som nylig nægtede selv at vise den. — Ingen Skaansel, ingen Naade!"

"Det kan ikke bevises, hvad han beskylder mig for. Isaf vil min Ulykke, han har svoret det paa Raadstuen."

"Naa, saa, det huster Du, Klaus! Ja, nu er den Dag kommen, som Du skulde vare Dig for, Blod til Bod hedder det ude mellem Lyngen. Sidst lo Du af min Forklaring, idag skal den

staa til Troende. — Her er Beviserne!" Han aabnede Pакken, som Jakob havde bragt med sig, og kastede Stykkerne hen over Gulvet. „Disse Strimler og Baand sad om Sagerne, som Tyvene solgte, se paa dem, Hr. Agent! siig, om De gjenfjender Deres Tegn?"

„Mærkerne ere vore," svarede Dyberg.

„Hvis det saa var alt, men der er endnu lidt tilbage. Den Dag, Klaus fik mig til at forlade Konsulens Pakhuus, tog jeg hans Regnskabsbog med, her er den, hold den sammen med Deres Bøger, paa hver Side vil De finde et eller andet lille Snyderi optegnet. Staaer der fjorten Dages Løn til Bødkeren, kan De være vis paa, han kun har faaet otte betalt, sælges der Tøndestaver eller andet Ros fra Bladsen, staaer Halvparten af det indkomne Beløb i Bogen, den anden Halvpart er gaaet tilbunds i Klaus Villassens Lomme. Giver Konsulen Folkene halvtresindstyve Daler til Deling i Nytaarsgave, beholder Klaus selv de femogtyve, — spørg dem ad, der er gaaet femten Mar hen, men de fleste leve endnu, og husk, hvad der er skeet. — Han har snydt sine Kammerater, bestjaalet sit Herskab, jaget mig af min Tjeneste og forlanger endda Naade og Barmhjertighed! — Zilo! Zilo! det

Onde skyder op i mig, jeg skulde bære over og
 tilgive! — men, hvem Fanden kan tilgive, naar
 man ikke ogsaa kan glemme? — Jeg er Skøier,
 Klaus Villassen, hvad er Du selv? Min Fader
 hjalp Klemmen med at slaa Hunde ihjel, din
 Moder gif som Tyvekvind fra Dør til Dør. —
 Hævn, Hævn! bliver det ved at raabe herinde,
 derfor maa nu Agenten for mig bestemme sig til
 hvad han vil, men hvis Du ikke er reist din Bei-
 inden Sol gaaer ned i aften, og har givet din
 Saligheds Ed paa, aldrig mere at vende tilbage,
 gaaer jeg til Byfogden imorgen tidlig og gjen-
 tager Ord til andet, hvad jeg her har sagt, vi
 vil da faae at se, hvad Du bliver istand til at
 nægte. Du har jaget mig ned af Raadstuetrappen,
 jeg driver Dig ud af Byen. Afsted med Dig,
 lykkelig Rejse!"

En Time senere havde Klaus Villassen lukket
 sin Butik, samme Aften forsvandt han fra Byen
 og vendte ikke senere tilbage: Den befriede Agent
 gav Jakob Plads paa et af sine Skibe, kjøbte
 alle Jaks Faarekind, var endog saa høimodig,
 at tilbyde dobbelt saa stort et Forskud, som Bran-
 geren forlangte.

Det blev Seirens lykkelige Følger, de mistede
 vel noget af deres Betydning, da Jaf to Dage

senere kom op til Velling Kro, for at bringe Zilo de lovede Kvartalspenge. — Zilo var for-
svunden.

„Gud veed, hvad der er bleven af ham,“
sagde Barten. „Morgenens efter at J red bort,
fulgte han sine Uhre for Spotpris, tog saa Kassen
paa Ryggen og gik sin Vej. Han betalte, hvad
han var skyldig til sidste Skilling, gav ogsaa ret
ordenlige Drifkepenge. Jeg har ikke hørt et Ord
fra ham siden.“

IX.

Hvorfor Bysse ikke vilde synge.

Dørene stode aabne til to smaa Værelser i
Pensionsanstalten, saaledes at man fra det ene
tydeligt kunde se og høre, hvad der foregik i det
andet. Væggene vare hvidkalkede og Halvparten
af Loftskrosetten, som forsvandt bag den ene Væg,
tilkjendegav, at de to smaa Stuer tidligere havde
været een stor. Over begge Gulve laa et skotsk,
stribet Tæppe, hvis lyse og slidte Traade tydede

paa langvarig Brug. Et gammelt Fortepiano paa fire tynde Been, stod i det ene Værelse, en steenhaard, firkantet Sofa og en mahogniemalet Kommode i det andet.

Udenfor de aabne Vinduer skynede en ærværdig Ahorn, mellem dens løvrige Grene holdt nogle lystige Spurve deres daglige Raadsforsamling. En rødrende Solstraale sneg sig hver Aften ned mellem Træets taffede Blade og faldt ind over Gulvtæppet. Forresten var alting lyst og hvidt og duftende derinde, man opdagede ved første Blik, at de to Værelser maatte tilhøre to unge Piger, en Formodning, der blev tilstrækkelig bekræftet ved de forskellige Klædningsstykker, som i aften laa henslængte over Stole og Borde, foran to aabentstaaende Rejsekufferter.

Inde i det sidste Værelse, det vil sige det, der laa længst borte fra Gangen, og til hvilket man altid tyede, naar det gjaldt en Hemmelighed eller fortrolig Samtale, sad to unge Piger paa Sofaen, en blond og en mørkhaaret. Den Eneste støttede Hovedet til den Andens Skulder og lyttede til det, hun hviskede, medens hendes sænkede Blik lod de lange Dienhaar tegne en blød og mørk Skygge ned over begge Kinder. Den Blonde, som talede, havde et af disse freidige og sorgløse

Ansigter, som smile til alt, hvad der møder dem, lette Naturer, der ikke gjøre sig anden Forestilling om Fremtiden, end at den nødvendig maa indeholde Opfyldelse af alle Barnets Drømme. — Denne Fremtid rækker i det firtende Aar forresten hjelden længere ud end høist til næste Sommer.

Den Anden, som lænede sig til hendes Skulder, viste en fuldstændig Modsatning til disse lysende Illusioner. Naar hendes Dine af og til sænkede sig, laa der en Dybde, et Alvor, undertiden en flagende Sørgmodighed i dem, som vidnede om, at Verden allerede var traadt hende streng og ublid imøde. Iøvrigt var enhver af hendes Ansigtsformer saa frisk, saa rund og blød, hendes mørke og talende Dine saa fuldstændig ubekjendt med deres egen Magt, som kun den første Ungdom tilstoder det. Der var noget i hendes alvorlige Ansigt, som gav et bestemt Indtryk af, at alt, hvad der var smaaligt eller uhæderligt, umuligt kunde trives i hendes Nærhed.

„Vien, saa svar mig dog, Theone!“ udbrød den Blonde, „og hør lidt efter, hvad jeg siger. — Det er nu afgjort, at vi pakke vore Kufferter færdige i aften, og at Du imorgen reiser hjem med mig, jeg taaler ingen Modsigelser, Du skal følge

mine Raad, fordi jeg er langt fornuftigere end Du, skjøndt Du snart bliver sytten Aar, jeg kun femten."

"Sexten!" paastod Theone.

"Jeg vil ikke være mere end femten, til næste Aar bliver jeg maaske kun fjorten, saa er Du hele tre Aar ældre. Smil nu! Du er saa smuk, naar Du leer. — Lad mig kysse dine Tænder, jeg vil kysse dem, de ligne Mamas ægte Perler hjemme."

"Saa var det Skriftemaalet, Du lovede mig."

"Jeg tør ikke komme frem dermed, Du vil affsty mig, naar Du hører det."

"Prøv derpaa alligevel."

"Du maa da vide, at jeg i Begyndelsen, Du kom hertil, slet ikke syntes om Dig, jeg havde bestandig været den Første i Institutet og alle disse Kræmmerunger herinde, som jeg forede med Bonbons og laante mine Handsker, maatte lystre, hvad der faldt mig ind. Det vilde Du ikke, Du holdt mig i Respekt med din Damemine, Du fornærmede mig med din overlegne Tavsshed. Saa kom din Bedstemoder en Aften herover fra Steensballegaard, fire fuljorte Heste, Baronesse Saldern! — Institutbestyrerinden fulgte neiende lige ud paa Gaden. — Fra nu af hadede jeg Dig, øste Blæk

paa dine Stilebøger, pinte Dig, hvor jeg kunde komme til, Du lod bestandig, som om Du ikke mærkede noget."

"Jeg mærkede det virkelig ikke heller."

"Vist gjorde Du! skal jeg nu ikke engang have den Løn for alt mit sure Arbeide? — Saaledes varede det ved til jeg isjor blev syg. Typhus! sagde Doktor Mikisch, meget smitsom! — flyttes paa Hospitalet! — men jeg vilde ikke flyttes paa Hospitalet. Alle de Andre løb deres Bei, Du pleiede mig, Du vaagede over den stakkels Julie Walmoden. — Jeg blev forbarset, ydmyget, rørt, den første Morgen, jeg kom til min Bevidsthed igjen og saae dit lille, søde Ansigt bøiet over min Seng. — Jeg glemte mit Hoved under Tæppet og græd bitterligt, da Du gik ud. — Hvor har jeg holdt af Dig siden, det er umuligt at beskrive, men ikke sandt, Du veed det, Du troer det? — Ja, nu har jeg sagt Dig alt. Var det ikke et affsyneligt Skriftemaal?"

Theone slyngede sine Arme om Julies Skuldre og kysjede hende.

"Du græder jo, Theone! dine Dine ere vaade. Hvad fattes Du dog, tør Du ikke betro Dig til mig, Du veed, hvor uhyre discret og tavs jeg er. Kom, støt Dig til mig, jeg vil vide,

hvorfor Du i hele den sidste Maaned har været bedrøvet? — Jeg begriber ikke, hvad Folk kan have at sørge saa meget over."

Theone høiede sit fine Hoved ned over Julies Skulder og brast i Graad. „Jeg er saa bange, saa bange!" hviskede hun. „Jeg har ikke hørt fra min Fader i de sidste tre Maaneder. Hver Dag, naar jeg seer Postbudet gaa forbi, haaber jeg, han skal bringe Brev, men der kommer intet. Jeg forestiller mig, at han er syg, at han fattes noget, han vilde ellers ikke lade mig vente saalænge. Før har jeg aldrig vidst, hvad det var at frygte, at lide, nu veed jeg det."

„Skriv til ham! siig, at han skal komme øieblikkelig, at Du har en meget vigtig Sag at tale med ham om, det gjør jeg altid, naar jeg vil se Pa, han indfinder sig bestandig punktlig. Forresten har Institutbestyrerinden ogsaa talt om din Fader, hun kaldte mig ind imorges og spurgte, om jeg ikke vidste Aarsagen til, at han dennegang blev saalænge borte. Disse gamle Damer kunne være utaalelig nysgjerrige."

„Hun har en bedre Grund til sit Spørgsmaal, end Du formoder. Jeg har ikke betalt hende Kvartalspengene for de sidste sex Maaneder."

Julie foer op af Sofaen, der laa en uendelig Deeltagelse i hendes smukke Dine, medens hun omfavnede Theone og udbrød: „O min Gud er det derfor, Du er bedrøvet? Du fattes Penge, og det har Du ikke villet betro mig. Er det nu rigtigt, Du Søde! er det at have Tillid til en trofast Natur som min? iaften skal den Gamle faae alt, hvad der tilkommer hende, jeg har Masser af Penge, Pa sender mig hver Maaned langt mere end jeg behøver, Ma gjør i Smug det samme, Onkel Eberhard ligesaa, jeg lader naturligviis aldrig den Gne vide, hvad jeg faaer af den Anden.“

Hendes Kinder blussede, medens hun overmodig og lykkelig foer hen til Kommoden efter den lille Kiste, som gjemte hendes Skatte, og stræde dem ud i Venindens Skjød.

Theone rystede paa Hovedet, samlede de adspredte Sedler og gav Kisten tilbage. Hun fik imidlertid ikke Leilighed til noget Afslag, Julie satte sig paa hendes Skjød, lagde sin hvide Haand paa hendes Mund og vedblev med en Betsalighed, der mindre laa i Ordene end i hendes milde og indsmigrende Stemme:

„Du vil ikke! Du skal! der kan ikke være nogen Tale herom, hvad er vel Penge mellem os,

kan Kjærlighed ikke modtage, hvad Taknemlighed giver? Hvis dit aristokratiske Forhold forbyder Dig, at betragte denne Ubetydelighed som Gave, saa lad det være et Laan, blot den gamle Frue faaer, hvad hun har at fordre. Nu gaaer Du strax ned til hende med Pengene, imidlertid lægger jeg Papiir og Pen tilrette, naar Du kommer tilbage skriver Du til din Fader, at Du tager hjem med mig og indbyder ham til at besøge os paa vort Gods Ascheffel, han kan tage lige dertil med Diligencen og skal faae det mageligt og godt, Pa har fortrinlige Heste, udmærkede Cigarer, der ville vi desuden være To om at kjæle for ham. — Du skriver altsaa, ikke sandt?”

„Jeg veed ikke engang hans Adresse,” svarede Theone, saa undseeligt og svagt, at Ordene neppe høortes.

Julie foer et Skridt tilbage, hendes smukke Dine stirrede forbavset paa Veninden, men hun begreb med den unge Piges hurtige Opfattelseerne, at der her ikke lod sig spørge om mere, tog Blads paa Sofaen, beholdt Theones Haand i sin og udbrød: „Fortæl mig lidt om din Fader, Du holder vist rigtig meget af ham?”

„Om jeg holder af ham, det er jo fra ham, al min Lykke kommer,” hvissede hun med et Smil,

der bredte Sollys over hendes rene Træk. — „Han er mit Forsyn! ja, Du forstaaer mig vist ikke, hele min Fortid er kun ham, og i Fremtiden vil han udfylde alle mine Tanker.“

„Jeg holder ogsaa meget af min Pa!“ forfikrede Julie i en Tone, som ikke kunde være mere ligegyldig, „det veed Gud jeg gjør! han forstaaer blot ikke, at sætte rigtig Pris derpaa. Hestene og Hundene optage hele hans Tilværelse, naar jeg derimod seer Jer To spadserere sammen, høiede over hinanden, hvissende, gestikulerende, — man skulde næsten ikke tro, det var Fader og Datter.“

„Det er det ikke heller. Den Foraarsdag, jeg blev konfirmeret, betroede han mig, — hvor er han stor og ædel! — jeg er kun et Hittébarn, taget op fra Landeveien. Nu veed Du min Hemmelighed.“

„Du, et Hittébarn, en Fattigunge, og Baronesse Salbern, din Bedstemoder, — jeg forstaaer ikke et Ord af det Hele, men det er yndigt alligevel, min egen, søde Theone, ligesom i Festlighederne paa Kenilworth, — Zilo er Greven! — og saa romantisk, saa mystisk! saadan noget passerer der aldrig i mit Liv, bestandig hen ad den lige, flagne Landevei. Pa gaaer og stifter sit

lille, røde Ansigt sammen med Forvalterens, Ma
sidder og læser Lafontaine, eller beundrer sig selv
i sine Kniplinger, evig Et og det Samme. — Du
gode Gud! hvor har jeg ikke ventet paa, at der
dog maatte hendes lidt ualmindeligt. Rjører jeg
ud ønsker jeg altid, at Hestene ville løbe løbsk,
seiler jeg, skal Skibet forlise, naturligtvis, jeg
selv vil slippe uskadt derfra. Næsten hver Aften
ligger jeg derinde og ønsker mig en rigtig stor
Ildbrand, hele Institutet brænder af, jeg bliver
reddet af Kryssseerregimentet i yderste Livsfare.
Men det falder desværre ikke i min Lod. — Nu
ind til den Gamle med hendes Penge, saa pakke
vi Kufferterne. Jeg har aldrig holdt saameget af
Dig som i aften.“

Næste Morgen tidlig forlode de to unge Piger
Institutet og fløi som Svalerne til lykkeligere
Egne. Genimod Aften naaede de Ascheffel, en
gammel Herregaard med spidse Taarne og sorte
Teglsteenstage, mod Syd Spor af en Vindebro
og nogle Boldgrave, der for Diebliffet tjente som
Blegeplads for sidste Vinters Hørlærred.

Da de førte igjennem Kastaniealleen lød et
muntert Jægerhorn dem imøde fra Skoven. Nede
i Landsbyen ringede Kirkekloffen til Solnedgang,
ude paa Engene brølede Kvæget. Julie var hen-

rykt, hilste alle, jublede og sang, viste Theone en udsøgt Opmærksomhed, hendes overgivne Glæde smittede tilsidst Beninden.

Walmoden og hans Hustru kom frem paa Trappen, da Vognen førte ind i Gaarden. Julie og hendes Beninde bleve modtagne med al den overstrømmende Hjertelighed, som to Mars Skilsmisse og Familiens eneste Barn, det vil altsaa sige et meget forkjælet Barn, kunde gjøre Forbring paa. Derefter fulgte Præsentationen for Selskabet ude paa Terrassen, først den gamle Sognepræst, saa Dufel Eberhardt, en fed og godmodig Person, som lo af alt, hvad han selv sagde, endelig en ældre Herre med et langt, graaligt Overkæg, et eiendommeligt fængslende Øde, og hvem Herremanden kaldte for sin kjære Ven, Baron Zachow von Seydewitz. Saa gik Turen gennem alle de pragtfuldt decorerede Sale, som hver gjemte paa sin Grindring, der var saameget at se, saameget at spørge om, Julie havde tusinde levende Interesser, hvoraf den sidste rigtignok bestandig ophævede den forudgaaede.

Saadan en første Aften paa en Herregaard er Glædens og Forventningens Tid, vi give os villig hen til Indtrykket af det Nye og Fremmede, der kommer os imøde med lutter fortryllende

Løfter og Forjættelser. Sidenefter — af! sidenefter gaaer det undertiden med de fleste af disse Forjættelser, som med Alkymistens Digle: lidt Guld i megen Aske.

Næste Morgen vakte Fuglenes Hilsen de to Beninder. De klædte sig og gennemstreifede derefter Haven i alle Retninger. Den gamle Lænkeshund blev slaaet løs og fulgte dem, hylende af Glæde, ind mellem Blomsterne, boltrede sig i Bedene, ødelagde Rabatterne, idag var alt tilladt.

Først gik det ned til Svanerne, som kom sejlene med deres graa Unger og skjændte og truede, fordi man vovede at krænke deres Fred, siden besøgte de Kaningen, Forvalteren ikke at forglemme, hos hvem de drak Fløde og spiste Tyk-melk, overalt var der friskt og herligt, overalt Poesi, Nyhedens for den Ene, Grindringens for den Anden. Julie selv var en af disse smukke Blomster, som kun behøve Sollys for at udfolde sig.

Baron Zachow lagde en Dæmper paa hendes overgivne Lystighed; han opdagede de to unge Piger om Formiddagen, ivrigt beskæftigede i et stort Kirsebærtræ, og fulgte dem siden som en trofast Kavalleer. Han forstod at fængsle deres Opmærksomhed, at gjøre sig uundværlig, han havde bestandig et forskende Blik, en iagttagende

Mine, men tillige en ærbødig Beundring for dem, som slet ikke mishagede; kun var det ikke muligt at udfinde, om det var Julies lille Person eller Theones, som fængslede hans Tanker og hans Dine. Han forlod dem kun for at vende tilbage igjen, talte selv ikke synderligt, men lyttede til og hørte saameget bedre.

„Hvem er han egentlig, denne gamle, alvorlige Herre?“ spurgte Julie sin Fader, idet hun drog ham bort fra de Andre. „Han taler, uden at sige noget, han fængsler og interesserer, uden at jeg veed hvorfor.“

„Det er et af de hæderligste Mennesker, jeg har truffet paa.“

„Lidt fjedelig, ikke sandt?“

„Trofast og loyal, en overlegen Mand, en Lærd, mit Barn! der kjender Alverdens Nutid og Fortid, lige saa godt som Du din Sykkur.“

„Men alt det, Du der ramser op, interesserer mig jo ikke det mindste. Jeg vil vide, om han er rig, eier han Gods, store Gods, holder han smukke Heste og Vogne, — er han ugift?“

„Han er Enkemand og en af de rigeste Godseiere i Nordtyskland.“

„Ja, se det er der da Fornuft i,“ ytrede hun

og gif bort med en tankefuld Mine, uden at pørge mere.

Efter Middagsbordet toge de ind til Byen, der var Marked den Dag. Julie havde sin egen Vogn, nydelige, isabellefarvede Bonnyer, Nordbakter hed det dengang, og det klædte hende at føre. Baron Zachow bad om Tilladelse til at ledsage dem og fik Lov dertil efter indbyrdes Raadslagning.

Den lange Hovedgade var skjult af Telte, de Handlende raabte paa Kunder, Bønderpiger og Karle gif i lange Rækker og holdt hverandre i Hænderne, Lirekasserne spillede, Solen brændte, og Støvet lagde sig som en blid Dug over alle. Det var et Marked, dannet af tusinde livlige Grupper, en Festdag, som tegnede sit fredsommelige og lykkelige Præg, hvorhen Diet saae.

Oppe paa Gæstgiverens Port fortalte en isinesaldende, alenlang Plakat, at der her blev givet Forestilling i den høiere Stuespilkunst: Sang, Deklamation og det udmærkede Stykke: „Glorioso, den store Djævel!“ — Det var altfor fristende for Julie.

„Vi maa derind,“ sagde hun med en Betsning, som ikke tillod Modsigelse. „Jeg er træt, Du er ogsaa træt, Theone, jeg kjeder mig mellem

alle disse Borgermennesker, der omringe og betragte os, saa vi neppe kunne komme frem."

"Forestillingen synes at ville blive noget truende lang," tillod Zachow sig at bemærke. "Venter man Dem ikke hjemme?"

"Jeg ventes aldrig, naar man kun veed, jeg morer mig," svarede hun. "Behag at tage Billetter, Hr. Baron! — seer Pladser, saa undgaa vi at komme i for nær Berørelse med det elstværddige Publikum; men gaa først hen til den gamle Mand der, og kjøb en Bunke Blomster, til at fæste paa den første den bedste af. Skuespillerne."

Foran Døren til Theatret sad en ældre Kone, indhyllet i et Tørklæde og paa Hovedet en Kappe med flagrende Baand, som næsten skjulte en massiv Række forlorne Krøller.

"Hvor kommer det, at Gæstgivermadamen skal sidde ved Kassen og sælge Billetter paa en Markedsdag?" spurgte en Branger hende.

"Det maa De nok sige. Fatter har lagt Beslag paa alt hvad der kommer ind i aften, vi har ikke faaet saameget som en Søsling for det hele Selskabs Koft og Logi i de sidste fjorten Dage." Dermed lod den Sag sig forklare.

Theatret var opslaaet i et stort Rum, som om Vinteren blev benyttet til Dansesal, det saae

lidt tarveligt og medtaget ud, medens Dagskæret endnu stredes med Lampelyset, og viste Forhængets mange smaa Rifter og Pletter. Nogle uhørlede Tværlægter skilte Orkestret fra Tilskuerpladsen, og tilhøre i Proskeniet kom en Dør tilsyne, som næsten aldrig stod lukket, siden der igjennem den blev hentet Borde, Stole og en Mængde andre Nødvendighedsartikler, som skulde bruges oppe paa Theatret. Under Forestillingen lagde Publikum ogsaa Mærke til, at nogle enkelte Tilskuere forsvandt gjennem denne Dør, maaske for at se Spillet paa nærmere Hold, dog var det kun de Udvalgte, eller daglige Gæster, en saa stor Gunst blev indrømmet.

Huset var særdeles godt besøgt denne Markedsaften, og de bedste Pladser næsten alle optagne, da de to Beninder kom ind, Julie med Farnen fuld af Blomster. Orkestret bestod af fire Personer. To Violiner, et Klaphorn og en Fløite forenede sig til en brusende Musik, som erstattede i vild og ubændig Styrke, hvad den manglede i Harmoni.

Kloffen ringede, Tæppet gik op, „Glorioso, den store Djævel“ aabnede Forestillingen. Folk jublede, man skød og myrdede ogsaa af Hjertens Lyst, de Spillende bleve flere Gange borte i

Krudtrøgen, der rullede ud og lagde sig i en tæt Skj oppe under Loftet i Salen. Glorioso, Røverhøvdingen, behøvede blot at træde frem paa det rystende Gulv, for at vække Skræk og Rædsel, hans vældige Røst lød som Tordenskrald, hans ildrøde Dragt frembragte en behagelig Gysen. Benene havde han forsynet med et Par uhyre Fiskerstøvler, formodentlig fordi han vidste, at han vilde komme til at vade i Blod til lidt op over Ankelen.

I Gæstgivergaardens Spisestue sad paa samme Tid Selskabets Komiker, Bysse, sminket og paaklædt til at træde frem i næste Afdeling, en lille, trivelig Person med et uhyre rynket Ansigt, smaa plirrende Dine og opadstræbende Mundvige, som man seer dem paa Komusmasken. Et Selskab af Forpagtere og Hesteprangere havde samlet sig omkring hans Bord, lo af hans Vittigheder, fyldte hans Glas og morede sig ved at se, hvorledes Lunet og Lystigheden steg efterhaanden, som hans Kognaksflaske tømtes. Pludselig lagde der sig en stor og bred Haand paa hans Skulder, en mørkhaaret og solbrændt Skikkelse bøiede sig ned over den store Komiker og hvisttede til ham:

„Nu er det snart paa Tiden, at Bysse skal op, vi spille paa det sidste af den store Djævel.“

Byssse stød sin Stol tilbage og saae paa Manden. „Jeg vil Fanden ikke op,“ svarede han leende og hikkede. „Her sidder man saa rart. Jeg vil have mine Penge, vil jeg, I skyld mig for de sidste to Maaneder, I Hallunker! I skal gaa op og hente Direktøren, lad ham komme herved, strax ned, saa skal han faae en Firtel med, han trænger svært til den.“ Derefter begyndte han en Sang, som rungede igjennem Stuen:

„I dybe Kjælder sidder jeg,
Og drikker, drikker, drikker!“

Han hikkede, standsede lidt og forsikrede endnu engang høitideligt, at han ikke vilde op.

Iak tog Sagen meget koldsindig. „Den Snaf er vi nu saa vante til,“ ytrede han smilende. „Maa jeg bede de ærede Herrer gaa en lille Kjende tilside, saa skal vi snart faae ham paa Benene.“

Han greb Byssse med den ene Haand i Ryggen, lagde den anden paa hans Skulder, og stød den store Komiker, trods en strittende og heftig Modstand, ud af Værelset.

Glorioso var ynkelig dræbt, Stykket endt, hele Huset rungede af Bisfald. Tæppet gik atter op, man saae en Stue, hvis Baggrund tabte sig i Fjelddecorationen fra forrige Stykke, eftersom

Maskinmesteren havde glemt at faae det rette Bagtæppe ned. Et lille Bord, med to viftende Tællelys, var stillet hen i Forgrunden. Bysse traadte ind, langsomt, noget usikker paa Venene, den ulyksalige Kognat var iasten mod Sædvane bleven hans Mester. Han støttede sig til den ene Koulisse, medens hans Hoved sank ned paa Brystet. Folk troede, det hørte med til Spillet og raabte Bravo. Efter en lille Pause gik han videre, saae sig om, gjorde et dybt Bux og faldt atter i Tanke. Bludselig vaagnede han, som en Mand, der veed, hvad han vil, traadte hen til Lampe-rækken, slog ud med begge Arme for Publikum, og udbrød:

„Høistærede Forsamling maa endelig ikke tage det ilde op, men der bliver min Salighed ingenting af Komedien iasten, formedelst jeg har ikke faaet mine Penge i de sidste to Maaneder.“

Efter denne Erklæring slukkede han Lysene med Fingrene og søgte tilbage mod Koulissen, for at finde det tidligere Støttepunkt. En Haand kom i det samme tilsyne, efter Haanden en Mand i Skjortærmer, som tog Kunstneren i begge Skuldre, og udbrød i en høist velvillig Tone:

„Lille Bysse er vist inte rass iasten. Kom bare med mig, saa skal vi nok faae ham kureret.“

Bysse og Manden forsvandt, Tæppet gik ned, en rasende Gysen fulgte efter. Endnu inden Larmen havde lagt sig, gik Tæppet atter op og en ny Person kom tilsyne. Der var noget i hans høie, mandige Skikkelse og tvangløse Gang, som virkede beroligende paa Mængden og vakte Forventninger til hans Fordeel. Han gav Indtryk af en Mand, der havde prøvet meget, kæmpet meget og som endnu befandt sig i en Tilstand, saa haabløs, som naar Vandet luffer sig over os. Medens han hævede sine tankefulde Bine og lod dem glide hen over Kredsen, var der et Udtryk af Træthed og Livslede, men tillige noget overlegent og bydende, der gav Anelse om en Personlighed, som hørte til et bedre Selskab, end det, han iasten befandt sig i.

Det var Zilo med graanet Haar og furede Rinder, høiet af Alder og et rastløs Liv.

Han traadte hen for Samperæffen, beklagede det nylige Uheld og bad om Tilladelse til at erstatte Bysses Nummer med et andet. Derefter begyndte han et Digt, det samme, han en Aften havde omtalt i Bondetroen til Isak, og som angik Theonies Historie. Han skildrede den syge Moder, som paa Sottesengen kaldte paa sit Barn, der laa død i Bondens Lade, og istedetfor hvilket

man bragte hende et levende. De ubekjendte Forældres Sorg skildrede han og den Anger, han selv havde følt over det ffete. Saa gif han videre, og fortalte om den lille, fremmede Pige, der efterhaanden var groet fast til hans Hjerte. Han glemte tilsidst aldeles Digtets Rhytmer og Vers, Diebliffets Inspiration gav ham rigere Ord. Det var en Sjæl, der stønnede i Strid og Anger og Tvivl om sig selv, i et frugtesløst Arbejde for at skaffe det fremmede Barn noget af den Lykke og sorgfri Tilværelse, det havde mistet ved hans Brøde, det var Billedet af denne unge, uskyldige Sjæl, Længselen efter hende, Lykken over den Dag, de skulde mødes igjen, som strømmede ud i Ord, og som bekræftedes af de mørke Dine, der nu fik Liv og straalede, og af den bløde og bævende Stemme, der med hele dens tidligere Tryllemagt paatrængte sig Tilhørerne. Som en Løve ryster sin Lænke, rystede han sine Pjalter, en ny og fremmed Skikkelse traadte ud af dem, større, mægtigere, fremfor alt sandere. En aandeløs Tavsshed hvilede over det blandede Publikum, der blev stille og tavs som i en Kirke, Præsten stod for Alteret. Zilo havde vist aldrig spillet mindre Komedie, end i aften, men heller aldrig været en større Skuespiller.

Nede paa den første Bænkerække sad en ung Pige, rødmende, sammenbøiet og undseelig, som om hun frygtede for at Tilskuerne skulde vide, at hele den Lovsang, de tilraabte deres jublende Bifald, kun gjaldt hende, at det var hende, Manden deroppe skildrede, hende, han længtes efter og levede for. Da Zilo endelig tav og Jublen og Stormen var paa det høieste, og Julie havde travlt med at fæste alle sine Blomster ind paa Theatret, hørte hun sig over mod Baron Zachows Skulder og brast i Graad.

Baronen havde allerede længe lagt Mærke til hende, han havde seet hendes Lykke, hendes Dine Lyse, medens hun indaandede ethvert af Zilos Ord.

„Hvad fattes De?“ udbrød han med en Stemme, der lød dæmpet og som røbede en indre Bevægelse.

„Han deroppe er min Fader,“ hviskede hun og reiste sit Hoved. „Jeg er det Barn, han taler om. Tillad mig at komme op til ham.“

„Deres Fader!“ gjentog Baronen. „Det er altsaa sandt, hvad han fortæller, — Skildringen om det røvede Barn —“

„Det er sandt, hvert eneste Ord,“ svarede hun, „langt, langt mere end det, han fortæller,

er sandt; han har vogtet mig, ledet mig, lært mig, De vil nok være saa god, at lade mig komme op til ham."

"Men, min søde Theone! hvad tænker Du paa?" ytrede Julie. "Det kan jo umuligt gaa an."

"Hører Du da ikke, at han lider, i ethvert af sine Ord kalder han jo paa mig." Hun reiste sig hurtig og bestemt og forsvandt bag den lille Dør i Proskeniet.

Med Zilos Digt var Forestillingen tilende, Mængden forlod Salen uden at Nogen lagde Mærke til, hvad der skete nede ved Orkestret. Julie stod et Dieblis og stirrede efter Theone.

"Det er jo en komplet Skandale," sagde hun, "hvad vil de sige hjemme? Vi maa efter hende, se at faae hende tilbage med os. Vil Baronen føre mig op til disse Menneſker."

Zachow gik som i Drømme ned til den lille Dør i Orkestret. En af Musikanterne stillede sig iveien for ham.

"Officeren maa gaa den anden Vej, op ad Gaardtrappen," ytrede han, og spiede et dybt Blik til, da han fik Die paa Zachows Ordensbaand. "Døren her er alene for os Kunstnere."

"Zachow førte Julie ud af Salen. Fra den

betegnede Trappe kom de ind i en lang Gang, hvor de mødte Barten.

„Et lille Bærelse?“ spurgte han smilende.

„Jeg vil tale med Direktøren,“ sagde Baronen, „kender De noget til ham, hvad er det for en Mand?“

„Ja, Gud kender jeg ham, det kan mit Spisefammer bevidne. Manden er et stakkels Skrøvl, der ikke har det, han kan helde sit Hoved til, vi fik kun Halvparten ind i aften af hvad vi har tilgode. Forresten er der ikke en ond Blodsdraabe i ham, det var Synd at sige.“

„Hvor hører han hjemme, hvor stammer han fra, hvad veed De om ham?“

„Ja, hvor hører saadanne Gøglere hjemme, det er vanskeligt at sige, allevegne og intetsteds, forresten gør Herren vist bedst i, at spørge ham selv derom, min Tid er saa knap i aften.“ Dermed gik han.

Henne fra Vinduesfordybningen kom en gammel Kone, indhyllet i en kort, højrød Halvkaabe og med et spraglet Tørklæde om Hovedet, hun støttede sig til en Stof og traadte dristigt iveien for Baronen. Julie klyngede sig fastere til hans Arm, idet Kesten Rivers barske Ansigt stirrede dem imøde. Taterkvinden smilede.

„Jeg kan skaffe det fine Herfskab Bæstet om det, De ønsker at vide,“ udbrød hun hvissende, „langt bedre end Bærten der; det, De faaer at vide hos mig, er ogsaa nok værd at høre, følg blot med nedenfor Trappen, det er saa rart at være i fri Luft.“ Hun gik foran dem hen til et Halvtag i Baggaarden, hvor en stor Bunke Halm laa ophobet langs med Muren. „Her er mit Logi!“ ytrede hun. „Inde i Halmen ligger det forvaret, der kan skaffe den naadige Herre alt det at vide, som han forlanger, men De maa betale lidt for det.“

„Hvor den Kone er forfærdelig, men jeg morer mig alligevel,“ hvissede Julie, medens hun vedblev at betragte den gamle Taterkvinde, hvis Rynker og Folder det skarpe Maanelys gjorde endnu mere affrækkende. Hun lagde sin Stof fra sig, medens hun krøb ind under Halmen og kom tilbage igjen med en Pose, fra hvilken hun drog en rød Saffians Mappe.

„Her skal den rare Herre se den Tingest, hvori Bilo gemmer sine Papirer, smaa og store, et af dem har en Borflump og Segl under, det sidder han og læser i, naar han er ene. Jeg kender hans Fagter, kan De tro, jeg har gaaet paa Luur efter ham i mangfoldige Aar, men han

flipper bort som en Hal, naar En troer at have ham allersikrest."

"Hvem har sagt Hende, hvad der er i Mappen?" spurgte Zachow barskt.

Kesten saae op, hendes Ansigt fortrak sig til et spottende Grin. "Jeg har figget lidt i den, Laasen er gaaet istykker, den var saa skrøbelig."

"Men, hvor har Hun faaet disse Papiere fra?"

"Jeg kunde jo have fundet dem, de ere saa uforsigtige, disse Komediantspillere, løbe ud og ind uden at lukke efter sig. Der kom en Klør listende med Mappen, medens de spillede, saa tog jeg den fra ham. De mener da ikke, at jeg selv har — nei Vorherre bevares! — Men jeg vil have noget for min Umage, ringere end en Specie kan der ikke være Tale om."

"Hun kan beholde sine Dokumenter, jeg har ingen Brug for dem," svarede Baronen og vendte sig for at gaa.

Kesten blev bange og greb ham i Frakkestjødet for at standse ham. "Der er ogsaa en Sølv i," raabte hun ivrigt, "en Barnerangle med Navn paa."

"En Barnerangle!" gjentog Baronen og standsede.

"Ja vist! en deilig Tingest med et Dyrehoved

paa Enden af Skafet, men De faaer den ikke ringere end fire Species. Sølvst alene er Pengene værd."

Baron Zachow gav hende Pengene, tog Mappen og gik med Julie op i Gæstgivergaarden. Resten stod og saa efter dem.

"En død Reie kan dog fange en levende Torst," mumlede hun med en spidst Latter. Hun knyttede de modtagne Penge ind i Hjørnet af sit Tørklæde og haltede derefter skyndsomst ud af Gaarden.

I et lille Kammer ved Theatret, mellem en Mængde Dragter, Rustninger og Malerkruffer, sad Fader og Datter, og glemte den hele Verden omkring sig. Skinnets af et Lys, der var fastgjort i Halsen paa en Ølflaske, faldt hen over dem, de holdt hinanden i Haanden og tav begge. De dybe Følelser har sjelden mange Ord, naar vor Glæde eller Smerte bliver istand til at forklare sig, mister den allerede Halvparten af sin Styrke. Bilos Dine vare røde.

Døren gik op, Baron Zachow og Julie traadte ind. Julie havde samlet sin lyse Silkefjole omkring sig og saa forsigtig ned paa sine smaa Fødder, før hun vovede et Skridt fremad. Theone rakte hende Haanden.

„Det er hende!“ sagde hun til Zilo.

Han reiste sig hurtig. „Det er Dem, som min Datter har fortalt om,“ sagde han med sin bløde Stemme, „Dem, som har været hendes trofaste og kjærlige Veninde, hvorledes skal jeg takke Dem derfor?“

„Men denne unge Dame er jo ikke Deres Datter,“ ytrede Zachow heftig, „efter det, De sagde os derinde.“

„I mit Digt er hun en Fremmed, men her er hun mit eneste Barn. Er Du ikke, Theone?“

„Hvad mener De da om dette Legetøj?“ vedblev Baronet, idet han aabnede Zilos Mappe og lagde Ranglen paa Bordet. „Den har dog tilhørt hende, ikke sandt?“

„Hvor kommer De til den?“ spurgte Zilo i den dybeste Overraskelse.

„En gammel Kone gav os den aabnede Mappe herudenfor.“

„Der er vist Kesten Riber paa Spil,“ raabte en Stemme i Baggrunden, og Jsaak reiste sig op fra den Krog, som hidtil havde skjult ham. „Kesten, Kesten! den Tyvevind! jeg saae hende liste her forbi idag; naar jeg faaer fat paa hende igjen, skal jeg hænge hende op i hendes egne Strømpebaand.“

„Denne Rangle har engang tilhørt mit forsvundne Barn,” vedblev Zachow, „mit Navnetræk og vor Slægts Baabenmærke: Wildsvinehovedet, staaer paa den.”

„Deres Datter!” lød et Chor omkring ham i alle Tonarter af dyb Forbavselse.

„Ja vist! det er hende, hun ligner sin døde Moder for paafaldende, til at jeg kan nære nogen Tvivl mere.” Han lagde Haanden paa Theones Hoved og vedblev med en sørgmodig og bevæget Stemme: „Uden at ville det, stakkels unge Barn! uden at formode det, har Du voldet os megen Sorg, mange bedrøvede Timer hjemme.”

Bilo var sunken sammen paa Stolen, han greb sig til Panden, som under Indflydelse af en pinlig Drøm: „Dg nu kommer De vel for at anklage mig, for at tage hende fra mig?” spurgte han med en ængstelig Hurtighed, medens hans Dine stirrede bønligt op paa Zachow.

„Hvorfor rynker den fremmede Mand sine Dienbryn?” raabte Isak, „hvorfor skulde han vel kunne anklage Dem, min gode Herre, hvad har De gjort? — Det var jo mig, Maskinmester Isak, den rettænkende Isak, som tog den lille Pige, da hun hoppede omkring ude paa den vildene Landevei, det var ogsaa mig, som var saa polist, at

verfe hendes Sko i Bussene, hendes Raabe i Sivene, hendes Hat Fanden i Vold, for at lede de Søgende paa Bilsfor.

„Var det Dem?“

„Mig!“ gjentog Staf og rettede sig i sin hele Hvide. „Der laa en stakkels hensyngnet Kone, hvor jeg kom fra, Herre! hun ventede og kaldte paa sit Barn, men det var dødt, jeg bragte hende et levende istedet. Hvordan vilde De have baaret Dem ad, hvis De var gaaet det Grinde? Den lille Pige har siddet tre Maaneder paa Hr. Bilos Kna, for han vidste et Muf om, at hun ikke tilhørte ham.“

„Zachow rakte Bilo Haanden, Skuespilleren beholdt den i sin, medens han saae op paa ham og spurgte: „Hvad nu? De vil ikke tage hende fra mig, vel?“

„Nei, det vil De ikke,“ bad Theone og faldte sig ned for ham, „fra det første Dieblif, De og jeg mødtes, har jeg havt en Følelse af Hengivenhed og Grefrygt for Dem, Hr. Baron! men han er dog min Fader, i mit Hjerte, i min Sjæl vil han altid blive ved at være det.“

„Begriber Du da ikke, at jeg ogsaa gjerne vil være lidt for din Lykke?“ svarede Zachow. „Jeg er rig, der ligger to store Godser i

Lydsffland og vente paa Dig, drag ned og vær deres Herskerinde."

"Ja, men han skal følge med, jeg kan ikke forlade ham."

Zilo saae fra den Ene til den Anden, det var som om hans Liv beroede paa den Dom, der nu blev fældet.

"Jeg tilhører ham alene," vedblev Theone i en ydmyg og frygtsom Tone, for ikke at saare. "Jeg vil hellere dele hans Fattigdom, end Allverdens Rigdom. Ikke sandt, Fader! Du vil ogsaa helst beholde mig? — Hvorfor tier Du? siig dog, at vi ikke skal skilles, at jeg er en lille Deel af din Glæde og Lykke."

Det lød som et Jubelskrig fra Zilos Bryst, medens hun talede, men strax efter bøiede han sit Hoved og svarede:

"Han er din Fader, kun han har Ret over Dig." Han skød hende bort og vedblev dog at holde fast paa hende.

"Jeg kommer jo ikke for at skille Eder," sagde Baronen. "Jeg veed bedst selv, hvad det koster. Jeg forlanger blot, at vi fra imorgen lufte Theatret for bestandig, vælg saa selv, hvor Du ønsker at være, jeg vil kun have Lov til at se Dig hver Dag, hver Time, jeg maa jo skynde

mig at holde af Dig, siden det varede saalænge inden jeg fik Lov dertil."

Jak udstødte et Skrig, nei, et Slags Brøl. Der foregik noget aldeles usædvanligt med ham.

„Gr. Baron! udbrød han, „maa jeg faae Lov til at trykke Deres Haand?"

Zachow smilede og rakte ham Haanden. Jak knælede ned og kysjede den. Derefter vendte han sig hurtig bort, for at Ingen skulde faae hans blodrøde og bevægede Ansigt at se, og løb ud af Stuen.

Udenfor Døren sad Byssje med en Haand i hver af sine Sko, og hamrede lystigt paa Gulvet, medens han gjentog Sangen nede fra Gæsteværelset. Da denne Musik havde varet en Tid, og Sangeren fandt, at man ikke lagde tilstrækkelig Mærke til ham, slap han Skoene, vædede begge Tummelfingre og lod dem med en rullende Lyd glide op og ned ad Dørslydningen. Derefter vedblev han med stedse stigende Røst:

„I dybe Kjælder sidder jeg,
Og venter paa mine Penge."

Indenfor hørte de ham ikke, en dyb Tavshed fandt Sted, under hvilken Jilos blege og magre Ansigt vidnede om en heftig Kamp. Zachows Dine veg ikke fra ham.

„Vælg!“ sagde han til Theone, og lagde Haanden paa hendes Hoved, „bestem, hvorledes det skal være.“

Hun saae fra den Ene til den Anden, som om hun paafaldte deres Hjælp. Zilo slap hendes Haand, hans Stemme lød mat og utydelig, et hvert Ord kostede ham en usigelig Møie:

„Jeg troer alligevel, det er bedst, Du reiser.“

„Nu troer jeg det ikke,“ ytrede Baronnen.

„Skal jeg bort, vil jeg blive borte for bestandig,“ svarede hun, „jeg kommer da aldrig mere tilbage. — Fader! — Lad mig blive hos Dig.“

„Som min Datter?“ spurgte han hvissende.

„Som hvad Du vil,“ svarede hun, og saae paa ham med sine straalende Øine, medens hun slynge de Armene om hans Hals og lagde sin vaade Kind op til hans Bryst. „Jeg er din Eiendom, Du kan gjøre med mig, hvad Du lyster.“

Zachow gik hen til Zilo, pegede paa Mappen, hvorfra han nylig havde taget den lille Barne-
rangle, og udbrød: „Endnu et Spørgsmaal, saa skal alt være afgjort. — Siig mig, Hr. Marquis de Saint Vallier, hvorfor De skjuler Deres rette Navn for os?“

Zilo foer iveiret, men sank tilbage igjen, et sørgmodigt Smil gled over hans Ansigt idet han rystede paa Hovedet:

„Synes De ikke, Hr. Baron, at Navnet Zilo hører bedre hjemme blandt alle disse Omgivelser, De her seer omkring Dem, end Marquis de Vallier? — Da min Fader døde som Flygtning under Revolutionen, vilde han brænde det gamle Adelsbrev der i Mappen, hvorfra De har Deres Kundskab, jeg afværgede det, jeg var et Barn dengang, jeg haabede og ventede ved mit Arbeide at gjøre mig værdig til at bære min Slægts Navn, — hvad haaber man ikke som ung? Det mislykkedes. Saint Vallier er glemt og død, Komedianten Zilo er tilbage. Jeg er ikke andet. Søger De efter en Krone herinde, saa betragt denne unge Pige, se ret paa hende, hun bærer jo et Diadem af Ufskyld og Reenhed paa sin Pande. Har jeg tilføiet Dem en stor Sorg og taget Deres Barn fra Dem, saa skal det være min Trøst, at jeg bringer hende saaledes tilbage igjen.“

Nogle Aar efter boede der i en af Provindsbyerne et Egtepar, som i Begyndelsen vakte megen Omtale. Det var en ældre Mand og hans

Hustru, en særdeles smuk og nydelig, ung Dame. De lode til at at være meget velhavende, men alt hvad der fortaltes om dem, indskrænkede sig dog kun til Formodninger, de omgikkes med Faa, og den Eneste, der jævnlig kom i deres Huus, var Byens fransk-reformeerte Præst. Regimentets unge Officerer gjorde næsten daglige Valfarter tilhøst og tilføds forbi Stedet, hvor disse to Ubekjendte boede. Den unge Dame sad ved Vinduet, medens de pyntelige Tilbedere kom og gik, hun lagde ikke ringeste Mærke til dem. Hvergang hun tilfældigvis saae ud, havde hendes store Dine det rolige og sorgløse Udtryk, som naar vi fra den trygge Klippe seer ned paa det oprørte Hav omkring os. — Der er ingen Fare tilstede.

I Kirken, paa Boldene og i Anlæget omkring Byen, traf man altid Mand og Hustru sammen, de vare uadskillelige de To, de beskæftigede sig kun med hinanden, og havde bestandig saameget at fortælle hinanden, som om de, hvergang de saaes, mødtes efter en lang Adskillelse. — Kan Du erindre, naar Du i Ensomhed og Stilhed en Sommeraften pludselig hørte en lille Fugls Sang, hvor da alt omkring Dig, blot ved den Enes Røst, syntes at blive rigere, antage en dybere Poesi, og en større Skjønhedsfylde? Saaledes gik det

dem, det blomstrede og sang, medens den Ene lyttede til den Andens Ord, de smilte og lo, de glemte Verden omkring sig, den unge Kvinde læste Lykken i den ældre Mands Dine, hun klyngede sig fastere ind til hans Arm, som om han var alt hvad hun brød sig om at vinde og eie.

Det var Zilo og Theone. De To gif altid helst alene.

